Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 251

Poznań, poniedziałek dnia 3 czerwca 1929

Rok XXIV

Prawda historyczna

Czytelnikom naszym znana jest treść mowy ks. biskupa Laubitza, wygłoszonej przed odsłonięciem pomnika Bolesława Chrobrego w Gnieźnie. Wśród trosk i zabiegów szarej codzienności, wśród zgiełku bieżącej fali życia, rozrywanego mnóstwem wątpliwości i przeciwieństw — rozległ się głos, który nie był ani przemijającej chwili, ani lat kilku oddźwiękiem, lecz syntetycznym wyrazem długowiekowej samowiedzy narodowej, opartej na fundamencie czynów i myśli wielkiego króla. Doniosłość zagadnienia, tradycja gruntu, na którym ks. biskup przemawiał i wysoki poziom uroczystości podyktowały mu słowa, które były nietylko wzorem sztuki krasomówstwa. Przemówienie ks. biskupa cechowała nadto dostojna powaga i umiarkowanie, właściwe wszystkim jego publicznym wystąpieniom.

To, co czcigodny pasterz mówił o Bolesławie Chrobrym, jako obrońcy zachodniej Słowiańszczyzny, o parciu żywiołu germańskiego na wschód, o pamiętnej wszystkim mowie Wilhelma II. na rynku gnieźnieńskim, o prześladowaniu Polaków przez rządy pruskie, a w końcu o symbolicznem stopieniu armat moskiewskich, austrjackich i części pomników pruskich na posąg królewski — to wszystko było tak zgodne z prawdą i historją, a przytem wypowiedziane z taką godnością i takim umiarem, iż tylko wyraźnie zła wola mogła się dosłuchać w tem przemówieniu polskiego rozkiełznanego szowinizmu.

A jednak wyrazicielka oficjalnej polityki niemieckiej w Polsce, bydgoska „Deutsche Rundschau" zaatakowała ks. biskupa Laubitza w artykule wstępnym, w sposób niesłychanie agresywny i zjadliwy za rzekome fałsze historyczne i rzekome „zniesławienie" niemczyzny, domagające się „rzeczowego" odparcia.

Jakże wygląda ta „rzeczowa" replika? Na twierdzenie ks. biskupa Laubitza, że za rządów pruskich nie wolno było się modlić i mówić po polsku, i że Polak nie mógł korzystać z pełni praw obywatelskich, odpowiada „Deutsche Rundschau" krótko i kategorycznie: Nieprawda! Podziwiać można tupet tego pisma i lekceważenie własnych czytelników.

Ks. biskup Laubitz, wspominając o zużytych do odlewu figury Bolesława Chrobrego głowach z posągów Wilhelma i Bismarcka, powiedział najwyraźniej, że byli oni — „uosobieniem tych polityków pruskich, w których mózgach wylęgła się zbrodnicza myśl rozbioru Polski". Lecz „Rundschau" przekręca nieuczciwie słowa mówcy i prostuje z bakalarską powagą, że ani Bismarck, ani Wilhelm nie byli winni rozbioru Polski... Oto klasyczny przykład „rzeczowej" polemiki uprawianej dotychczas zazwyczaj przez nieodpowiedzialne świstki brukowe.

Udana naiwność i udana ignorancja — bo i tym środkiem nie pogardzają redaktorzy „Rundschau" — podsuwa im na usprawiedliwienie zaboru naszych ziem kapitalny argument, że, gdyby nie łaskawy współudział Prus w rozbiorze Polski, to w Gnieźnie mielibyśmy oddawna obok naszej katedry — cerkiew prawosławną..

Wolne żarty! W Gnieźnie bywali wprawdzie Moskale w przemarszach wojennych, ale Prusacy siedzieli w Warszawie przez całe lata, raz i drugi, i siedzieliby po dziś dzień, gdyby nie łaska Opatrzności, zwycięstwo armij sprzymierzonych i hart narodu polskiego. A że nie pozostawili w stolicy Polski na pamiątkę żadnej świątyni, to bynajmniej nie dla oszczędzenia nam przykrości, lecz choćby dlatego, iż woleli zrywać miedziane dachy i kraść dzwony z polskich kościołów i wywozić je do „vaterlandu".

Nie myślimy się zajmować dalszemi curiosami i nonsensami, zawartemi w tym osobliwym artykule. „Deutsche Rundschau" nie poderwała w niczem ustalonej opinji ks. biskupa Laubitza o jego prawdomówności i rzeczowej sile argumentacji, natomiast tonem krętackim i napastliwym oraz stekiem kłamstw poniżyła się nawet wobec własnych niemieckich czytelników, którzy nie zatracili jeszcze władzy pamięci i daru rozeznania prawdy od fałszu.

Nowa niesłychana prowokacja żydowska we Lwowie

Żydzi obrzucili kamieniami z okien procesję Bożego Ciała — Wzburzenie wśród ludności polskiej

Lwów, 3. 6. (Tel. wł.) Zaszedł tu fakt nowej niesłychanej prowokacji żydowskiej. Na głowy ludzi, którzy brali udział w procesji Bożego Ciała, przechodzącej przez ul. Zygmuntowską, położoną w dzielnicy o większości żydowskiej, posypały się z okien prywatnej szkoły żydowskiej odłamki wapna, cegieł przy akompanjamencie gwizdów. Tłum rzucił się do bramy, chcąc doraźnie ukarać sprawców, lecz policja temu przeszkodziła.

Dyrektor szkoły odmówił udzielenia satysfakcji, wobec czego spisano jedynie protokół. Przedstawiciele parafji św. Anny, na której terytorjum miało miejsce to zajście, zwrócili się do redakcji „Lwowskiego Kurjera Porannego", prosząc o wzięcie w obronę uczuć religijnych mieszkańców Lwowa. W najbliższym czasie ma się odbyć wiec manifestacyjny. (st.)

Dekoracja sztandarów warszawskich szkół akademickich

Żywioły „sanacyjne" — jak zwykle — wprowadziły dysonans do podniosłego przebiegu uroczystości — Pełne godności stanowisko młodzieży akademickiej

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) Wczoraj przed południem w auli uniwersyteckiej odbyła się uroczysta dekoracja sztandarów 4 szkół akademickich, a mianowicie uniwersytetu, politechniki, S. G. G. W. i W. S. H., odznakami honorowemi 36. pułku piechoty Legji Akademickiej.

Uroczystość nosiła charakter specjalnie podniosły, uczestniczył w niej również Prezydent Rzpltej. Zamknięcie uroczystości zostało jednak zamącone. Gdy poczty sztandarowe po defiladzie na dziedzińcu uniwersyteckim wróciły do auli, muzyka zagrała „Pierwszą Brygadę". W odpowiedzi na to poczty akademickie usunęły się na bok. Młodzież manifestując swe stanowisko, nie wzięła także udziału w bankiecie. (w)

Rotmistrz Prądzyński skazany na 8 miesięcy więzienia

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) W sobotę zapadł wyrok w znanym procesie o łapówki i nadużycia w ministerstwie spraw wojskowych. Po naradzie sąd wydał wyrok, skazujący rotm. Prądzyńskiego na 8 miesięcy więzienia za pobieranie łapówek. (w)

Ministrowie zagraniczni w Polsce

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) — W czerwcu odwiedzi Warszawę rumuński minister przemysłu i handlu Mandzearu w związku z przeniesieniem miejsca rokowań polsko-rumuńskich z Bukaresztu do Warszawy.

W połowie czerwca przybędzie czeskosłowacki minister komunikacyj Neumann na zwiedzenie wystawy poznańskiej.

Francuski minister przemysłu i handlu przybędzie do Polski, aby zwiedzić wystawę, a także z racji zawarcia nowego traktatu handlowego. Do Warszawy przybędzie 25 bm., gdzie będzie podejmowany przez 3 dni przez rząd i Prezydenta Rzplitej. (w)

Krwawe walki w Trypolitanji

Blisko 500 zabitych, kilkuset rannych

Tripolis, 3. 6. (PAT) Wojska włoskie stoczyły z tuziemcami krwawą walkę, przyczem po stronie powstańców padło 430 zabitych i kilkuset rannych. Do niewoli dostało się 1.032 ludzi. W ręce zwycięzców dostało się także przeszło 6.000 wielbłądów. Po stronie włoskiej jest 24 zabitych i 77 rannych.

Napaść na duchowieństwo wielkopolskie

Z kół duchowieństwa proszono nas, i to z szeregu stron, byśmy napiętnowali napaść organów Chrześcijańskiej Demokracji: „Nowego Kurjera" i „Dziennika Bydgoskiego" na duchowieństwo wielkopolskie, czy jego „znaczną część" — napaść, zawartą w artykule dr. Krotowskiego.

Ograniczamy się do stwierdzenia, że pisma wymienione mają w społeczeństwie naszem opinję ustaloną, którą uwypukliło jeszcze szczególnie niedawne wystąpienie ogółu księży proboszczów miasta Poznania przeciwko „Nowemu Kurjerowi" z powodu jego artykułu, oczerniającego naszą młodzież narodową jako rzekomo moralnie upadłą. To też nic nas nie dziwi ze strony „Nowego Kurjera" i „Dziennika Bydgoskiego" co godzi w nasze duchowieństwo, tem bardziej, że prawie na każdym zjeździe delegatów tutejszej Chrześcijańskiej Demokracji, jak świeżo na zjeździe bydgoskim, utyskiwa się na duchowieństwo wielkopolskie, że stroni od szeregów i roboty Ch. D. Widocznie duchowieństwo nasze ma swoje przyczyny, dla których postępuje tak, a nie inaczej.

Nie zamierzamy z „Nowym Kurjerem" i „Dziennikiem Bydgoskim" polemizować z powodu ich równobrzmiącego artykułu o „ostatnich nominacjach biskupów w Polsce", artykułu, podyktowanego niezwykłem zaślepieniem partyjnem. Wystarczy, że przytoczymy z niego dla informacji Czytelników następujący ustęp:

„Tem się tłumaczy, dlaczego obecny Papież, znakomicie zorjentowany w polskiej sytuacji, w klerze wielkopolskim szuka przedewszystkiem kandydatów na rządców Kościoła. Zadziwiać to tem więcej musi, że znaczna część kleru wielkopolskiego dzięki wyjątkowym tu stosunkom ulega wpływom katolicyzującego, a w gruncie rzeczy niekatolickiego nacjonalizmu. Trudno jednak rzucać kamieniem za to na obałamuconych. Zrozumie i wyrozumie tę dezorjentację polityczno-narodową ten tylko, kto przeszedł całe piekło prześladowań, szykan, upośledzeń od ławy szkoły ludowej, aż do ostatniej chwili niewoli, kto brał plagi i cierpiał kary lub patrzał na te kary u własnych sióstr lub braci za polski pacierz i katechizm, kto widział panoszących się na stolcach dygnitarskich prałatów germanizatorów wyciągających ręce po kierownicze godności, lub dumnie kierujących poczynaniami polskich biskupów z pruskiej łaski. Kto takie doświadczenia od życia zarania przeszedł, kto tyle upokorzeń zniósł i gorzkich pigułek połknął, temu, nie dziwota, że walenrodyzm i płynący z niego nacjonalizm duszę i serce przeżarł, temu nie łatwo wznieść się na wyżyny czysto-katolickiego światopoglądu. Rozumie to doskonale władza kościelna, a zwłaszcza Stolica Apostolska i dlatego tak cierpliwie dezorjentację nacjonalistyczną u części kleru wielkopolskiego znosi i toleruje — bynajmniej jednak nie forytuje".

Tyle „Nowy Kurjer" i „Dziennik Bydgoski". Wystarczy — stwierdzić.

Wybitni goście duńscy w Poznaniu

Dziś w poniedziałek (3. czerwca) wiecz. o godz. 6½ — przybywa do Poznania przez Szczecin, wycieczka duńska w liczbie 8 panów i dwóch pań.

Wśród uczestników wycieczki znajduje się m. i. prezes Stowarz. Duńsko-Polskiego w Kopenhadze prof. politechniki p. G. Schönweller, znany przyjaciel Polski, oznaczony krzyżem oficerskim Polonia Restituta dr. Ulrichsen, Hojgaard, dr. Norgaard, łowczy dworu Cederfeld de Simonsen.

Wycieczka zabawi przez wtorek do godz. 10 wieczora w Poznaniu, poczem wyjedzie do Krakowa.

Zjazd Przyjaciół Ligi Narodów

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Madryt w maju.

Związek Międzynarodowy Towarzystw Przyjaciół Ligi Narodów odbył swe 13-te z rzędu doroczne zgromadzenie w Madrycie od 18-go do 24-go maja b. r. W zgromadzeniu biorą udział delegaci poszczególnych stowarzyszeń państwowych, których jest obecnie ponad 30. Między dorocznemi zgromadzeniami zbiera się dwa razy w roku rada Unji, złożona z przedstawicieli wszystkich stowarzyszeń państwowych w mniejszej liczbie, oraz stałe komisje tak samo zbudowane (1. organizacyjna, 2. wychowawcza, 3. mniejszości narodowych, 4. gospodarczo - społeczna, 5. prawno - polityczna), które przygotowują obrady zgromadzenia. Stały sekretarjat urzęduje w Brukseli.

Celem związku jest popieranie idei i prac Ligi Narodów. Wobec tego, że w Lidze zasiadają urzędowi przedstawiciele państw, a stowarzyszenia mają być przedstawicielstwem dążeń społecznych, Związek uważa się niejako za awangardę Ligi. Ujawiają się też w nim stale pewne niezadowolenia z polityki urzędowej państw jako zbyt ostrożnej i opieszałej w utrwalaniu dzieła pokoju. Znajdują jednak wyraz także i poglądy, uznające raczej tę ostrożność, niż zapędy pozbawione zmysłu rzeczywistości. W każdym razie zaś wedle swych statutów Związek stoi na gruncie paktu Ligi Narodów, czyli na gruncie obowiązującego prawa międzynarodowego, a dopuszcza tylko stowarzyszenia legalnie utworzone w poszczególnych państwach, co stawia pewną granicę wybujałościom.

Podobnie jak w samej Lidze Narodów, tak i w Związku Przyjaciół Ligi dokonały się powoli pewne przeobrażenia pojęć. W sprawie Ligi w Genewie z początku bywało, że uważano ją za grunt działania nietyle polityków urzędowych, ile osobistości wybitnych luźniej związanych z polityką (lord Robert Cecil, Bourgeois, Paderewski, Nansen), ale obecnie ten pierwiastek jakby szerszego lotu zachowano tylko dodatkowo, a na gruncie Ligi działają wprost politycy urzędowi i to przeważnie ministrowie spraw zagr. (pp. Chamberlain, Briand, Zaleski, Stresemann) wraz z całymi sztabami urzędowymi, a czasem tylko z jakąś okrasą parlamentarną czy społeczną. Jest to oczywiście słuszne, bo grunt Ligi jest tak samo gruntem ścisłego prawa międzynarodowego, jak każdy grunt działalności dyplomatycznej.

Otóż podobnie w Związku Przyjaciół Ligi początkowo można było mieć wrażenie, że stanie się on wyłącznie czy przeważnie odskocznią dążeń, podważających powojenny stan prawnopolityczny. Ale zjawienie się na gruncie Związku także przedstawicielstw, uznających ten stan prawny i broniących go, wprowadziło w tym względzie dużo równowagi.

Tak, jak dzisiaj sprawy się przedstawiają, Związek Przyjaciół Ligi jest środowiskiem politycznem, w którem wszystko, co dotyczy celów i działań Ligi, jest omawiane. Krzyżują się tu poglądy, przynoszone z poszczególnych krajów, oraz stąd idą poglądy w poszczególne kraje. Nieobecni sami sobie by szkodzili. Jeżeli są państwa, które nawet w urzędowej działalności dyplomatycznej ustawicznie starają się podważać stan prawny, to oczywiście na swobodniejszym gruncie Związku Przyjaciół Ligi dążenia te ujawniają się tem wyraźniej. Ale też jedynym sposobem jest przeciwstawianie im dążeń prawnych.

Tegoroczny zjazd w Madrycie odbywał się na tle znacznego ożywienia politycznego około spraw Ligi. Od grudnia r. 1928, t. j. od Lugano, sprawa mniejszości narodowych, zresztą już we wrześniu 1928 na zgromadzeniu Ligi w Genewie żywo omawiana, jest przedmiotem szczególnej uwagi. Komisja rozbrojeniowa w Genewie do maja r. b. prowadziła swe obrady w sposób bardzo ruchliwy. W dodatku zaś zgromadzenie Przyjaciół Ligi, w myśl uchwały z przed roku, odbywało się w Madrycie, a tak się złożyło, że także do Madrytu zwołano na początek czerwca radę Ligi. Stąd większe napięcie.

W zjeździe tegorocznym wzięli udział m. i.:

Anglja: Lord Robert Cecil, Lady Gladstone, sir Willonghby, Dickinson, wiceadmirał Drury - Lowe, sir Walter Napier i in.

Francja: senator i b. minister p. Henry de Jouvenel, poseł i b. minister p. Emil Borel, prof. Bouglè, p. Louis Aubert radca delegacji francuskiej w Genewie, pani Malaterre Gellier świetna mówczyni, p. Prudhommeaue i in.

Włochy: p. Amadeo Giannini, radca stanu, wybitny działacz urzędowy faszystowski, p. Gallavresi, p. Olivetti, p. Villari, wszyscy bardzo wytrawni działacze.

Hiszpanja: hr. Gimeno, b. minister spr. zagr., p. Argente, b. minister, p. Elorrieta i in.

Niemcy: B. ambasador hr. Bernstorff b. przedstawiciel Niemiec w Genewie, pos. ks. prałat Schreiber z Centrum Katolickiego, pos. bar. Rheinbaben, b. sekretarz stanu ze stronnictwa p. Stresemann'a, tajny radca dr. Fessler, hrabina zu Dohna, red. Szwarz z Vorwärts'u i in. Przybył też p. Kaczmarek, jako przedstawiciel stowarzyszenia mniejszości polskiej w Niemczech.

Polska: pos. Loewenherz (B. B.), p. Łypacewicz („Wyzwolenie"), pos. St. Stroński (Kl. Nar.).

Holandja: radca stanu Limburg, Belgja: radca prawny, min. spr. zagr p. Henri Rolin, Szwajcarja: prof. Bovet, Czechosłowacja: sen. Brabec i prof. Syrory, Rumunja: pp. Pillat i Serbesco, Stow. Amerykańskie: b. ambasador Marburg itd. itd.

Przewodniczącym Unji w r. b. a tem samem i przewodniczącym zjazdu był hr. Bernstorff, podobnie jak w r. ub. prof. Dembiński z ramienia Polski, gdyż corocznie następuje tu zmiana.

Z ramienia władz hiszpańskich witali zjazd i przemawiali: minister spr. wewn. w zastępstwie nieobecnego prezesa ministrów gen. Primo de Rivery, sekretarz st. spraw zagr. p. Palacios, prezydent Madrytu p. Aristizabel i in.

Rysem znamiennym w katolickiej Hiszpanji było urządzenie w czasie zjazdu, dnia 24-go maja b. r., wielkiego zgromadzenia publicznego katolickiego. Na zgromadzeniu był obecny, jako honorowy przewodniczący, nuncjusz Stolicy Apostolskiej monsignor Tedeschini. Przewodniczył Don Martin Assúa z ramienia Junta Central de Accion Catolica, która urządzała zebranie. Przemawiało 14 delegatów na zjazd Przyj. L. N. z obozu katolickiego, między nimi z Polski pos. Stroński. Zgromadzenie było niezmiernie żywe i liczne.

Porządek obrad tegorocznego zjazdu Stowarzyszenia Przyj. L. N. obejmował kilka pierwszorzędnych spraw (1. bezpieczeństwo i rozbrojenie, 2. mniejszości, 3. sprawa art. 19-go paktu Ligi o rewizji traktatów), które trzeba omówić dokładnie, bo dają one obraz obecnego stanu pojęć.

St. St.

Teatr świetlny „SŁOŃCE"

Od poniedziałku, dnia 3 czerwca r. b. codziennie

GRZESZKI MARKIZA de MARIGNAN

piękny obraz na tle powieści Harry d'Albadie d'Arrast.

W rolach głównych:

ADOLF MENJOU

Shirley O'Hard — Arletta Marchal

Początek seansów 5, 7, 9. Miejsca numerowane.

Przedsprzedaż biletów od 12—2 w poł. przy kasach teatru oraz od godz. 12—7 wiecz. na terenach Powszechnej Wystawy Krajowej w Pawilonie Obsługi Publiczności.

P'w 11005-23,1

Dla utrwalenia rządów „sanacyjnych"

B. B. o motywach i celach swego projektu konstytucyjnego

„Słowo Pomorskie" donosi, że władze Bloku Bezpartyjnego Współpracy z Rządem rozrzucają wśród ludności broszurę propagandową pod tytułem: „Ludowi na pożytek, Ojczyźnie na chwałę — Jak wyglądać będzie nowa konstytucja". „Słowo Pomorskie" pisze z powodu tej broszury, co następuje:

„Broszurka ta, napisana językiem brzydkim (rzekomo ludowym), nie zawiera nowych objawień, lecz mimo to zasługuje na uwagę ze względu na ciekawe uzasadnienia, któremi B. B. usiłuje poprzeć swój nowy projekt.

„Jeden z burmistrzów pomorskich, rozsyłając ową broszurkę obywatelom swojego miasta, pragnąłby ją jednak zakonspirować, ponieważ w swojem „orędziu" politycznem pisze (dnia 15-go maja rb.):

„Mam to przeświadczenie, że pismo niniejsze, którego celem jest zapoznanie obywateli z pracą B. B., zostanie właściwie zrozumiane i przyjęte, a treść nie odbije się źle zrozumianem echem w dziennikach".

„Sanacyjnego" pana burmistrza możemy zapewnić, że broszurka B. B. dostała się do naszych rąk z wielu stron, ale mimo to robimy mu tą wzmianką zaszczyt, albowiem raczył również o nas pamiętać, przestrzegając swoje owieczki przed „echem w dziennikach".

Dodamy jeszcze i to, że p. burmistrz wydał takie polecenie:

„Załączoną drugą broszurkę podać swym znajomym, by i oni zapoznali się z programem Bloku i przystąpili do współpracy z nami".

„Tak się p. burmistrz troszczy o dobro swojego miasta i jego obywateli. Urzęduje, urzęduje i... politykuje. A takich jest więcej. Skutki takiego postępowania będą oczywiście widoczne, lecz w odwrotnym kierunku, niż to zamierza „sanacyjny" p. burmistrz.

Opuśćmy jednak osobę p. burmistrza a zajmijmy się treścią broszurki. Cóż ona mówi o konstytucji?

W odpowiedzi na to pytanie przytoczymy kilka powiedzeń, które dostatecznie wyjaśniają całą sprawę. A więc:

„Prezydent według tego projektu będzie od posłów i partyjników niezależny, a, rządząc całym krajem, będzie brał swą władzę z woli całego narodu...

„Ponieważ p. Prezydent jest najwyższym Polski gospodarzem, niechaj rządzi sam...

„Wybawienie **częściowe** przyniósł marszałek Piłsudski w majowe dni, zaś wybawienie trwałe daje właśnie projekt naprawy konstytucji, wniesiony do Sejmu przez Bezpartyjny Blok...

„A jest się prawdziwie z czego radować, bo projekt ten śmiało rzec można, to **utrwalenie tego porządku**, który przeprowadził w maju 1926 r. wódz narodu, marszałek Piłsudski itd."

„Kto przeczyta te programowe twierdzenia, ten nie będzie zbudowany ich ścisłością i logicznością, ale w każdym razie zrozumie, o co „sanatorom" chodzi. Powiadają, że chcą, aby Prezydent „rządził sam", — a przecież „sanatorzy" częściej mówią o „rządach marszałka", niż o „rządach Prezydenta". Jakże to jedno z drugiem pogodzić?

„Przyznają też przywódcy B. B., że w maju 1926 r. przyszło tylko „częściowe wybawienie", że „wybawienie trwałe" spłynie dopiero z nowego projektu konstytucji, który będzie „utrwaleniem tego porządku" (częściowego?), jaki został wprowadzony w maju 1926 r. Są to nieścisłości i pewne sprzeczności.

„Wynika z nich jednak wyraźnie jedno: nowy projekt konstytucyjny B. B. ma być **zabezpieczeniem władzy i panowania „sanacji"** na długie lata. O to tylko chodzi wnioskodawcom. Mniej myślą o sprawach gospodarczych, narodowych, religijnych i innych, — natomiast wszystkie siły wytężają w tym kierunku, ażeby schwycić **władzę w swoje ręce i zabezpieczyć sobie jej posiadanie** na [illegible] przez nową konstytucję.

„Twierdzą, że pragną, aby Prezydent „rządził sam", w rzeczywistości jednak dążą do tego, ażeby przywódca „sanacji" „rządził sam". Mówi o tem broszurka B. B. i za to należy jej się ta wzmianka i wdzięczne wyróżnienie".

Tyle „Słowo Pomorskie". Ze swej strony dodamy, że kierownikom B. B. nietylko nie chodzi o rządy Prezydenta, lecz, że i rządy Piłsudskiego są dla nich tylko parawanem, za którym mają się kryć trwałe rządy kliki otaczającej Piłsudskiego i wyzyskującej jego imię i stanowisko.

Od pierwszego dnia pojawienia się projektu konstytucyjnego B. B. głosimy, że celem jego jest utrwalenie wpływów tej kliki zakonspirowanej i złączonej osobistemi interesami. Stale też podkreślamy, że wygrywanie przez tę klikę hasła rzekomej walki z „partyjnictwem" jest najjaskrawszą obłudą, zważywszy, że takiej zaciekłości i zachłanności partyjnej, jakiej jesteśmy świadkami ze strony B. B., jeszcze w Polsce nie było.

Konkordat z Rumunją

(KAP) Donosiliśmy już, że senat rumuński w niedzielę dnia 26 maja r. b. po mowie ministra wyznań, Aurel'a Vlad'a, 93 głosami przeciwko 9 ratyfikował konkordat z Watykanem.

W związku z przedłożeniem konkordatu senatowi do ratyfikacji, duchowieństwo prawosławnej cerkwi rumuńskiej w Bukareszcie zwołało zebranie, w czasie którego mówcy gwałtownie występowali przeciwko rządowi. Zebranie przyjęło zezolucję, protestującą w sposób najbardziej kategoryczny przeciwko ratyfikacji konkordatu. Duchowni prawosławni zwalczają najostrzej postanowienia konkordatu o nauce religji katolickiej w szkole.

Według tych postanowień, Kościół katolicki ma prawo udzielania za pośrednictwe mswych organów uczniom katolickim we wszystkich szkołach publicznych i prywatnych w Rumunji nauki religji, która ponadto może być wykładana w macierzystym języku uczniów. W tych państwowych szkołach średnich, gdzie uczniowie katoliccy stanowią większość, naukę katolickiej religji będą wykładać profesorowie świeccy, księża, lub osoby świeckie, mianowani przez ministra oświaty w porozumieniu z biskupami, i wynagradzani przez państwo. W państwowych szkołach powszechnych, mających większość katolicką, nauki religji katolickiej będzie udzielał ksiądz, mianowany przez biskupa, albo, w braku księdza, osoba świecka, posiadająca kwalifikacje nauczycielskie W tym ostatnim wypadku potrzebna jest zgoda biskupa.

Kompetencja w sprawie nauki religji katolickiej będzie spoczywała wyłącznie w rękach biskupów, a ingerencja rządu ograniczy się tylko do prawomyślności państwowej kandydatów. Sprzeciw biskupa przeciwko danemu nauczycielowi religji katolickiej posiągnie za sobą usunięcie owego katechety przez ministerstwo. Plan nauki religji katolickiej będzie opracowywany przez biskupa i podawany do wiadomości ministerstwa oświaty. Z tego powodu podręczniki religji katolickiej muszą uzyskać aprobatę biskupa, któremu będzie także przysługiwało prawo kontroli nad nauką tego przedmiotu we wszystkich publicznych i prywatnych, zarówno początkowych, jak i średnich, szkołach Rumunji.

Bukareszteńskie duchowieństwo prawosławne zamierza przeprowadzić w całym kraju akcję przeciwko wprowadzeniu konkordatu w życie. Mimo to projekt ustawy o ratyfikacji konkordatu w senacie przeprowadzony został z łatwością i już w najbliższym czasie ma uzyskać moc obowiązującą.

nw 10517

Beatyfikacja ks. Bosko

Rzym, 3. 6. (Pat.) W bazylice św. Piotra odbyła się uroczysta ceremonja beatyfikacji założyciela zakonu Salezjanów, Don Boska. W uroczystości wzięło udział około 50.000 osób.

W godzinach popołudniowych Ojciec Św. zeszedł do bazyliki, aby uczcić nowego błogosławionego.

Pijany szaleniec w pociągu

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) W pociągu pomiędzy Lidą a Baranowiczami jechał w jednym z przedziałów niejaki Jachimowicz. Znajdując się już „pod gazem", wydobył butelkę wódki i traktował jadących pasażerów. Gdy wreszcie odmówiono zbiorowo wypicia drugiej flaszki, Jachimowicz wyrzucił ją oknem, wybiwszy szybę, następnie zaś dobył rewolwer i zaczął strzelać. W wagonie wybuchła panika; szaleńca zdołano wepchnąć do osobnego przedziału, w którym po pewnym czasie Jachimowicz zastrzelił się. (w)

Wobec nowej sytuacji w Anglji

Co zrobi premjer Baldwin? — Oświadczenie Lloyd George'a — Potrzeba zmiany ordynacji wyborczej

Londyn, 3. 6. (PAT.) Obecnie wiadome są już rezultaty z 600 okręgów. Z pozostałych 15 okręgów w poprzedniej izbie 9 mandatów mieli konserwatyści, resztę liberali. Jednak w obecnym układzie sił wyniki ostateczne nie zmienią stosunku zasadniczego przewagi labourzystów, którzy mimo to nie będą mieli większości absolutnej. Po poprawkach okazuje się, że labourzyści mają 287 mandatów, konserwatyści 252, liberali 54, reszta 7 mandatów. Razem 600.

Rzeczywistość, w której żadne ze stronnictw nie zyskało większości absolutnej, nabiera szczególnego znaczenia. Pierwszy zatem krok w rozwoju nowej sytuacji zależy obecnie od premjera Baldwina. Posunięcie może nastąpić w dwóch kierunkach: premjer albo będzie dążył do rekonstrukcji swego gabinetu, który zaprezentuje parlamentowi w nowym składzie na pierwszem posiedzeniu w dniu 25 bm., lub też zgłosi dymisję. O wyborze jednego z tych kierunków p. Baldwin zdecyduje prawdopodobnie w tym tygodniu w Chequers, w swej urzędowej letniej rezydencji, poczem odbędzie w przyszłym tygodniu naradę ze swymi kolegami gabinetowymi.

W kołach politycznych przyszła decyzja premjera budzi żywe zainteresowanie. Zdania są podzielone: jedni sądzą, że o zmianie rządu powinien zdecydować parlament, oraz że wobec wyników głosowania niema właściwie dość wyraźnych podstaw do przekazywania przez obecnego premjera steru rządu labourzystom, którzy są również w mniejszości wobec reszty składu parlamentu. Inni zaś są zdania, że większość względna, którą otrzymali labourzyści, jest wyrazem woli społeczeństwa, i że z tego tytułu stronnictwo Labour Party powinno mieć możność wystąpienia na pierwszym planie przy odczytywaniu mowy tronowej w nowej izbie. Zwolennicy tego poglądu oświadczają, że precedens z r. 1923 nie zupełnie odpowiada sytuacji obecnej, gdyż wówczas stronnictwo konserwatywne było jednak najliczniejsze, oraz że przyjęcie wniosku o wyrażenie wotum nieufności labourzystom nie było trudne do przewidzenia.

W mowie, którą wypowiedział w piątek w Birmingham sir Austen Chamberlain, wyrażone zostało przewidywanie, że premjer Baldwin będzie chciał wyciągnąć właściwy wniosek z sytuacji. Można jednak przypuszczać, że zechce on stanąć wobec nowej izby i przerzucić odpowiedzialność za wytworzoną sytuację na Lloyd George'a i stronnictwo liberalne.

Tymczasem liberali i labourzyści odbywają narady nad wytworzoną sytuacją. W rozmowie z dziennikarzami Lloyd George oświadczył:

„Żadne ze stronnictw nie wyszło z wyborów tak, jak sobie tego życzyło. Co do nas, byłoby śmiesznością mówić o ziszczeniu się naszych oczekiwań, zresztą nie pierwszy raz wychodzimy w mniejszości z walki trójstronnej. Co zaś do stanowiska środka, mogącego przeważyć na prawo lub na lewo, to nie będę skrywał, że jest ono wielce odpowiedzialne. Zdajemy też sobie całkowicie sprawę z tego stanowiska; to też mogą panowie być przekonani, że nie zrobimy z niego nieuczciwego użytku. Obecnie radzimy nad tem, jak wybrnąć z sytuacji w interesie kraju."

„Times" pisze: Stosunek sił, w którym Labour Party wyszła w większości względnej, jest niewątpliwie znakiem czasu i w dużym stopniu skutkiem umiarkowania programu labourzystów.

„Daily Chronicle" wskazuje na potrzebę reformy ordynacji wyborczej wobec trzystronnej walki o mandaty. Wskazują na to liczby oddanych głosów, które czynią, że przy pięciu miljonach głosów, oddanych na liberałów, stronnictwo to wychodzi w znacznej mniejszości, natomiast konserwatyści przy największej liczbie głosów zajmują, arytmetycznie niesłusznie, drugie miejsce.

Zniżka na giełdzie londyńskiej

Londyn, 3. 6. (AW) Tutejsza giełda zareagowała na wynik wyborów wielką zniżką zarówno papierów państwowych jak i prywatnych. Najpoważniejszej zniżce uległy akcje przemysłowe i kolejowe.

Dalsze wyniki wyborów

Londyn, 3. 6. (PAT) Mandaty uniwersytetu w Cambridge otrzymali ponownie dwaj konserwatyści.

Obecnie ogólna liczba konserwatystów wynosi 253, Labour Party 287, liberałów 54, niezależnych 8. Brakuje jeszcze 13 mandatów.

W okręgu Inverness i Caithness wybrano ponownie 2 liberałów.

Londyn, 3. 6. (Tel. wł.) Rezultaty wyborów na mandaty uniwersyteckie w Londynie są już znane. Wybrano, jak i przy poprzednich wyborach, kandydata niezależnego.

Londyn, 3. 6. (Pat.) Ogólna liczba głosów, oddanych w czasie wyborów do parlamentu, wynosi: na listę konserwatywną 8.642.521, na listy liberalne 5.220.730, na listy Labour Party 8.373.399. Wszystkie inne listy otrzymały głosów 240.009.

Londyn, 3. 6. (Pat.) W skład nowego parlamentu wchodzić będzie 15 kobiet, a mianowicie 3 z partji konserwatywnej, 8 z Partji Pracy i 1 z partji liberalnej. W poprzednim parlamencie było 9 kobiet.

W obecnej chwili przywódcy 3 partyj politycznych zastanawiają się nad przyszłą sytuacją wobec faktu, że żadna partja nie uzyskała absolutnej większości.

Dotychczas nie zostało złożone oświadczenie co do zamierzeń Baldwina. Jak słychać, premjer jest zdecydowany nie składać natychmiast dymisji i stanąć przed forum izby.

Chamberlain nie pojedzie do Madrytu

Genewa, 3. 6. (AW) W tutejszych kołach politycznych przypuszczają, że nowy rząd angielski nie będzie utworzony przed rozpoczęciem sesji Rady Ligi. Według wszelkiego prawdopodobieństwa na sesję czerwcową Chamberlain nie przybędzie do Madrytu, natomiast Anglję reprezentować będzie jeden z wyższych urzędników ministerstwa spraw zagranicznych.

Waszyngton, 3. 6. (PAT) Czynniki oficjalne uchylają się od wypowiedzenia poglądu o rezultacie wyborów angielskich. Panuje tu jednak przekonanie, że sfery rządowe amerykańskie są zdania, iż objęcie steru władzy przez Labour Party z Mac Donaldem jako premjerem dałoby nowy impuls programowi redukcji zbrojeń morskich.

Sen. Borah (reprezentujący, jak wiadomo, czynniki germanofilskie — Red.) oświadczył: Jeżeli Mac Donald zostanie premjerem, będzie to miało mojem zdaniem wielkie znaczenie dla sprawy rozbrojenia i pokoju. W ciągu swego krótkiego urzędowania Mac Donald wykazał nie tylko wyjątkową zręczność, lecz również niezłomną odwagę i szczerość.

Jeszcze raz do Opola

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) Polska trupa operowa z Katowic ma jeszcze w bieżącym sezonie teatralnym wyjechać do Opola na kilka przedstawień. Nadprezydent prowincji śląskiej Lukaschek złożył uroczyste zapewnienie, gwarantujące bezpieczeństwo zespołowi artystów i spokojne odbycie się widowisk. (w)

Obrady rady naczelnej Ch.D.

Warszawa, 3. 6 (Tel. wł.) — W niedzielę toczyły się w lokalu klubu parlamentarnego Chrześcijańskiej Demokracji obrady rady naczelnej tego stronnictwa. Główną część debaty zajęło omówienie sytuacji politycznej oraz debaty nad ustrojem państwa. Referat wygłosił prezes klubu p. Chaciński, poczem rozwinęła się ożywiona, a chwilami nawet i burzliwa dyskusja. Na końcu omawiano kilka spraw organizacyjnych. (w)

Warszawa, 3. 6. (AW.) „Express Poranny" donosi, że na wczorajszem posiedzeniu rady naczelnej Ch. D. najważniejszą uchwałą były dyrektywy dla zarządu co do połączenia się z N. P. R., której rada naczelna obradowała w Poznaniu.

Uwolniony od winy i kary

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) Trzydniowa rozprawa sądowa przeciwko p. Antoniemu Doermanowi, prezesowi Polskiej Dyrekcji Wzajemnych Ubezpieczeń, zakończyła się całkowitem uwolnieniem Doermana od winy i kary. Wyrok ten wydał Trybunał po bardzo króciutkiej naradzie.

Doerman był oskarżony o nadużycie władz i przyniesienie z tego powodu 121.000 zł szkody państwu. Proces ten był bardzo ciekawy ze względu na to, że odsłonił metody postępowania „sanacji" w stosunku do przeciwników. „Sanacja" bowiem przedstawiła Doermana jako człowieka wysoce dla państwa szkodliwego. (w)

Wycieczka dziennikarzy duńskich

Warszawy, 3. 6. (Tel. wł.) W niedzielę przybyła do Warszawy wycieczka dziennikarzy duńskich, złożona z 8 przedstawicieli najwybitniejszych pism Danji. W południe podejmował ich śniadaniem poseł duński. W poniedziałek gościć ich będzie prezes Związku Dziennikarzy p. Dębicki. Wieczorem wyjadą do Lwowa, Krakowa, skąd przez Katowice udadzą się na wystawę poznańską. (w)

Zamach na urząd skarbowy

Oldenburg, 3. 6. (Radjo wł.). Ubiegłej nocy około godz. 3-ciej nieznani sprawcy dokonali zamachu bombowego na krajowy urząd skarbowy w Oldenburgu. W budynku urzędu i sąsiednich domach powypadały wszystkie szyby. Nadto w budynku urzędu siła wybuchu powyrywała drzwi z zawiasów.

Przyczyny zamachu narazie nieznane.

Min. Zaleski w Paryżu.

Paryż, 3. 6. (PAT). Przybył tu minister Zaleski wraz z małżonką oraz z towarzyszącymi mu dyrektorem gabinetu Szumlakowskim i sekretarzem osobistym Tomaszewskim. Na dworcu oczekiwali ministra ambasador Chłapowski wraz z personelem ambasady, poseł Filipowicz, dyrektor departamentu konsularnego Łukasiewicz, konsul generalny Poznański, wreszcie polski korpus konsularny we Francji i Belgji, znajdujący się w Paryżu z okazji odbywającej się tu dorocznej konferencji.

Wojenna flota sowiecka

Warszawa, 3. 6. (Tel. wł.) Na czele marynarki floty wojennej sowieckiej ma stanąć dotychczasowy dowódca floty sowieckiej na Bałtyku Muklewicz, który jest podobno Polakiem. (w)

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn., w dewizach — 212,13 zł, gotówką — 211,71 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,57 zł, gotówką — 172,23 zł.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88½ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89½ zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 3 czerwca 1929.

Na giełdzie dzisiejszej nie zaszła żadna zmiana i nastrój był spokojny.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych chętnie poszukiwano 5 proc. poż. konwers. po 51 proc., 7 proc. oblig. mieszkaniowe m. Poznania po 85 proc., 8 proc. oblig. m. Poznania z 1926 r. i 1927 r. po 92,5 proc. i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 41 proc., natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe P. Z. K. po 93 proc. Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 25,75 (za 1 ctr. mtr.), bez kursu.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych był w większych obrotach Bank Polski, za który płacono 165,—, oddawano Herzfelda po 41,— i robiono transakcje R. Mayem po 102,—

Cedula urzędowa z dnia 3 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 51% P.
7% oblig. mieszkaniowe miasta Poznania 85% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92½% P.
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 41% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 165,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Herzfeld-Viktorius I em. zł. 41,— O.
Dr. Roman May I em. zł. 102,— +
Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 3 czerwca 1929 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. Stan. Zjedn.	tr. 8,90	sp. 8,92	kup. 8,88

Dewizy

Belgja	tr. 123,93	sp.	124,23	kup.	123,61
Holandja	„ 358,37	„	359,27	„	357,47
Kopenhaga	„ 237,55	„	238,15	„	236,95
Londyn	„ 043,24	„	043,35	„	043,14
Nowy Jork	„ 008,90	„	008,92	„	008,88
Paryż	„ 034,85	„	034,94	„	034,76
Praga	„ 026 40	„	026,46	„	026,34
Szwajcarja	„ 171,65	„	172,08	„	171,23
Wiedeń	„ 125,26	„	125,57	„	124,95
Włochy	„ 046,68	„	046,80	„	046,56

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000,00	103,50	104,00
5% poż. premi. dol.	000,00	074,25	074,00
5% poż. konw.	000,00	000,00	067,00
10% poż. konw.	000,00	000,00	102,50
5% poż. kol. konw.	000,00	000,00	059,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	000,00—167,00
Bank Zachodni	000,00—073,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
W. T. Węgla.	000,00—071,00
Nobel	00,00— 19,50
Cegielski	000,00—037,00
Lilpop	000,00—028,75
Modrzejów	000,00—024,00
Norblin	000,00—107,50
Ostrowieckie Zakłady	078,00—079,00
Borkowski	000,00—021,00
Starachowice	026,00—026,50

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 3 czerwca 1929

Pszenica marchijska	203,00—204,00
lipiec	000,00—220,00
wrzesień	230,00—232,00
Tendencja dla pszenicy mocna.	
Żyto marchijskie	177,00—179,00
lipiec	192,50—194,00
wrzesień	200,00—202,50
Tendencja dla żyta mocna.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—180,00
Tendencja dla jęczmienia mocna.	
Owies marchijski	171,00—181,00
lipiec	180,00—179,25
wrzesień	184,00—183,00
Tendencja dla owsa mocna.	
Mąka pszenna	23,00—27,50
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	24,00—26,50
Tendencja stała.	
Otręby pszenne	00,00—11,50
Otręby żytnie	00,00— 11,50
Groch Victoria	41,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00— 34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	22,00— 24,00
Wyka	27,00—30,00
Łubin niebieski	17,50—18,50
Łubin żółty	23,00—25,00
Seradela nowa	60,00—64,00
Makuch rzepakowy	00,00—18,50
Makuch lniany	21,20—21,60
Wytłoki suszone	00,00—12,00
Śrót Soya	18,20— 19,00
Płatki ziemniaczane	15,40—15.70
Ziemniaki czerwone	1,90— 2,10
Ziemniaki żółte	2,20— 2,50
Ziemniaki fabryczne za 1% mączki	0,08— 0,09

Notowania złotego w Berlinie z dnia 3 czerwca 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wielkie: 46,75—47,15

Konferencja pacyfistyczna polsko-niemiecka

„Kurjer Warszawski" donosi z Berlina, że odbyła się tam między 21 a 24 maja konferencja kół pacyfistycznych polskich i niemieckich, zwołana przez Zw. pokojowy katolików niemieckich. Ogół korespondentów polskich w Berlinie dowiedział się o tej konferencji w tydzień po jej odbyciu, i to ze źródeł niemieckich.

Na czele delegacji polskiej stał jezuita o. Rostworowski z Krakowa oraz prof. Marjan Zdziechowski z Wilna. Na czele delegacji niemieckiej stali: o. Franciszek Stratman oraz prałat Lichtenberg, obaj z Berlina. Nuncjusz apostolski Pacelli udzielił swego błogosławieństwa.

Na konferencji wygłoszono szereg odczytów, informujących wzajemnie delegatów o stanie ruchu katolickiego w obu krajach oraz stworzono komitet porozumiewawczy polsko-niemiecki.

Wyników konferencji nie należy przeceniać, ponieważ pacyfiści wśród katolików niemieckich stanowią drobny odłam, bez wielkiego znaczenia. Poza tem nie brali udziału w konferencji przedstawiciele mniejszości polskiej w Niemczech, ani szereg kierowników demokratycznego ruchu katolickiego, którzy odbywali w tym samym dniu specjalny zjazd w Osnabrück.

Tak więc pozostaje konferencja manifestacją w szczupłem gronie, która poza tem dla tutejszej kolonji polskiej oraz dla Polaków obywateli niemieckich, w znakomitej ich większości, była poprostu zakonspirowaną.

Kino „Apollo" — Kino „Metropolis"

Dziś premjera

wspaniałego dramatu według dzieła **Strindberga** p. t.

„SZAŁ"

GINA MANES — LARS HANSON nw 10704/5

Przedstawienia w kinie **„Apollo"** o godzinie 5,30, 7,30, 9,30.
Przedstawienia w kinie **„Metropolis"** tylko o godz. 5-ej.

O podróży p. Zaleskiego do Budapesztu

Z miarodajnej strony otrzymuje „Kurjer Warszawski" następujące wyjaśnienie w sprawie podróży p. Zaleskiego do Budapesztu:

„Jako rewizyta po podróży warszawskiej p. Walko, podróż p. min. Zaleskiego do Budapesztu miała charakter przedewszystkiem kurtuazyjny. Przy tej sposobności, oczywista, omówiono także cały szereg spraw, dotyczących obu narodów, co jednak nie łączyło się ani z zawarciem jakiejkolwiek umowy, ani nawet porozumienia co do jakiejś wspólnej akcji. Polska, swoje stosunki z Węgrami — poza odwiecznemi, tradycyjnemi stosunkami przyjaźni, jakie zawsze łączyły nas z Węgrami — traktuje jako doprowadzenia do ogólnego odprężenia politycznego w Europie. Stanowisko nasze wobec Węgier i tych państw, które z niemi mają bezpośrednie stosunki, ułatwia Polsce te starania o doprowadzenie odprężenia, nie podejmuje się jednak bynajmniej roli medjatora, gdyż stoimy na stanowisku, że z chwilą, gdy dwa państwa mają z sobą stosunki bezpośrednie, taka rola jest niepotrzebna. Można tylko wywierać pewien wpływ, zależny od wagi gatunkowej państwa i człowieka, który ten wpływ chce wywierać — jednakże bez żadnego charakteru medjatorskiego.

„Wobec tego wszystkie plotki na ten temat rozpuszczane ze źródeł niemieckich, nie mają absolutnie żadnej podstawy.

„Państwa Małej Ententy były zawczasu uprzedzone o tej wizycie, a w szczególności Rumunja, z którą omówiono także i kolejność wizyt p. Zaleskiego w Węgrzech i Rumunji. Możliwość więc jakichkolwiek zamąceń dyplomatycznych z tego powodu jest wyłączona. Rząd polski nie ma zamiaru zmieniania w czemkolwiek naszego stosunku do Małej Ententy, który polega na tem, że z każdem z państw Małej Ententy łączą nas odrębne umowy. Do Małej Ententy Polska nie przystępuje, ponieważ związek ten ma na celu zupełnie odrębny cel nas bezpośrednio nie dotyczący: utrzymanie traktatu w Trianon. Co innego jednak, jeśliby chodziło o zmianę tego traktatu: jest on bowiem częścią całości i Polska takiej zmianie tak samo musiałaby się przeciwstawić, jak zmianie traktatu wersalskiego lub sewrskiego. Pokłócenie Polski z Małą Ententą i z Francją stanowi bezwątpienia wielkie „pium desiderium" Niemiec, zamiary jednak Polski bynajmniej nie idą w kierunku osłabienia w czemkolwiek Małej Ententy.

Również wyssane zupełnie z palca są bajki — także niemieckie — o rzekomo gotującem się trójporozumieniu Polska — Węgry — Włochy".

Wyjaśnienie to przyjmie opinja publiczna z zadowoleniem. Mimo to, fakt nieprzybycia z Białogrodu i to już po konferencji Małej Ententy do Bukaresztu z wywczasów rumuńskiego ministra spraw zagranicznych Mironescu celem powitania tam p Zaleskiego, nie jest przyjemny, zwłaszcza, że jak przyznaje powyższe oświadczenie, termin wizyty p. Zaleskiego w Bukareszcie był omówiony poprzednio z rządem rumuńskim.

Stulecie wydawnictw Bibljoteki Kórnickiej

(Zakończenie Święta Książki).

Zjazdy Bibljotekarzy i Bibljofilów dobiegły końca. Ostatnim ich aktem był wczorajszy jubileusz stulecia wydawnictw Bibjoteki Kórnickiej.

O godz. 9 zrana z przed Zamku wyjechali uczestnicy obydwu Zjazdów do Kórnika kilkunastu autobusami. W kaplicy zamkowej odprawiono nabożeństwo dziękczynne, poczem uczestnicy przeszli do sali, znajdującej się w jednem z sąsiednich zabudowań zamkowych, gdzie ustawiono krzesła i urządzono prowizoryczną estradę dla mówców.

Uroczystą akademję zagaił prof. dr. Jan Grochmalicki imieniem Fundacji Kórnickiej, wskazując na jej cele i obrazując wzmagające się środki materjalne, tym celom służące. Dzieje Bibljoteki przedstawił pokrótce zasłużony jej kierownik, dyr. dr. Grycz, zatrzymując się szczegółowiej na postaciach Tytusa i Jana Działyńskich jako bibljofilów i entuzjastów szerzenia kultury przez książkę.

Imieniem ministra Oświecenia Publicznego zabrał głos naczelnik Stefan Demby, aby w pełnych powagi słowach złożyć hołd zasługom tych, którzy Bibljotekę stworzyli, oraz Władysława Zamoyskiego, jako twórcy Fundacji. Z wyrazami głębokiego uznania i podzięki zwrócił się też mówca do obecnej hrabianki Zamoyskiej, dziękując Kuratorjum Fundacji w osobie prof. Grochmalikciego, oraz dyrektorowi dr. Gryczowi.

Życzenia składali dalej: imieniem Rady Związku Bibljotekarzy podpułkownik M. Łodyński i imieniem Rady Bibljofilskiej prezes Tow. Bibljofilów Poznańskich Saturnin Mravincics, poczem dr. Grycz odczytał liczne telegramy i listy.

Na zakończenie przemówił ks. Andrzej Lubomirski, marszałek obu połączonych Zjazdów, dziękując zebranym za uczestnictwo, wyrażając hołd dla Fundacji Kórnickiej i zapraszając na przyszłe zjazdy do Wilna. Odbędą się one za lat dwa.

Po zamknięciu zjazdów, uczestnicy wrócili do Zamku, który zwiedzano grupami, poczem Kuratorjum podejmowało gości śniadaniem. Około godziny 14 wrócono autobusami do Poznania i tak dobiegło kresu Święto Książki Polskiej, które swym pełnym treści przebiegiem, równie jak ogromnym udziałem wybitnych uczonych oraz miłośników książki zapisało się świetnie w naszem Bibljotekarstwie i Bibljofilstwie.

Uchwały zjazdowe

Obydwa Zjazdy powzięły szereg uchwał, któremi zajmiemy się obszerniej. Na razie trzeba zanotować, że Zjazd Bibljofilów osobną uchwałą uczcił zasługi dyrektora naszego Archiwum Archidjecezjalnego, ks. dr. Edmunda Majkowskiego, za to, że postawił swoją instytucję na tak wysokim poziomie, oraz, przy podziękowaniu prasie, uchwalił wyrazić najgorętsze podziękowanie Wydawnictwu „Kurjera Poznańskiego" za specjalny numer zjazdowy, oraz za stały dział, poświęcony kulturze i sztuce.

Drugi zjazd numizmatyków polskich w Poznaniu

Dziś o godzinie 10 zrana, w sali im. Augusta Cieszkowskiego (nr. 22 w Coll. Minus), otwarto II. Zjazd polskich numizmatyków. Pierwszy Zjazd odbył się w Krakowie, w roku 1914 na dwudziestopięciolecie tamtejszego Towarzystwa numizmatycznego. Obecnie więc odbywający się Zjazd ma szczególnie ważne znaczenie, jako pierwszy w Niepodległej Polsce.

Otwarcia dokonał ks. Edmund Majkowski, dyrektor Bibljoteki Archidiecezjalnej w Poznaniu. Wskazał na rolę numizmatyki, rolę Narodowej Mennicy i znaczenie pierwszego w niepodległej Polsce zjazdu numizmatycznego. Imieniem komitetu organizacyjnego powitał przedstawicieli władz, składając podziękowanie dla ich zwierzchników z racji zainteresowania się zjazdem. Ks. dyr. Edm. Majkowski powitał również przedstawicieli nauki, rektora Uniwersytetu prof. dr. Edwarda Lubicz-Niezabitowskiego i licznie zewsząd przybyłych miłośników numizmatyki. Zkolei zaproponował wybór komitetu rzeczywistego i honorowego w następującym składzie: dyrektor Mennicy Państwowej, Jan Aleksandrowicz z Warszawy — przewodniczący; prof. dr. Zygmunt Zakrzewski — I. wiceprezes; dr. Adam Solecki z Warszawy — II. wiceprezes; prof. dr. Karol Rzyski — I. sekretarz; dr. Władysław Terlecki, kustosz muzeum Mennicy w Warszawie — II. sekretarz; nadto na członków komitetu honorowego powołano panów: Fr. Biesiadeckiego ze Lwowa, Piotrowicza z Krakowa, dr. G. Skalskiego z Pragi Czeskiej, B. Amrogowicza ze Sopot i G. Soubisz-Bisiera z Warszawy. Wybór komitetu przyjęto przez aklamację:

Zkolei nastąpiły przemówienia delegatów. Przewodniczący obrad, p. dyrektor Jan Aleksandrowicz podziękował za wybór, i wskazał na duże znaczenie Mennicy; imieniem Ministerstwa Skarbu życzył zjazdowi owocnych wyników p. Jan Gliński z Warszawy. Kierownik Gabinetu Numizmatycznego, p. Konstanty Żmigrodzki przemawiał imieniem Dyrekcji Zbiorów Państwowych, zaś imieniem Uniwersytetu Poznańskiego składał zjazdowi życzenia rektor prof. dr. Edm. Lubicz-Niezabitowski. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk przez swego delegata, prof. dr. Zygm. Lisowskiego składało również życzenia pomyślnych wyników. Magistrat m. Poznania i jego prezydenta reprezentował p. inż. Kaz. Ruciński, radca miejski. Imieniem Czechosłowackiego Tow. Numizmatycznego przemawiał dr. G. Skalski z Pragi, dziękując za zaproszenie na zjazd i za mianowanie swych członków członkami-korespondentami tutejszego Towarzystwa Numizmatycznego.

Na wniosek przewodniczącego, przez aklamację zebrani powołali ks. dyr. Edm. Majkowskiego na członka honorowego komitetu.

Gratulacyjne listy i telegramy odczytał prof. dr. Karol Rzyski; między wieloma innemi były serdeczne życzenia i gratulacje od pokrewnych towarzystw numizmatycznych z Belgji, Węgier i Czechosłowacji.

Przewodniczący obrad udzielił głosu prezesowi Poznańskiego Towarzystwa Numizmatycznego prof. dr. Zygmuntowi Zakrzewskiemu, który wygłosił inauguracyjny odczyt na temat: „Rozwój numizmatyki polskiej w ostatniem dziesięcioleciu", wskazując na postacie sławnych polskich uczonych-numizmatyków jak: Stronczyński, Lelewel, Przyborowski, Piekosiński i wielu innych. Obecnie istnieją w Polsce cztery towarzystwa: warszawskie, lwowskie, krakowskie i poznańskie; wydaje się dwa fachowe czasopisma a głównem dążeniem jest chęć połączenia wszystkich numizmatyków pod egidą przyszłego ogólnopolskiego towarzystwa. Na tem wyczerpał się porządek obrad pierwszego posiedzenia.

Dużem zainteresowaniem cieszyła się aukcja medalu prof. Wysockiego, wykonanego w stu egzemplarzach na cześć Augusta Cieszkowskiego z polecenia Uniwersytetu Poznańskiego przez Państwową Mennicę w Warszawie.

Przed zjazdem literatów polskich

Komitet Organizacyjny Ogólnego Zjazdu literatów polskich w Poznaniu przypomina w ostatniej chwili pp. literatom, zamieszkałym w Poznaniu, że ostateczny termin zgłoszenia na Zjazd upływa z dniem jutrzejszym, tj. 4 czerwca br. Zgłoszenia należy nadsyłać wraz z wkładką zł 10.— na pokrycie kosztów organizacyjnych Zjazdu — pod adresem prezesa Z. Z. L. P. w Poznaniu, p. B. Koreywy, ul. Słowackiego 35. Legitymacje zjazdowe itp. raczą uczestnicy Zjazdu odebrać w Biurze Informacyjnem Og. Zjazdu Lit. Pol., Al. Marcinkowskiego 22.

Listy uwierzytelniające ambasadora Włoch

Warszawa, 3. 6. (AW) We wtorek, dnia 4 b. m. odbędzie się na Zamku uroczystość wręczenia listów uwierzytelniających p. Prezydentowi Rzeczypospolitej przez ambasadora Włoch p. Martina Franklina.

Fabrykanci wódek utworzyli związek antyprohibicyjny

Praga, 3. 6. (AW) Wczoraj odbyło się konstytucyjne zebranie czechosłowackiego związku antyprohibicyjnego. Celem związku jest wszczepianie w naród zasad umiarkowanego używania napojów alkoholowych bez uciekania się do surowych rygorystycznych zarządzeń. Do związku należą przedstawiciele browarów czechosłowackich, fabryk wódek i likierów oraz właściciele restauracyj. Akcja związku będzie skierowana również przeciwko tym wszystkim organizacjom antyalkoholowym, które wedle brzmienia statutu „prowadzą swą propagandę poza granice rozsądnego zwalczania alkoholizmu".

ZNAKOMITA
WODA KOLOŃSKA
MAJOLA
Pw 10584-62,418

Przy chorobach **wątroby, śledziony i nerek** wskazana jest **domowa kuracja naturalną**

Mineralną Wodą Karlsbadzką.

Do nabycia we wszystkich składach wód mineralnych, drogerjach i aptekach.

Zwracajcie uwagę na znak ochronny!

Tw 2683

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Obecny stan rokowań z Niemcami

Patrząc na żarzące się litery dziennika świetlnego, którego aparaturę wybudowano na gmachu b. teatru miejskiego, uświadomiliśmy sobie, jak trafnym symbolem dynamiki życia jest ów dziennik. Tak jak płyną długie szeregi liter na tablicach dziennika świetlnego, bezustannie, bez przerwy, tak prasa codzienna rejestruje wydarzenia dnia, coraz to nowe, coraz to inne. Znajdując się w pośrodku tego nigdy nie ustającego, płynącego światła prądu, jakim jest życie, odczuwa się nieraz konieczność zatrzymania się, spojrzenia wstecz, zapytania się: „Jak daleko właściwie uszliśmy?“ Oto pytanie, jakie nam nastręczają ostatnie wiadomości o rokowaniach polsko-niemieckich.

Jak wiadomo, uwydatniło się ostatnio bardzo silnie międzynarodowe znaczenie naszego traktatu handlowego z Niemcami, od jego znaczenia zależy bowiem ratyfikowanie przez nasze państwo konwencji przeciwreglamentacyjnej, co z kolei, w pewnej mierze, wpłynąć ma na losy tej konwencji wogóle. Stąd uzewnętrzniony ostatnio na naradach doradczego komitetu ekonomicznego Ligi Narodów pewien nacisk opinji międzynarodowej na obie rokujące strony.

Właściwie to nacisk ten winien iść w stronę Niemiec, których głosu obecnie wyczekujemy. Polska bowiem wypowiedziała się wyraźnie w lutym r. b., przedstawiając rządowi niemieckiemu trzy alternatywne propozycje odnośnie podstaw traktatu handlowego. Propozycje te zawierały: 1) alternatywę maksymalną, opierającą się na wzajemnie faktycznie niekrępowanym obrocie, 2) alternatywę pośrednią, która przyjmowała za podstawę traktatu handlowego kontyngent wwozu świń bitych do Niemiec, nieograniczony wwóz świń żywych do niemieckich rzeźni oraz kontyngent wwozu węgla — ze strony niemieckiej, a ograniczone kontyngenty przywozowe na towary zakazane ze strony polskiej, wreszcie 3) alternatywę minimalną, która przewidywała ogólny kontyngent wwozu świń żywych lub bitych i kontyngent węglowy, jako koncesję niemiecką, i odpowiednio mniejsze kontyngenty wwozowe, jako koncesję polską. Nadto we wszystkich 3 alternatywach obie strony miały sobie udzielić odpowiednio stopniowanych ustępstw celnych.

Rząd niemiecki nie wybrał żadnej z proponowanych alternatyw, natomiast oświadczył, że nie może znieść kontyngentowania przywozu węgla, zwierząt hodowlanych i mięsa, oraz zażądał podwyższenia w alternatywie pośredniej kontyngentów polskich i zniżek celnych. Rząd polski uczynił temu życzeniu zadość, zrewidował swe stanowisko i dowiódł tem samem swej woli zawarcia traktatu handlowego.

Głos ma z kolei strona niemiecka. Przypuszczać należy, że niebawem go usłyszymy.

Krótkie informacje gospodarcze

— 1 czerwca odbyło się we Lwowie otwarcie nowoukonstytuowanej izby przemysłowo-handlowej. Pana min. Kwiatkowskiego reprezentował na otwarciu szef sekretarjatu ministra p. Czesław Peche.

— W drugiej dekadzie maja rozwój przeładunku w Gdyni trwał dalej i osiągnął 99,890 tonn; w pierwszej dekadzie wynosił 94 tysiące tonn.

— Według wiadomości z Nowego Jorku Ford oświadczył w wywiadzie z dziennikarzami, że zamierza rozszerzyć swe zakłady samochodowe, w Wielkiej Brytanji, Francji, Niemczech, Ameryce Południ. i w kolonjach brytyjskich.

— W Neapolu toczą się obrady międzynarodowego związku kolejowego. Komisja obrotu towarowego opracowuje projekt jednolitej nomenklatury kolejowej, jako podstawy do wszystkich taryf międzynarodowych.

— Najbliższe posiedzenie międzynar. kartelu szyn odbędzie się 19 czerwca w Paryżu. Na porządku dziennym sprawa cen.

— Według wykazu urzędu statystycznego Rzeszy ilość bezrobotnych, korzystających z zasiłków rządowych spadła z 1.126.000 w dniu 1 maja rb. do 927.000 w dniu 15 maja. W drugiej połowie maja spadek trwał w dalszym ciągu, tak, że obecnie ilość bezrobotnych wynosi 850.000.

DEFICYT HANDLOWY MOŻE KAŻDY Z NAS ZWALCZAĆ KUPUJĄC TOWARY KRAJOWE

II zjazd przemysłowców metalowych

Pierwszy dzień obrad

Powszechna Wystawa Krajowa — ten wymowny dowód, czego dokonać może skupiony wysiłek, wola oraz zmysł organizacyjny, daje społeczeństwu naszemu możność objęcia retrospektywnym rzutem oka swojej działalności w ubiegłem dziesięcioleciu istnienia niepodległego — zbilansowania osiągniętych rezultatów, spostrzeżenia popełnionych błędów, zbadania ich przyczyn i powzięcia potrzebnych postanowień, by w najbliższej przyszłości pomyłki te naprawić oraz wynaleźć drogi dalszego rozwoju.

Czyniąc zadość tej potrzebie, Polski Związek Przemysłowców Metalowych urządził w dniach 1 i 2 czerwca r. b. powszechny zjazd przemysłowców metalowych, którego przebieg poniżej przedstawiamy.

Zjazd otworzył prezes P. Z. P. M. p. inż. J. Jeziorański. W przemówieniu swem podniósł, że II. Zjazd przemysłowców metalowych odbywa się nie przypadkowo w Poznaniu, gdyż jest ściśle złączony z Powszechną Wystawą Krajową, na której przemysł metalowy występuje bardzo okazale i wszechstronnie, dając dowody swej żywotności. Przemysł metalowy w ubiegłem dziesięcioleciu zdołał pokonać niezliczone trudności, przetrwać okres próby ogniowej i dać niezbite dowody swej racji bytu i swego znaczenia dla dobrobytu i potęgi narodu polskiego. Właściwym celem zjazdu jest skonstatowanie, co jeszcze pozostaje do zrobienia, co zrobiono niewłaściwie lub błędnie oraz jak błędy te naprawić. Zjazdowi życzy, by spełnił swe zadanie i był początkiem nowego okresu pomyślnego rozwoju przemysłu metalowego.

Na propozycję prezesa Jeziorańskiego obrano przez aklamację na przewodniczącego zjazdu p. Seweryna Samulskiego, członka zarządu P. W. K. i organizatora działu przemysłu na wystawie.

Prezes Seweryn Samulski obejmując kierownictwo zjazdu i obrad, zwrócił się z powitaniem do wszystkich zebranych członków P. Z. P. M., do przedstawicieli władz, min. Bertoni'ego, kom. rząd. na P. W. K., dyr. Dąbrowskiego, przedstawiciela min. przemysłu i handlu, dr. Wachowiaka, nacz. dyr. P. W. K., Piotra Drzewieckiego, del. Komitetu Normalizacyjnego Naukowej Organizacji Pracy i Ligi Pracy, w końcu do przedstawicieli prasy codziennej i fachowej. Po wyborze prezydjum zjazdu wygłoszono szereg przemówień powitalnych.

Były one wszystkie natchnione tą myślą, by przemysł metalowy, który w ciągu ubiegłego dziesięciolecia sam zdołał się odrodzić i rozbudować kosztem poważnych wysiłków i ogromnych ofiar pieniężnych, a tem samem jak najskuteczniej przyczynił się do utrwalenia bytu nowej Polski, podniósł jej znaczenie gospodarcze i polityczne, powziął na tym zjeździe uchwały i postanowienia, które dotychczasową jego akcję utrwalą, rozszerzą i spotęgują na przyszłość. Między innymi przemawiali pp. min. Bertoni, dr. Wachowiak, inż. Drzewiecki i red. A. Gustowski.

Na szczególniejszą wzmiankę zasługuje przemówienie powitalne dyr. departamentu w min. przemysłu i handlu inż. Juljana Dąbrowskiego. Przedstawił on dotychczasową działalność P. Z. P. M. i jego udział w odbudowaniu Polski, przemysłu i handlu. Nie czas jednak, zdaniem mówcy, spoczywać na laurach i osiągniętych sukcesach, ale trzeba dalej pracować, aby dotrzymać kroku postępowi przemysłu na całym świecie. By upewnić się, czy dobrą kroczy drogą P. Z. P. M., zdać sobie musi sprawę z tego, co już dokonał, jak to wykonał i jak to wykonywać trzeba będzie w przyszłości. Nie chodzi tu tyle o technikę wykonania, ile o to raczej, czy w właściwym kierunku ideowym i gospodarczym dotychczas postępował. Uczynić to powinien w tym zamiarze, by na wynikach tego rachunku sumienia oprzeć program na przyszłość. Kontrola to trudna, bo bardzo wielostronne jest pole działania P. Z. P. M., jednak od tego odstąpić nie może zwłaszcza w tej chwili, kiedy taki sam przegląd pracy przeprowadza cały naród polski, rząd, społeczeństwo i wszystkie działy przemysłu i handlu polskiego. Wymaga tego program na przyszłość, który trzeba uzupełnić, a nawet zmienić w miarę potrzeb własnych, potrzeb narodu i nowych postulatów rozwijającej się konjunktury w kraju i zagranicą.

W ogólnych referatach przemawiali pp. prof. Maurycy Chorzewski, inż. Tadeusz Blaut, inż. Piotr Drzewiecki, prof. St. J. Okolski, St. Płużański, inż. K. Pichelski, Feliks Wielogłowski i inż Tadeusz Lecewicz.

Prof. Maurycy Chorzewski referował sprawy kredytów i polityki kredytowej, kwestje transportową i podatków. W końcu omówił także zagadnienie etatyzmu w Polsce i jego wpływ na rozwój przemysłu metalowego. Przytem referent przedstawił własny pogląd na genezę powstania naszego etatyzmu, jego rozwoju i najważniejszych przejawów. Zdaniem mówcy wyrósł etatyzm na wprowadzonych w życie zasadach marksizmu państwowego, na nieposzanowaniu własności prywatnej, na mylnem pojęciu zysku i t. d., a objawami jego są nietylko monopole i przedsiębiorstwa państwowe, ale także całe działy ustawodawstwa, zwłaszcza podatkowego i opieki społecznej.

Szczególniejszą uwagę na kwestję dostaw i zamówień rządowych zwrócił inż. Tadeusz Blaut. Przemysł metalowy ich potrzebuje, ale w obecnej swej formie są one dla przemysłu raczej utrudnieniem i kulą u nóg. Aby dostawy i zamówienia rządowe były tem, czem być powinny — mianowicie pomocą i dźwignią przemysłu, muszą ulec reformie dotychczasowe metody rozpisywania przetargów — warunki dostaw, terminy wykonywania, sposób odbioru i t. d. Reforma powinna iść w kierunku ujednostajnienia przepisów, wykluczenia protekcji i ustalenia kontroli fachowej.

Prof. St. J. Okolski przedstawił zarys postulatów i wymogów przemysłu metalowego w kierunku konsolidacji i koncentracji przemysłu, polityki celnej i traktatowej. Sprawy te łączą się ściśle z ogólnemi tendencjami gospodarczemi w kraju i zagranicą, zmierzającemi do spotęgowania produkcji w kraju, do regulowania zbytu wyrobów obniżenia kosztów produkcji i kosztów handlowych.

Dyr. St. Płużański przedstawił sprawy wykształcenia zawodowego. Postępy techniki i pracy wymagają reformy szkolnictwa zawodowego, nie wykluczając nawet studjów wyższych. Politechniki nie powinny zbytnio obciążać umysłów uczącej się młodzieży, a program naukowy tak ułożyć, by po czterech latach młody inżynier opuszczał aulę pełen zapału do pracy i nie mniej praktycznie wyszkolony, aniżeli zwykły starszy robotnik zdobył własną pracą i obserwacją. Aby szkoły zawodowe mogły spełniać ten obowiązek, trzeba by były odpowiednio wyposażone w pomoce naukowe oraz by selekcja uczniów była sumienniejsza.

Kwestję socjalną omawiał inż. K. Pichelski. Wskazał na nasze ustawodawstwo socjalne, które rozwinięto nieproporcjonalnie do rozwoju naszego życia gospodarczego i przemysłowego. Świadczenia socjalne zbyt wygórowane obciążają nadmiernie budżety przemysłowców i robotników. Rosną za to dochody ubezpieczalni, które w r. 1925 wynosiły 318 miljonów, w r. 1926 — 387 milj., w r. 1927 — 450 milj. złotych. Obecnie fundusz rezerwowy ubezpieczalni wynosi 450 miljonów złotych.

Referat o organizacji eksportu wygłosił p. Feliks Wielogłowski. Początkowo przemysł metalowy pracował na zaspokojenie potrzeb rynku krajowego, obecny jednak rozwój wymaga, by szukano rynków zbytu zagranicą, gdyż rynek krajowy niezdolny jest skonsumować wszystkie jego wyroby. Eksport uważać należy za wentyl bezpieczeństwa. Depresji należy zapobiegać zawczasu, a na korzystny zbyt na rynkach zagranicznych liczyć można tylko przy dobrze zorganizowanym aparacie eksportowym.

Modernizacją przemysłu zajął się p. inż. P. Drzewiecki. Przy stosowaniu modernizacji należy uwzględnić szczególne warunki gospodarcze kraju i przeprowadzać ulepszenia w miarę narastania kapitałów i postępu techniki.

Ostatni referent p. inż. Tad. Lecewicz zobrazował zagadnienie surowców, zwłaszcza żeliwa, złomu metali, drzewa, węgla i koksu. Wszystkich dostarcza nam kraj, zwłaszcza po przyłączeniu Górnego Śląska do Polski. Za to technika zaopatrywania zakładów przemysłu metalowego w te surowce nie zawsze jest najlepsza. Tak np. złom kolejowy stale przechodzi przez ręce pośredników. Cynku i ołowiu dostarczają huty śląskie, inne metale przychodzą z zagranicy. Przemysł metalowy zużywa ogółem 20 procent produkcji hut i 25 proc. produkcji walcowni.

Powyższe referaty stanowiły przedmiot szczegółowej dyskusji i obrad na posiedzeniach sekcyjnych, których owocem był cały szereg ważnych rezolucyj, przedstawionych na drugiem zebraniu plenarnem, którego przebieg podamy w jutrzejszym numerze.

P. W.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Ruch budowlany.** Ruch budowlany, który rozpoczął się z chwilą poprawy warunków atmosferycznych w kwietniu, nie przybrał dotąd poważniejszych rozmiarów i ogranicza się wyłącznie do robót wewnętrznych w budynkach już dalej posuniętych w budowie. Nowych domów buduje się bardzo mało, a nie wielka stosunkowo ilość planów budowlanych, wpływających do urzędów, i magistratów, świadczy, że również w roku bieżącym nie można liczyć na szerszą inicjatywę prywatną w budownictwie mieszkaniowem. Większe ożywienie, podobnie jak r. z., zaznacza się tylko w budownictwie publicznem. W całej pełni podjęte zostały prace około rozbudowy portu w Gdyni. Natomiast rozbudowa miasta Gdyni nie wykazuje dotychczas większych postępów i ogranicza się do wykańczania budynków poprzednio rozpoczętych.

(k) **Stosunki gospodarcze polsko-rumuńskie.** Pisma bukareszteńskie podkreślają doniosłe znaczenie rozmów ministra Kwiatkowskiego z rumuńskim ministrem handlu i przemysłu, Madgearn, do jakich doszło w związku z niedawnym pobytem min. Kwiatkowskiego w Rumunji. Rozmowy te dotyczyły w pierwszym rzędzie problemu ożywienia wzajemnych stosunków gospodarczych między Polską a Rumunją. W związku z tem prasa rumuńska porusza ciekawy problem udostępnienia rumuńskich portów naddunajskich i morskich żegludze polskiej. Istnieje projekt utworzenia w Rumunji szeregu wolnych stref portowych, któreby zostały oddane do dyspozycji rządowi polskiemu. W kołach gospodarczych Rumunji oczekuje się od realizacji tego projektu ogólnego ożywienia stosunków polsko-rumuńskich.

Z ZAGRANICY

(z) **Stan zasiewów w Rumunji.** Ostra zima tegoroczna pociągnęła za sobą znaczne opóźnienie w pracach rolnych, tak, że zachodziła obawa, że chłopi nie zdążą na szas osiać swych pól. Celem zorjentowania się w sytuacji ministerstwo rolnictwa przeprowadziło za pośrednictwem rad rolniczych ankietę o stanie zasiewów w kraju, z której wynika, że wszelkie obawy co do złych widoków tegorocznej kampanji siewnej były całkiem nieuzasadnione. Wieśniacy w całem państwie uporali się z trudnościami, wynikającemi z opóźnienia prac rolnych, wobec czego należy się spodziewać, że tegoroczny urodzaj będzie jaknajlepszy.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127.9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 3. 6. 1929.

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	23,00 24,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	40.00—41.00
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	28,00—29,00
Usposobienie słabe.	
Owies	24,00—25,00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	34 50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	59,00—63,00
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	19,50—20,50
Otręby pszenne	22,00 23,00
Łubin niebieski	25,00—26,00
Łubin żółty	32,00—34,00
Tatarka	43,00—46,00

Ogólne usposobienie słabe.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Fala burz na Pomorzu

Kilka ofiar w ludziach — Duże straty materjalne

Nasz korespondent pomorski (ski) donosi:

Ub. tygodnia przeszły nad całem Pomorzem niezwykle silne burze; pioruny i ulewa połączona z gradem wyrządziła niestety wielkie szkody; ofiarą gromów padło życie ludzkie w kilku wypadkach; straty materjalne są tem większe, ponieważ poszkodowani przeważnie nie byli wcale lub niedostatecznie ubezpieczeni.

W Łąkiem pod Świeciem uderzył grom w zabudowanie gospodarza Jasimowicza, raniąc śmiertelnie żonę właściciela; w Krupocinie spalił się podczas burzy wiatrak młynarza Iwonia, a w Zalesiu dom mieszkalny osadnika Fersego.

Wielkie spustoszenie wywołała burza w pow. tucholskim; w Mądromierzu uderzył piorun w stodołę gospodarza Parzyka; pożar objął w mgnieniu oka całe prawie nowe zabudowania; spaliła się stodoła, stajnia i chlew, poza tem kilka świń, cieląt, owiec i wszystek drób; straty wynoszą około 60 tys. zł.

W Gostyczynie wzniecił piorun u gospodarza Steckiego ogień, który 2 budynki zamienił w perzynę; St. nie był ubezpieczony.

W Cekcynie padł dom mieszkalny osadnika Batygi ofiarą pożaru, wzniecony przez grom.

W Lucimiu pod Koronowem zabił piorun pewnego zagrodnika, raniąc ciężko jego żonę.

W Mrocznie pod Lubawą padło piękne gospodarstwo włościanina Kotowskiego pastwą płomieni podczas burzy; K., chcąc ratować bydło z płonących budynków, odniósł ciężkie poparzenia i zmarł następnego dnia; ofiarą pożaru padł cały dobytek Kotowskiego, żywy i martwy, mianowicie 27 sztuk bydła, 12 koni, narzędzia rolnicze i znaczne zapasy paszy; straty są wielkie, ponieważ K. tylko częściowo był ubezpieczony.

Pewnemu rolnikowi pod Nowemmiastem zabił piorun konie podczas pracy w polu; w Gaju spłonął podczas burzy dom gospodarza Wilemskiego.

Ciężka ulewa, połączona z huraganem, szalała nad Gdynią; woda zmyła z ulic nasyp i zalała piwnice i suterены; płynąca szerokiemi strugami woda uniemożliwiała chwilami przejście przez ulice, a wichura pozrywała przewody telefoniczne; podczas burzy została straż pożarna kilkakrotnie na pomoc wezwana.

Klęska żywiołowa nie mniej nawiedziła obszar Wolnego Miasta, gdzie kilkanaście osad rolniczych wskutek gromów w perzynę zamienionych zostało; ofiarą płomieni padł wartościowy inwentarz, żywy i martwy.

Procesja farna

Celebrował J. E. ks. bisk. Dymek. — Tłumy wiernych brały udział. — Wspaniałe przybranie domów.

W niedzielę odbyła się tradycyjna procesja farna wokół Starego Rynku. Mimo dotkliwego chłodu i niezwykle zimnego poranku, we wspaniałej tej manifestacji katolickiego Poznania, uczestniczyły tłumy wiernych, wypełniając Stary Rynek oraz przyległe ulice.

Wśród uroczystego bicia dzwonów i pobożnego śpiewu wiernych, rano o godz. 9 wyszła procesja z kolegjaty farnej. Celebransa, ks. bisk. Dymka, poprzedzał długi szereg duchowieństwa z parafij poznańskich oraz kanonicy kapituły kolegjackiej: ks. prał. Prądzyński, ks. oficjał dr. Zwolski, ks. kan. Schultz i ks. kan. dr. Janicki. Za celebransem postępowali przedstawiciele władz, m. in. prez. Ratajski, wicewojewoda Gronziewicz, gen. Medwadowski, prez. rady miejskiej sen. Hedinger, przewodniczący Obywatelskiego Koła Radzieckiego pos. dr. Paczkowski, radni miejscy, delegacja korpusu oficerskiego, przedstawiciele organizacji obywatelskich i społecznych, sodalicyj marjańkich oraz zarząd najstarszej organizacji poznańskiej Bractwa Kurkowego; w strojnych mundurach kroczyli król kurkowy Różycki z odznakami swej władzy i rycerze kurkowi pp.: Józef Jarocki oraz Olejniczak.

Szpaler w czasie procesji tworzyło wojsko garnizonu poznańskiego z karabinami i spieszony szwadron 15 p. uł. z sztandarem pod białą bronią. Asystę honorową, jak corocznie, pełniło Bractwo Kurkowe z bronią, pod komendą maj. p. Leona Tuerka. Dalej zauważyliśmy liczne organizacje w mundurach, ze sztandarami, jak Sokół męski i żeński, Stow. Mł. Pol., harcerstwo, Młode Polki i w. in. Szczególniej malowniczo prezentował się karny orszak korporantów; zwracały powszechną uwagę bamberki poznańskie w złoconych drogocennych czepcach, swym bardziej zanikającym niestety ludowym, pełnym swoistego wdzięku strojem. Uroczystą pieśń rzesz rozmodlonego ludu, przerywał w chwili zbliżania się procesji do ołtarzy hejnał odegrany przez orkiestrę wojskową z wieży ratusza i warkot kotłów.

Przy I. ołtarzu (St. Rynek 62) odśpiewał ewangelję ks. Joachimowicz, przy II. (Bank Przemysłowców) — ks. dyr. Czeszewski, przy III (pałac Działyńskich) — ks. prob. Gorgolewski i ks. kan. dr. Janicki — przy IV. (St. Rynek 41). Pienia w czasie procesji i nabożeństwa, wykonał chór farny pod dyrekcją p. Klichowskiego.

Następnie w kolegjacie farnej odbyło się uroczyste nabożeństwo. Sumę celebrował w asyście licznego duchowieństwa ks. dr. Zwolski, podniosłe kazanie wygłosił ks. prał. Prądzyński. W nabożeństwie uczestniczyli przedstawiciele władz, magistratu i stowarzyszeń. Ks. bisk. Dymek asystował z tronu biskupiego.

Z wielkiem uznaniem należy podnieść troskliwą pieczołowitość i pracę mieszkańców Starego Rynku, aby przybrać domy. Dekoracje zielenią, festonami i girlandami, zwisającemi majestatycznie, wywierały miłe wrażenie swą szlachetną rywalizacją o palmę pierwszeństwa. Równie starannie umaili domy mieszkańcy ul. Jezuickiej, tam bowiem też przechodziła procesja.

* * *

Corocznie popołudniu urządzono na Starym Rynku procesję z kościoła OO. Franciszkanów; wychodziła ona ulicami: Ludgardy i Nową do Starego Rynku. Z powodu ulewnego deszczu, procesja ta w niedzielę nie mogła się odbyć. (k)

W parafji św. Trójcy w Dębcu

W sobotę 1 bm. odbyła się w Dębcu w parafji św. Trójcy procesja Bożego Ciała. Uroczyste nieszpory odprawił X. prob. Gorgolewski, a podniosłe kazanie wygłosił gen. sekretarz X. Forecki. Następnie wyruszyła procesja, którą celebrował X. radca Jęsiek w otoczeniu licznego duchowieństwa.

Aczkolwiek parafja jest mała, jednak podkreślić trzeba, że w procesji brały udział liczne tłumy wiernych oraz stowarzyszenia i bractwa z sztandarami. Ewangelję przy pierwszym ołtarzu odśpiewał ks. dr. Bross, przy drugim ks. dr. Kiciński, przy trzecim ks. prob. Gorgolewski, przy ostatnim ks. prob. Budaszewski. Do podniesienia uroczystości przyczyniła się orkiestra saperów oraz śpiew miejscowego chóru kościelnego. (z)

Wzorowa ochronka

Pokaz spotkał się z ogólnem uznaniem

W sali gimn. im. Karola Marcinkowskiego przy ul. Bukowskiej otwarto wzorową polską ochronkę. Na uroczystość przybył ks. bisk. Dymek, b. kur. Chrzanowski, kurator dr. Namysł, ks. dziekan Rankowski, ks. prob. Putz i w. in. Słowo wstępne wygłosił ks. Janiak, dyr. Pozn. okręg. „Caritas", zapoznając zgromadzonych z zadaniem ochronki. Środki na urządzenie udzieliło ministerstwo z tem, że zużyte one zostaną w nowej ochronce w Urbanowie im. Piusa, w lokalu ofiarowanym na ten cel przez magistrat. Mówca podniósł konieczność powstania takich placówek. W ochronce znajdą pomieszczenie dzieci ubogie i eksmitantów. Myśl oraz plan podała p. dr. Posadzowa, która dla tej sprawy, poświęca wiele czasu i trudu.

Po przemówieniu ks. dyr. Janiaka p. Posadzowa oprowadzała gości, udzielając objaśnień. Całość wywarła bardzo dodatnie wyrażenie, czemu dał również wyraz p. i. ks. bisk. Dymek, oglądając wszystko z dużem zainteresowaniem. Ochronka w Urbanowie będzie otwartą w najbliższych tygodniach. (z)

Zakonspirowana szajka

Policja zdemaskowała opryszków i spotkała ich zasłużona kara.

Niedawno zaalarmowano policję o istnieniu doskonale zorganizowanej szajki, która grasowała tak sprytnie, że przez jakiś czas nie można było jej wytropić. Było to tembardziej trudne, że działalność swą przenosiła ustawicznie z miejsca na miejsce. Kiedy jednak zuchwałość zakonspirowanej bandy zataczała coraz większe kręgi — policja zdwoiła wysiłki i ujęła niebawem całą szajkę, do której należeli: St. Brzóska — murarz, K. Drobny — robotnik, A. Abramczyk — szofer, A. Polus i K. Hejna — piekarze, K. Wojcieszak oraz St. Jarczak vel Pick. Po spisaniu protokółu i zamknięcia szajki oddano całą sprawę w ręce prokuratury.

Wszyscy stanęli przed trybunałem. Akt oskarżenia zarzucał im, że zorganizowawszy szajkę, zakradali się do domów, otwierali mieszkania wytrychami, oraz kradli co się dało, a więc futra, ubrania i t. p. Ogólna wartość zrabowanych przedmiotów dochodzi do 6 tys. zł. Hejna i Wiejcieszak przechowywali łup i nabywali go za bezcen. Również Jarczak kupował za tanie pieniądze kradziony towar.

Brzóska był karany za analogiczne przestępstwa 3 razy, Drobny 7 razy, a Polus również 3 razy.

Przeprowadzona rozprawa wykazała istotną winę podsądnych, to też trybunał ogłosił następujący wyrok: Brzóskę zasądza się na 3 lata, Drobnego — na 4 oraz Polusa na 2 i pół roku ciężkiego więzienia. Abramczyk powędrował na 5 miesięcy do zwykłego więzienia. Sprawę Hejna — wyłączono, zaś Wojcieszakową i Jarczaka uwolniono dla braku dowodów. (z)

Zaczadzenie trzech osób

Jedna zmarła, dwie walczą z śmiercią

Nasz korespondent toruński (wd) donosi:

W Podgórzu przy ul. Głównej 17 w mieszkaniu p. Bednarskiego mieszkał jako sublokator porucznik Tyszkiewicz z Szkoły Pomiarów Artyleryjskich. W dniu 1 b. m. porucznik Tyszkiewicz gościł u siebie dwie młode panie, które mieszkania nie opuściły aż do rana. Gdy w dniu następnym, w niedzielę, około godz. 9, w pokoju porucznika panowała jeszcze zupełna cisza, zaniepokojony p. Bednarski wszedł tam i znalazł porucznika i jego gości w stanie bezprzytomnym. Przyczyną było zaczadzenie gazem świetlnym, którego zapach zapełniał pokój. Gdy zaalarmowane pogotowie przybyło z aparatem tlenowym, okazało się, że jedna z pań, licząca lat około 20, była już martwą, porucznik zaś i druga pani, lat około 18, dawali jeszcze słabe znaki życia, tak, że zdołano ich ocucić. Zwłoki martwej odstawiono do kostnicy szpitala w Toruniu, zaś dwie dalsze ofiary zaczadzenia w stanie bardzo poważnym do lecznicy, gdzie walczą z śmiercią. Prawdopodobnie wypadek zdarzył się w ten sposób, że przed udaniem się na spoczynek nie zakręcono w pokoju porucznika dostatecznie szczelnie kurków przewodu gazowego. Obydwie panie, które gościły u porucznika, nie są znane ani w Podgórzu ani w Toruniu, tak, że dotąd nie można było ustalić ich tożsamości.

KALENDARZYK

Poniedziałek, 3 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3.35 — zachód 20,07 — długość dnia 16 godzin 32 min.

Księżyc: wschód 1.48 — zachód 14,38 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 9 st. C., pochmurno, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 744 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 12 st. C., najniższa plus 8 st. C. Ilość opadu 16 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: Wczoraj i dziś plus 1,28 m.

Kal. rz.-kat.: Klotylda kr. — jutro Oblat b.

Kal. słow.: Bratumiła — jutro Lutomił.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Św. Piotra, pl. Świętokrzyski.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka przy parku Wilsona.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda.

Bóle w żołądku, ściskanie w dołku, obstrukcję, gnicie w kiszkach, gorycz w ustach, złe trawienie, bóle głowy, obłożony język, bladą cerę łatwo usunąć, stosując często wodę gorzką **Franciszka Józefa** i biorąc wieczorem przed udaniem się na spoczynek pełną szklankę takowej. Specjaliści chorób narządów trawienia bardzo zalecają wodę **Franciszka Józefa** jako jeden z najskuteczniejszych środków domowych. Żądać w aptekach i drog. nw 10 676

OSOBISTE

— * **Z Kancelarji Izby Kontroli.** Wobec rozpoczęcia przez prezesa Okręgowej Izby Kontroli Państwowej p. Mikołaja Zawadzkiego urlopu wypoczynkowego — kierownictwo Izbą objął wiceprezes p. Władysław Bobrowski.

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom nauk prawnych z tytułem magistra uzyskał p. Aleksander Franciszek Bartlitz z Gruszczyna w woj. poznańskiem a dyplom i tytuł magistra praw p. Feliks Minicki z Niegolewa w woj. poznańskiem. Dyplom z tytułem magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskali pp. Stefan Markowski z Poznania i Karol Nowomiejski ze Stanisławowa. P. Zofja Aurelja Klawe z Częstochowy uzyskała dyplom magistra filozofji w zakresie historji.

— * **W państwowej Szkole Budownictwa** w Poznaniu złożyli egzamin dyplomowy następujący kandydaci: a) Na Wydziale Budowlanym pp. Cieślewicz Lucjan, Cieśliński Wojciech, Czajka Józef, Derda Zygmunt, Drzewiecki Bogumił, Fietz Sylwester, Filipiak Stefan, Finowicki Tadeusz, Graclik Jan, Gromadziński Tadeusz, Janiak Zdzisław, Kozłowski Edmund, Ławniczak Ignacy, Maćkiewicz Leonard, Mazurkiewicz Stanisław, Mikołajczak Jan, Musielewski Roman, Naskręt Aleksy, Nowak Leon, Piotr Hieronim, Rossa Edward, Różański Henryk, Sipiński Edward, Stolarz Antoni, Strauss Józef, Szemraj Stefan, Szlefarski Bolesław, Wiecki Aleksander, Wiszniewski Andrzej, Wojtera Wacław, Wybieralski Longin.

b) Na Wydziale Drogowo - Wodnym pp. Gaziński Józef, Groszek Stanisław, Heyn Leon, Hoffmann Jerzy, Kostuch Aleksander, Krzemiński Mieczysław, Kwiatkowski Kazimierz, Łuba Stefan, Madaliński Karol, Malinowski Władysław, Michelini Oton, Mrówczyński Józef, Musiał Zygmunt, Nowak Henryk, Śledziński Maksymiljan, Spalony Władysław, Trojanowski Edmund, Zakrzewski Stefan, Wasiłowski Stanisław i Szczepański Czesław.

— * **W państwowej Szkole Mierniczo - Meljoracyjnej** w Poznaniu złożyli egzamin dyplomowy następujący kandydaci: Czajkowski Zdzisław, Jaster Brunon, Knop Teofil, Mroczek Antoni, Obtułowicz Jan i Urbaniak Stefan.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tow. Przemysłowców „Sobieski".** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 5 bm. o godz. 19.45 w Domu Katolickim na Śródce. Na porządku obrad wykład, sprawa wycieczki do Szeląga oraz inne ważne sprawy. — W kasie lokalnej płatne są wypadki 98—100. Stare pokwitowania bloczkowe wzamian za znaczki przyjmuje zarząd tylko do 1 lipca.

— * **Oddział Poznański Stowarzyszenia Oficerów w stanie spoczynku** urządza zebranie plenarne w czwartek, 6 bm. o godz. 18 w salce Kasyna Oficerskiego D. O. K. VII przy kościele garnizonowym (plac Działowy). Równocześnie podaje się do wiadomości, że przy wspomnianym oddziale utworzoną została spółdzielnia przemysłowo-handlowa z ogr. odp. pod nazwą „Zowstas". Biuro spółdzielni tej znajduje się w lokalu Oddziału Poznańskiego przy ul. Chełmońskiego 10. II p.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych.** Kuratorjum Okręgu Szkolnego organizuje w bież. roku następujące kursy dla kwalifikowanego nauczycielstwa szkół powszechnych: 1) Dwa kursy graficzne (o charakterze metodycznym z uwzględnieniem wycieczek i pomocy naukowych w Bydgoszczy. — 2) Kurs polonistyczny w Inowrocławiu. — 3) Kurs nauki o Polsce współczesnej i oświaty pozaszkolnej w Inowrocławiu. — 4) Kurs robót ręcznych i rysunków (ze szczególnem uwzględnieniem wyrobu pomocy naukowych) w Lesznie. — 5) Kurs fizyko-chemiczny w Wolsztynie. — Kursy powyższe odbędą się w czasie od dnia 3 do 30 lipca br. z wyjątkiem kursu fizyko-chemicznego w Wolsztynie, który będzie trwał od dnia 2 do 28 sierpnia br. Wykłady i ćwiczenia na tych kursach powierzyło Kuratorjum wytrawnym prelegen-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Szał".
Aurora: „Pat i Patachon p. t. Kandydaci na tron królewski".
Casino: „Życie i przyszłość kobiety".
Colosseum: „Genjusz to ja!".
Corso: „Nędznicy".
Edison: „Przedpiekle".
Kapitol: „Życie i przyszłość kobiety".
Metropolis: „Szał".
Odeon: „Boska kobieta".
Renaissance: „Ślad na śnieżnej pustyni".
Słońce: „Grzeszki Markiza de Marignon".

tom. Wszystkie tet kursy zawierają skrócony program Wyższego Kursu Nauczycielskiego. Bliższych informacyj co do zapisów udzielają inspektoraty szkolne. Termin zgłoszeń do 10 czerwca br.

— * **Komisja Pracy przy W. T. K. R.** donosi: Na liczne pisemne jak i telefoniczne zapytania członków naszych, podajemy do wiadomości, że w sprawie zwalniania dzieci od nauki w szkołach powszechnych do ręcznej obróbki buraków cukrowych, nasienników, cykorji itp. stawiliśmy wniosek do Pana Ministra W. R. i O. P. w Warszawie jak również do Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Poznaniu. O rezultacie naszych poczynań zawiadomimy członków naszych niezwłocznie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Przebieg pogody** w maju br. był podług dostrzeżeń na stacjach meteorologicznych Uniwersytetu Poznańskiego następujący:

Ubiegły miesiąc maj odznaczał się pogodą bardzo ciepłą. Temperatura powietrza wahała się w Poznaniu od 1 do 28 stopni, a średnio wyniosła **14 st.** Celsiusa czyli aż o 1,6 więcej od normy. Deszcze padały niezbyt często, lecz bywały ulewne i przyniosły ogółem w 11 dobach 64 mm. wody, co stanowi 113 proc. normalnego opadu w maju. Słońce świeciło przez 267 godzin czyli 104 procent zwykłego czasu usłonecznienia w tym miesiącu.

W obserwatorjum meteorologicznem w Golęcinie najniższa temperatura dosięgła 0,5 stopnia niżej zera w dniu 2 maja. Dni z upałem zdarzyło się 8, tak jak bywa zwykle. Burze przeciągały 9 razy, gdy normalnie bywa tylko 4.

Około środka bieżącego miesiąca czerwca należy się spodziewać nawrotu zimna; jest to zjawisko normalne, które niemal stale nawiedza nas przejściowo w początku lata. (—) Prof. W. Smosarski.

— * **Poziom kosztów utrzymania** w maju br. podniósł się w porównaniu z stanem notowanym za miesiąc poprzedni o 0,96 proc., jak to na dzisiejszem posiedzeniu stwierdziła Wojewódzka Komisja do badania zmian kosztów utrzymania osób pracujących w handlu i przemyśle.

— * **Dla ścisłości.** W nr. 247 naszego pisma na stronie 11 w artykule „Herbatka dla rodaków z Ameryki" podano mylnie nazwisko prezesa Zjednoczenia Polskiego Rzym.-Kat.; prostując omyłkę, podajemy całe brzmienia nazwiska p. prezesa, mianowicie Jan J. Olejniczak (Chicago).

— * **Prezydent wśród dzieci szkół poznańskich.** W ogrodzie zamkowym zebrało się pod kierownictwem dwóch nauczycielek, pp. J. Pilewskiej i S. Ansjonówny 70 par dziewcząt szkół poznańskich w strojach narodowych z kwiatami. Inspektorat szkolny reprezentował p insp. Jan Biliński;; był obecny również p. insp. Namysł. Gdy dziewczęta uformowały się w szeregach, p. Prezydent wyszedł na podwórze razem ze świtą i zaproszonymi gośćmi. Naprzeciw wyszły dwie dziewczynki z wielkiemi bukietami kwiatów, ofiarując je Prezydentowi, poczem w kilku słowach powitały Go w imieniu dziatwy szkół poznańskich. Orkiestra dała znak: 70 par dziewczynek ruszyło do tańca. Bardzo pięknie wykonano oberki i krakowiaki. Przywitanie Prezydenta przez dziewczynki szkół poznańskich na widzach zrobiło bardzo miłe wrażenie. Po zakończeniu tańców narodowych p. Prezydent poczęstował w nagrodę wszystkie dziewczynki wspaniałemi ciastkami. (tr)

— * **Pożegnanie nauczyciela.** W sobotę grono nauczycielskie i uczniowie 23-ciej szkoły powszechnej w Poznaniu żegnało nauczyciela p. Antoniego Saasa, który z dniem 1 bm. przeszedł w stan spoczynku. P. Saas pracował prawie pół wieku, bo 45 lat w szkolnictwie. Przeszedł najcięższe czasy terroru pruskiego, prześladowany niejednokrotnie za swą polskość, doczekał się radosnej chwili zmartwychwstania Polski i dziś żegnany przez polskie dzieci, polskich nauczycieli, polską szkołę, odchodzi z błogosławieństwem arcypasterskiem J. E. ks. Prymasa Hlonda, który w uznaniu zasług pedagoga raczył osobnem pismem wyrazić mu słowa uznania.

— * **Otwarcie kursu informacyjnego,** zorganizowanego przez „Stellę", odbyło się w szkole p. Słomińskiej przy ul. św. Marcina 68. Celem tego kursu jest wyszkolenie personelu, mającego opiekować się dziećmi w kolonjach „Stelli". Otwarcia dokonał prezes Tow. „Stella" prof. dr. Gantkowski, który zapoznał kursistów z całokształtem pracy pedagogicznej. Następnie rozpoczęły się wykłady na temat wychowania dziecka, jego stosunku do przyrody, ogólnych zasad higjeny i ratownictwa. Poza tem kursiści zapoznają się z różnemi grami i zabawami, oraz ze sposobami urządzenia zbiorowych wycieczek. Następnie nowy zastęp opiekunek i opiekunów rozjedzie się po licznych kolonjach. (z.)

— * **Nowa ozdoba kościoła św. Marcina.** W sobotę ukończono prace przy wieży kościoła św. Marcina. Z powodu ważnych prac na terenach wystawowych przerwano prace przy płaskorzeźbie, wyobrażającej św. Marcina, dzielącego się szatą z ubogim. W ostatnim czasie przyspieszono je, aby rzeźbę wykończyć do procesji Bożego Ciała przy kościele św. Marcina. — Pracami kierował sam projektodawca, rzeźbiarz p. Rożek. W najbliższych dniach przeprowadzi się jeszcze korektę, której nie można było uskutecznić ze względu na brak perspektywy. Całość będzie gotowa około 15 bm. (bp.)

— * **Z targu.** Dnia 3 b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 5,40—5,60 zł; masła mleczarskiego 6,80 złotych; twarogu 1,20—1,40 czarskiego 6,80—7,20 zł; twarogu 1,20—1,40 zł; 1 mendel jaj 2,20—2,30 zł; 1 litr śmietany 2,80—3,00 zł; 1 litr mleka pełnego 40—42 gr. Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3,80—4,00 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,40 zł; wieprzowiny 3.20 4.00 zł; wołowiny 3,00—3,70 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3.20 3.60 zł. smalcu 4 4.20 zł; mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do 8,00 zł. gęś 9.00 15.00 zł: królik 3.00 do 3.50 zł; kura 4—9 zł. para gołębi 2—3 zł; indyk 10.00—15.00 złotych, perlica 4.50 5.00 zł; 1 kg szczupaka 5.60 do 6,00 zł; sandacza 5,00—6.00 zł; karasia 3.40—4.00 zł; lina 6,00 zł; leszcza 4—4,40 zł; białych ryb 1.60—2.00 zł; okonia 3.00—3.60 zł; węgorza 6—7 zł; suma 4,00—5.00 zł; 1 kilogram flądер płastug 2.80 złotych Jarzyny: 1 kg. marchwi 60 80 groszy; pęczek młodej marchewki 0.50— 1,00 zł: 1 kg ziemniaków 16 groszy; szpinaku 50—60 groszy; buraków 50—60 gr; 1 kg. seleru 2,00 złote; 1 kg. brukwi 30 groszy; 1 kilogram modrej kapusty 1,40 złotych; 1 kg bobu 1—1,20 zł; grochu 1 zł; fasoli 1,20 zł: 1 kg jabłek 1,40 do 3,00 zł; 1 kg. maku 2,00 zł: litr oleju siemiennego 2,80 zł; litr oleju makowego 3.20 zł Główka sałatki świeżej 10 do 25 groszy Wiśnie suszone kg 3 zł; inne suszone owoce (jabłka gruszki, śliwki) kg 1.20 do 2,40 zł: pęczek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kg. rabarberu 40—50 groszy, 1 kg. agrestu 1,40—1,80 zł; pęczek kalarepy 1 zł; kalafjory 2—3.50 zł: ogórki 2—3,50 zł; 1 kg. szparagów 2—3,20 zł; cebula 1 zł. za kg. Grzyby: piestrzenice 1,00—1.20 zł; majówki 1.00—1,20 zł; maślaki 2.00 zł; 1 mendel raków 2 zł. — Z powodu niepogody dowozy słabe, targ mało ożywiony. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zderzenie samochodu z dorożką.** Wczoraj w nocy o godz. 11,30 zderzył się przy ul. Wjazdowej samochód prywatny z dorożką konną nr. 101. Wskutek zderzenia został strzaskany przód dorożki, koła, dyszle itd., u samochodu zaś błotniki i latarnie. Najgorzej z tej opresji wyszedł biedny koń dorożkarski, któremu rozplatano całą pierś. Samochodem, który przypuszczalnie ponosi winę w danym wypadku, zaopiekowała się policja. (bp.)

— * **Nieostrożny cyklista.** W pobliżu Teatru Wielkiego najechany został przez nieznanego cyklistę 81-letni emeryt p. Maksymiljan Budzyński. Poranionego na twarzy staruszka opatrzyło pogotowie ratunkowe. (k.)

— * **Groźny pożar** wybuchł w nocy na niedzielę krótko przed godziną 4 w zabudoawniach przy ul. Siennej 2 (Tylne Chwaliszewo), w których mieszczą się składy paszy oraz urządzenia do krajania sieczki, własność firmy Miklasiewicz i Zieliński. Z powodu dużych zapasów słomy, owsa i siana ogień szerzył się z wielką szybkością. Straż przystąpiła do natychmiastowej akcji ratowniczej przy pomocy 11 linij wężowych. Po kilkugodzinnej pracy pożar ugaszono całkowicie o godz. 8 rano. Szerzący się żywioł zagrażał pobliskim budynkom, przeważnie stary już i niebardzo odpornym na ogień a tylko dzięki natychmiastowej akcji ratowniczej uchroniono budynki sąsiedzkie przed objęciem ich przez płomienie. Spaliły się zapasy siana, słomy, owsa i częściowo zniszczył dach papowy. Straty, wyrządzone przez pożar są duże. (k.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Napad bandycki.** W sobotę wydarzył się w Trzemesznie napad w biały dzień, który swoją zuchwałością poruszył całą okolicę. Otóż na listowego, roznoszącego listy z Trzemeszna do Jastrzębowa, napadło w lasku pod Kruchowem trzech nieznanych złoczyńców. Po niespodziewanym napadzie z tyłu poturbowali bandyci w straszny sposób napadniętego, poczem skrępowali go i wpakowali do worka i wrzucili w żyto. Łupem bandytów stała się cała zawartość torby listowego. Skradziono w gotówce 1 800 zł oraz papiery wartościowe łącznej wartości 1 200 zł. W ten sposób poszkodowano urząd pocztowy na 3 000 zł. Pomimo natychmiastowego pościgu, śledztwo jest narazie bez rezultatu. (bp.)

JARMARKI

— * **Ostrzeszów Wlkp.** Jarmark ogólny odbędzie się dnia 13 bm.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Oborniki.** (Z Bractwa Kurkowego.) W tegorocznem strzelaniu do tarczy królewskiej osięgnął godność króla kurkowego mistrz stolarski p. Mieczysław Łukanowski. Pierwszym rycerzem został właściciel młyna p. Vogt, drugim mistrz ślusarski p. Przybecki. Największą ilość pierścieni osiągnęli pp. Ludwik Weichmann, Hieronim Borowicz i Stepka z Stobnicy.

— (Z życia Powstańców.) Z inicjatywy dr. Perskiego założono w Kiszewie Towarzystwo Powstańców i Wojaków. Na członków wpisało się 20 druhów. W skład zarządu weszli pp.: Alfons Perski prezes, Rutkowski Andrzej wiceprezes, Cyrulik Antoni sekretarz, Krzyżaniak Stanisław zastępca, Pawlik Józef komendant, Frąckowiak Franciszek zastępca, Kamieniarz Alojzy skarbnik, Bukowski Jan i Kuźniak Szczepan radni. (lu)

— * **Kościan.** (Napad w lesie.) W tych dniach został napadnięty w lesie pomiędzy Borówkiem Starym a Borowem w powiecie kościańskim cukiernik Stefan Pawlisiak z Gołębia Nowego. Nieznani bandyci zagroziwszy Pawlisiakowi bronią, zrabowali mu portfel z zawartością 550 złotych i zbiegli niepoznani. (k.)

— * **Leszno.** (Bractwo Kurkowe.) W Zielone Świątki odbyło Bractwo Kurkowe swe doroczne strzelanie o godność króla kurkowego. Królem został p. Wasilewski, pierwszym rycerzem p. Książniakiewicz, drugim p. Samolewski. Z tarczy premjowej uzyskali premje pp. Buliński, Ciążyński, Betge, Kolat, Leśniczak, Figaszewski, Kozłowski, dr. Polewski, Jur i Zgaiński (s)

Z teatru

„Maman do wzięcia", krotochwila w 3 aktach Adama Grzymały Siedleckiego.

Świetna krotochwila, którą wystawiono w sobotę, po raz pierwszy, zasługuje na to, aby powrócić do niej obszernie. Siedlecki skupił w niej niejako całe swoje majsterstwo teatralne, a djalog naszpikował doskonałemi konceptami tak gęsto, że publiczność nieraz nie ma czasu się wyśmiać, tak gonią się nawzajem. Sukces jest dawno nie pamiętny. Premjera wypełniła salę po brzegi, wczoraj się to powtórzyło wraz z całym aparatem oklasków przy otwartej kurtynie i wśród nieustannych śmiechów. Zdaje się, że teatr wejdzie z Siedleckim w swoje siedm lat tłustych, a goście wystawowi rozniosą jego tryumf po całej Polsce. (wn)

RADJO

Programy radjofoniczne

Wtorek, 4 czerwca.

Poznań (336 m.) **7,00** gimnastyka poranna (prof. J. Waxman); **12,20** radjografja (syst. Fultona); **12,50** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); **13,00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; **13,05** koncert gramofonowy; **14,00** notowania giełdy pien. i cen targ. Rzeźni miejskiej; **14,15** komunikaty: gospod. roln. Pat, sprawozdanie o ruchu statków itd.; **16,50** odczyt p. t. „Charakter i stylistyka" — z cyklu archeologji — wygł. p. Maksymiljan Kopczyński; **17,05** kurs średni języka francuskiego: Victor Hugo „Hernani" lecture et explications (wykł. p. Omer Neveux); **17,25** odczyt p. t. „Twórczość poetycka Eugenjusza Małaszewskiego". Słowo wstępne Janusza Stępowskiego — rec. p. B. Ludwiżanki. Transmisja do Warszawy i Wilna; **17,55** koncert popołudniowy. Transmisja z Warszawy; **18,35** Recytacje poetyckie. Transmisja na wszystkie stacje polskie; **18,50** nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; **19,10** komunikaty P. W. K. (Transmisja na wszystkie stacje polskie); **19,20** Transmisja z opery katowickiej. „Tryptyk" Puccini'ego; **22,30** Sygnał czasu — komunikaty Pat i inne; **22,45** radjografja (syst. Fultona); **23,15** muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **„Harmonja".** Próby do wystawienia „Zaślubin Wisły z Bałtykiem" odbywają się regularnie w poniedziałki i czwartki o godz. 20 na sali Stow. Techników, św. Marcin 21. Z uwagi na bliski termin uroczystości sokolich, uprasza się członków o pilne uczęszczanie na próby.

— **Tow. Powstańców i Wojaków — dzielnica Łazarz-Górczyn.** Miesięczne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 3 bm. o godz. 20 w lokalu Kasyna Obywatelskiego przy ul. Głogowskiej 80-81.

— **Tow. Uczniów Drogerzystowskich.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek dnia 4. bm. o godz. 20 na sali Zw. Młod. Drog. w Zwierzyńcu.

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Kazimierza Poznań-Górczyn.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 4 bm. o godz. 20 w ognisku przy ul. Bosej nr. 16. Przybycie wszystkich członków konieczne. Goście mile widziani.

— **Tow. Uczestników Powstania Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadkowej, G. Wilda 75. Ważne sprawy, marsz do Buku.

— **Tow. gimn. „Sokół" Wilda** ma swe plenarne zebranie w środę, 5 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadkowej przy ul. Górna Wilda 75.

— **Ognisko Polek.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 18,30 w sali Związku Techników, św. Marcin 21. Wykład wygłosi przewodnicząca p. Majerska.

— **Stow. Porządku Publicznego Jeżyce-Łazarz.** Zebranie odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 20 w sali p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16.

— **Stow. Młodzieży Polsko-Kat. przy parafji Zmartwychwstańców.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 19,30 w parafjalnej salce zebrań.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś operetka „Księżniczka dolarów". We wtorek, „Klejnoty Madonny" w doskonałem wykonaniu pp.: Marynowicz, dr. Roesslerówny, Perkowicza i Zaleskiego, kapelmistrz p. Wojciechowski. W środę operetka „Domek trzech dziewcząt" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski. W czwartek po raz drugi w bieżącym sezonie opera Wallek-Walewskiego „Pomsta Jontkowa" z pp. Kisielewską, Marynowicz, dr. Roesslerówną, Karpackim i Romanowiczem, kapelmistrz p. Wojciechowski W piątek operetka „Polska krew".

— * **Z Teatru Polskiego.** Widzowie sobotniej premjery byli świadkami wysoce interesującej inowacji inscenizacyjnej, akt ostatni „Maman do wzięcia" odbywa się w wagonie kolejowym podczas biegu pociągu. P. Jarocki skomponował cały skomplikowany aparat, który pozwala nam mieć doskonałe złudzenie ruchu ze stacjami, mijanemi bez zatrzymania, z krajobrazem, uciekającym wstecz oczom jadących w wagonie. Dziś i jutro w dalszym ciągu świetna krotochwila A. Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia" w premjerowej obsadzie.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś znakomita tragifarsa Gabrjeli Zapolskiej p. t. „Moralność pani Dulskiej". W roli tytułowej p. H. Czarnecka, w roli Hanki p. Halina Cieszkowska, w roli Hesi p. Jadwiga Kowalikówna, w innych rolach głównych pp. Żeromska, Balcerzak, Kitka-Sokołowski. We wtorek pyszna farsa p. t. „Cnotliwy don Juan" z p. F. Chmurkowskim w roli tytułowej. W środę znakomita sztuka Gabrjeli Zapolskiej p. t. „Panna Maliczewska", ciesząca się niezmiennem powodzeniem. W roli tytułowej p. Halina Cieszkowska.

Od czwartku rozpoczyna swe występy znakomity artysta p. Karol Adwentowicz. Pierwszy raz ukaże się w swej niezrównanej kreacji Pozdnyszewa w znakomitej sztuce „Sonta Kreutzerowska". Rolę tę zalicza znakomity nasz gość do jednej z najlepszych swego repertuaru.

Dziś i codziennie występuje w Poznaniu w sali „METROPOLIS" WIELKA REWJA STOŁECZNA z udziałem artystów teatru „Morskie Oko" i „Qui Pro Quo" w Warszawie. Odegraną zostanie barwna revue w 18 obrazach, „Szofer, do Metropolis", w której udział przyjmą ZULA POGORZELSKA, LEON WYRWICZ, FRYDERYK JAROSY, ZIZI HALAMA, MARJA BALCERKIEWICZÓWNA, ALEKSJA, BROCHWICZ, MACHERSKI, BOROŃSKI, NEY, balet (12 urodziwych girls). Poza tem w programie występują znakomici komicy groteskowi **LATABARS,** największa sensacja paryskich musichallów. Codziennie dwa przedstawienia, **o godzinie 7,30** i drugie **o godz. 10.** Ze względu na ogromny program przedstawienia rozpoczynają się punktualnie. Bilety w składzie cygar Szrejbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 16 693

Popis uczniów Poznańskiego Instytutu Muzycznego, ul. Ogrodowa 4 (szkoły specjalnej dla artystycznej gry fortepianowej i teorji muzyki pod kierownictwem prof. Fugeniusza Sokołowskiego), odbędzie się **dzisiaj w poniedziałek, o godz. 8 wiecz. na sali Domu Ewangelickiego.** Popis ten budzi zainteresowanie, gdyż uczniowie Poznańskiego Instytutu Muzycznego kształceni są podług nowoczesnej metody słynnego profesora R. M. Breilhaupta w Berlinie. Reszta biletów przy kasie od godz. 6 wieczorem. zw 16 698

Teatr Wielki

DZIŚ — „Księżniczka dolarów".
Wtorek, 4. 6. „Klejnoty Madonny" — opera Wolff-Ferrari'ego.
Środa, 5. 6. „Domek trzech dziewcząt" — Szuberta.
Czwartek, 6. 6. „Pomsta Jontkowa" — opera Wallek-Walewskiego.
Piątek, 7. 6. „Polska krew" — operetka Nedbala.
Sobota, 8. 6. „Zygmunt August" — opera Joteyki.
Niedziela, 9. 6 „Piękność z Nowego Jorku" — operetka Kerkera.
Poniedziałek, 10 6. „Zemsta nietoperza" — opera komiczna Straussa.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia".
Wtorek, 4. 6. „Maman do wzięcia".
Środa, 5. 6. „Maman do wzięcia".
Czwartek, 6. 6. „Dwaj panowie B."
Piątek, 7. 6. „Maman do wzięcia".
Sobota, 8. 6. „Maman do wzięcia".
Niedziela, 9. 6. „Maman do wzięcia".
Poniedziałek, 10. 6. „Maman do wzięcia".
Początek o godzinie 8 wieczorem
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Moralność pani Dulskiej".
Wtorek, 4. 6. „Cnotliwy don Juan".
Środa, 5. 6. „Panna Maliczewska".
Czwartek, 6. 6. „Sonata Kreutzerowska" — gościnny występ Karola Adwentowicza.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŁACINA, GREKA I ŻYCIE

(Na dzisiejszy pierwszy Zjazd słowiańskich filologów klasycznych).

W związku z reformą szkolnictwa średniego w Polsce mówiono i pisano w ostatnich latach o filologji klasycznej wiele. Jedni potępiali tę naukę, nie widząc w niej żadnych wartości pedagogicznych; inni bronili jej, wykazując jej walory stwierdzone w ciągu wieków i w rozmaitych krajach. Ogólny nastrój jednak, który w czasach powojennych z lubością rewidował wszelkie wartości szukając wszędzie łatwo widocznej korzyści materjalnej, przeciwny był starej szkole z łaciną i greką. Nacóż bowiem te stare języki, któremi dziś nikt nie mówi, są potrzebne? W wieku pary i elektryczności, najrozmaitszych fal i teoryj względności co kogo obchodzi klasowa Grecja i stanowy Rzym? To stare dzieje — teraz naprzód iść trzeba, z postępem czasu. Do nowych prądów szkoła dostosować się musi. I zreformowano szkołę średnią, jużto tworząc gimnazja bez języków klasycznych, jużto ograniczając ich naukę do minimum — chyba po to, by pokazać, że gimnazjum klasyczne mające tyle właśnie godzin przeznaczonych na łacinę i grekę, żeby jako tako przejść gramatykę tych języków, nie ma racji bytu. Zniesiono 9-klasowe gimnazjum klasyczne w Wielkopolsce, zreformowano 8-klasowe gimnazjum klasyczne w Małopolsce. Na wzór rosyjski doprowadzono do tego, że stolica Warszawa nie ma dotąd ani jednego kompletnego gimnazjum z łaciną i greką.

A jaki wynik tej reformy? Zniszczono to, co było dobre i wypróbowane, nie dano na to miejsce niczego obmyślanego. A pokutuje za to — młodzież. Bo łatwo wyrzucić z gimnazjum łacinę lub grekę, ale nie łatwą jest rzeczą dostosować studjum teologji czy literatury dla tych, którzy języków klasycznych nie znają; nie łatwą jest rzeczą studjować prawo lub medycynę nie umiejąc przynajmniej łaciny. A i przyrodniczych nauk studjum wymaga niejednokrotnie znajomości języków klasycznych. Dlatego młodzież, przychodząc na uniwersytet, zamiast zacząć studjować to, czego pragnie, musi uzupełniać swe wykształcenie gimnazjalne, ucząc się na lektoratach języków klasycznych i narzekając na szkołę średnią, że jej tego nie dała. Brak więc w reformie naszej szkoły średniej myśli przewodniej i celowości.

Przeciwnicy studjów klasycznych nie widząc tej bezpośredniej użyteczności znajomości języków klasycznych nie mogą także pojąć, że nauka języków klasycznych daje uczniom wyrobienie formalne, wyrobienie sprawności myślenia, jasnego wyrażania własnych myśli, daje wyrobienie moralne, polityczne, społeczne, estetyczne i historyczne — daje im pojęcie o kulturze klasycznej.

Nikt nie jest za tem, by tylko klasyczne gimnazja istniały i dawały formalne prawo wstępu do studjów uniwersyteckich. Powinny być obok klasycznych gimnazjów także matematyczno-przyrodnicze szkoły średnie. Nie żądamy monopolu gimnazjum klasycznego, żądamy tylko równych praw dla szkół klasycznych i takiego ustroju dla nich, by nauka języków i kultura klasyczna mogła być przeprowadzona z pożytkiem. I tu 8-letnia nauka języka łacińskiego i 5-letnia nauka greki jest żądaniem jednem z zasadniczych.

Przeciwnicy studjów klasycznych powołują się często na hasła modne, płynące z za morza, na szkołę amerykańską, kształcącą dla życia. Jak naprawdę tam za morzem patrzą się na szkołę, świadczą wymownie słowa Calv. Coolidge'a, prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej: „Kulturę grecko-rzymską należy stale studjować w celu, aby nauczanie w naszych szkołach miało solidniejszą podstawę... Czasy żądały i żądać będą jeszcze nieraz od nas wielkich ofiar dla naszej ojczyzny. Jeśli nie będziemy umieli żyć dla innych ideałów, jak tylko dla potrzeb chwili obecnej i tylko dla materjalnych zysków, to jakże potrafimy odpowiedzieć na wezwanie wielkich chwil dziejowych? Będziemy musieli poddać się wtedy temu narodowi, który będzie mieć więcej, niż my, siły moralnej. Nasza nauka szkolna powinna w nas utrzymywać tę wielką siłę moralną, która strzeże i broni naszych ideałów. A ta siła moralna urodziła się przecież z ducha utworów klasycznych Grecji i Rzymu".

Tak mówił niedawno przedstawiciel najpraktyczniejszego i najrealniej myślącego narodu — do studentów amerykańskich. Słowa Coolidge'a to proste pouczenie dla naszych reformatorów, którzy nie uznając zupełnie znaczenia filologji klasycznej, „amerykanizują" nasze szkolnictwo — po swojemu.

Przypomniałem te kilka szczegółów z historji poglądów na studja klasyczne u nas w ostatnich latach dziesięciu nie po to, by kolegów zgromadzonych w Poznaniu zachęcić do ofenzywy. Nie — nawet defenzywy prowadzić nie będziemy. Za nami historja i doświadczenie wieków, a czas i życie dla nas pracują.

W ostatnich czasach zresztą sfery kierownicze w szkolnictwie średniem niejednokrotnie podkreślały i uznawały znaczenie kultury klasycznej w wykształceniu młodego pokolenia — jest nadzieja, że do dalszych reform antyklasycznych sfery oficjalne impulsu nie dadzą, a w dalszej reformie średniej szkoły polskiej głos przedstawicieli studjów klasycznych będzie należycie respektowany.

W tej nadziei pragniemy, by Zjazd Poznański pokazał znaczenie i żywotność filologji klasycznej, by wskazał i omówił drogi, któremi krocząc studja klasyczne mogłyby jeszcze lepiej niż dotychczas spełniać swoją misję kulturalną. Pragniemy dalej, by Zjazd ten był także manifestacją przyjaźni i solidarności słowiańskiej na polu kulturalnem i umożliwił wzajemne zapoznanie się uczonych, węzłami krwi i tradycją wiekową najbliżej ze sobą złączonych filologów słowiańskich. Pragniemy tego i wierzymy, że Zjazd w Poznaniu pragnienia nasze spełni.

Nie przypadkowa to była myśl, by pierwszy Zjazd słowiańskich filologów klasycznych urządzić w stolicy Wielkopolski. Wszak kultura klasyczna tu najpierw zapuściła swoje korzenie, gdzie św. Wojciech i jego towarzysze nieśli światło nauki Chrystusa, wiążąc wyznawców jej z Rzymem i jego kulturą. Na wielkopolskiej ziemi stała kolebka największego polsko-łacińskiego poety, Klemensa Janickiego; tu światło dzienne zobaczył jedyny polsko-grecki poeta, zmarły przed kilku laty Bonawentura Graszyński. Stąd pochodzili pionierzy kultury klasycznej w Polsce w drugiej połowie XIX. wieku, którzy na dwóch polskich uniwersytetach w Krakowie i Lwowie kładli podwaliny do studjów starożytnych opartych na nowożytnej metodzie — a byli nimi Węclewski, Małecki, ks. Pawlicki, Morawski i ciągle pracujący naukowo prezes Towarzystwa Filologicznego i teraźniejszego Zjazdu, Ludwik Ćwikliński. Zresztą może nigdzie w Polsce nie odczuwa i nie uznaje całe społeczeństwo i tak głęboko wartości studjów klasycznych jak właśnie tutaj w Wielkopolsce. Wpływa na to tradycja z jednej strony, ale i przykład sąsiada z zachodu odgrywa tu wielką rolę. A przecież właśnie u Niemców w ostatnim stuleciu święci filologja największe tryumfy. Dlatego i społeczeństwo i filologja w tej dzielnicy pragnie Niemcom dotrzymać kroku jak najdokładniej i najdłużej, by porównanie sąsiedzkie nie wypadło zanadto na naszą niekorzyść. Dlatego Wielkopolska ceni studja klasyczne, uznaje ich wartość kulturalną, a widząc w Zjeździe Poznańskim uznanie dla swego stanowiska i zapowiedź, że walory studjów klasycznych znajdą należyte zrozumienie w szerszych warstwach społeczeństwa polskiego a opiekę zasłużoną w sferach oficjalnych, wita z radością uczonych przedstawicieli zasłużonej nauki czeskiej, jugosłowiańskich i polskich, a Zjazdowi życzy najpiękniejszych wyników jego pracy.

Quod felix, faustum...

Prof. dr. Jan Sajdak.

KSIĄŻKI NADESŁANE

Zygmunt L. Zalewski: O rzeczach błahych i wiecznych z drzeworytami Konstantantego Brandla; — Polskie Towarzystwo Przyjaciół Książki Paryż 1929.

Dr. med. Stanisław Breyer: Zagadka człowieka: — Skład główny Gebethner i Wolff w Krakowie i „Dom Książki Polskiej" w Warszawie. Kraków 1929.

ZJAZD NUMIZMATYKÓW

Zjazd numizmatyków, który dzisiaj otwiera się w naszem mieście, jest pierwszym po odzyskaniu niepodległości.

Numizmatyka dawno przestała być tem, za co w oczach wielu ludzi jeszcze uchodzi. Nie jest ani zabawką ani sportem, ani dziwactwem ludzi uprzywilejowanych, rozporządzających czasem i pieniędzmi, ale jest poważną nauką, która swoistemi metodami i środkami dąży do własnych, sobie tylko właściwych celów.

Jako odrębna dziedzina wiedzy ludzkiej, zaprzęta numizmatyka umysły długiego szeregu wybitnych uczonych. W badaniach swoich, które wymagają nieraz ofiarnego wysiłku, a zawsze głębokiej erudycji i niezmiernej cierpliwości, docierają numizmatycy często do wyników zgoła nieoczekiwanych, a mających znaczenie nietylko dla samej numizmatyki, lecz także dla wiedzy w ogóle, oraz dla dziejów własnego kraju.

W parze z pracą badaczy mennictwa idą szlachetne zabiegi licznych miłośników i zbieraczy, którzy z ogromną wytrwałością gromadzą w swoich zbiorach materjał, nieodzownie potrzebny do dzieł i rozpraw naukowych. Jedni i drudzy wzajemnie się uzupełniają. Nasza polska nauka poszczycić się może zarówno znakomitymi uczonymi, jak i zbieraczami. Dość wspomnieć nazwiska Czackiego, Bandtkiego, Zagórskiego, Stronczyńskiego, Piekosińskiego, a z kolekcjonerów Huten-Czapskiego, Tyszkiewicza i Potockiego. Są to jakby gwiazdy pierwszej wielkości, które świecą w całej plejadzie innych, dzielnych, chociaż skromniejszych pracowników.

Z odzyskaniem niepodległości otworzyły się całej nauce polskiej a z nią i numizmatyce nowe, szersze horyzonty. Wiedzy naszej patronuje Rzeczpospolita, wolna od najeźdźcy. Badacze mają nieskrępowaną niczem możność docierania do najdalszych zakątków Ojczyzny; wykopaliska, które wzbogacały poprzednio obce muzea, cieszą się teraz ochroną. A własna narodowa mennica, która nawiązuje po 120 latach niewoli do dawnych świetnych tradycyj naszego mennictwa, także przyczyni się do tego, aby zamiłowanie numizmatyki rozbudzić i spopularyzować.

Dzisiejszy Zjazd, drugi wogóle zaś w odrodzonej Polsce pierwszy, ma stać się terenem wymiany zdań i myśli, tak, aby wyniknęło stąd dostosowanie naszego ruchu numizmatycznego zarówno do wymagań nauki ogólnej, jak naszej rodzimej w pierwszym rzędzie. Braki, jakim trzeba zaradzić, znamy dobrze. Poszczególne ośrodki numizmatyki naszej nie dość współdziałają ze sobą, taksamo jak współpraca ścisła między Towarzystwami numizmatycznemi i poszczególnymi miłośnikami naszej nauki wiele pozostawia do życzenia. Trudno oczywiście spodziewać się, aby zjazd obecny rozwiązał wszystkie nasuwające się zadania. Są jednak wszelkie dane, że rozwój polskiej numizmatyki posunie się o dalszy krok naprzód.

Ks. dr. Edmund Majkowski.

Poznań.

Obrady Zjazdu Numizmatyków rozpoczęły się, według programu, dzisiaj rano, o czem zdajemy sprawę na innem miejscu. Potrwają one przez dziś i jutro, przynosząc cały szereg interesujących wykładów i pokazów. Referaty objęli zarówno uczeni poznańscy, jak warszawscy i lwowscy. Poznania dotyczy specjalnie referat prof. dr. Karola Rzyskiego o procesie przeciw fałszerzom pieniędzy w Poznaniu w r. 1582.

Sekretarjat Zjazdu znajduje się w Uniwersytecie Poznańskim, w Collegium minus, sala nr. 21 (Seminarjum numizmatyczne).

PISMA NADESŁANE

„Przyjaciel Szkoły" dwutygodnik nauczycielstwa polskiego. Treść nr. 10 (20 maja 1929): Bandura: Idea współpracy międzynarodowej w szkole polskiej; — St. Cwenar: Możliwość i granice wychowawczego wpływu w czasach dawniejszych a dziś; — K. Gugulski: Myślenie a język; — W. Choma: W jaki sposób może nauczyciel zachęcać młodzież do czytania dobrych książek? — Dr. A. Klęsk: Nauczyciel a medycyna.

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

Ku czci śp. Bronisławy Ostrowskiej, przedwcześnie zmarłej poetki, odbył się uroczysty obchód w warszawskim Klubie Artystycznym. Odczyt o twórczości Ostrowskiej wygłosiła p. Stefanja Podhorska-Okołów, przekładami zgasłej poetki zajął się p. Jarosław Iwaszkiewicz, poczem recytowano szereg utworów, w czem wzięła udział Solska i jej dwie uczenice.

Zegadłowicz po czesku. Zegadłowicza „Ballada o Wowrze" ukazała się w tłomaczeniu czeskiem Pawła Eisnera jako druk prywatny w ilości 250 egzemplarzy dla uczestników IV kongresu bibljofilów polskich w Poznaniu.

KRAJOZNAWSTWO

Boże Ciało w Łowiczu. Z Warszawy piszą nam: Procesja Bożego Ciała w Łowiczu słynie w kołach miłośników piękna jako najbarwniejsza taka uroczystość w całej Polsce, a to dzięki cudownym strojom „księżackim", które do dziś dnia stanowią jej tło. W tym roku zjechali do Łowicza liczni ciekawi z różnych stron kraju, począwszy od Warszawy, Piotrkowa, Łodzi itd. Przybyły wycieczki młodzieży szkolnej, a także grupa gości francuskich.

OCHRONA ZABYTKÓW

Nowy kierownik zbiorów Jasieńskiego. Piszą nam z Krakowa: Dr Zbigniew Bocheński, dotychczasowy asystent Zakładu Historji Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, został mianowany kustoszem zbiorów p. Feliksa Jasieńskiego, włączonych jak wiadomo do całokształtu Muzeum Narodowego w Krakowie. P. Bocheński przygotowuje obecnie wystawę wspomnianych zbiorów. Otwarcie jej nastąpi w najbliższym czasie. (g. ch.)

SZKOLNICTWO

Szkolnictwo średnie w Polsce w latach 1921/2 — 1926/7. Temat ten omawia bardzo dokładnie p. Czapczyński w „Chowannie". Autor rozpatruje kryzys, jaki przechodzi obecnie szkolnictwo średnie. Przyczynę ilościowego zmniejszania się szkół średnich widzi w upadku klas wstępnych i niższych pod wpływem rozwijającego się szkolnictwa powszechnego. W przeciągu 5 lat ubyło z niższych klas gimnazjalnych przeszło 26 tys. uczniów. Oczywiście są jeszcze inne przyczyny kryzysu, o których autor mówi wyczerpująco w źródłowo opracowanym artykule. (St. N.)

TEATR

„Helena" Eurypidesa w opracowaniu St. Cybulskiego. Przyzwyczailiśmy się powtarzać za Homerem, że Helenę porwał Parys do Troi. Eurypides przenosi ją do Egiptu, a Parysowi pozwala tylko obcować z widmem Heleny. Wynika stąd wiele nieporozumień, które w ostateczności rehabilitują Helenę, podobno wierną małżonkę Menelausa. To nowe oblicze Heleny Eurypidesa zyskało świetnego interpretatora w prof. Cybulskim, entuzjaście teatru greckiego. Do pięknego przekładu Kasprowicza dorobił muzykę Piotr Moos, wyćwiczono chór i balet i „Helenę" pokazano kilkakrotnie w Warszawie z wielkiem powodzeniem. Przedstawienie młodzieży gorąco pochwalił prof. Zieliński. Zjazd Filologów zakupił w Teatrze Szkolnym na P. W. K. przedstawienie „Heleny" z dnia 3. VI. dla uczestników Zjazdu.

MUZYKA

Filharmonja Warszawska rozpoczęła koncerty sezonu letniego w Dolinie Szwajcarskiej w Warszawie. Pierwszym koncertem dyrygował p. Ozimiński, a jako soliści wystąpili p. Marja Mokszycka (śpiew) i p. Mieczysław Fliederbaum (skrzypce). (z)

„Wanda" Dworzaka. Z okazji rocznicy Dworzaka wystawiło „Narodni Divadlo" w Pradze cyki jego oper, rozpoczęty „Wandą", operą nieznaną w ogóle obecnemu pokoleniu, gdyż została napisaną w r. 1875, wystawioną w r. 1880 po raz ostatni, a w druku nie ukazało się z niej nic, oprócz czteroręcznego układu uwertury na fortepian. Treść jest osnuta na tle legendy o Wandzie, zmodyfikowanej i opatrzonej w różne dodatki. (zl)

Sześćdziesięciolecie urodzin Pfitznera. Znany kompozytor niemiecki Hans Pfitzner ukończył lat 60. Jest on autorem licznych oper, jako to „Der arme Henrich" (napisany gdy miał lat 22), „Rose vom Liebesgarten", muzyczna legenda „Palestrina", oraz misterjum-oratorjum „Das Christelflein", poza tem pisał mnóstwo pieśni i muzykę kameralną. Pfitzner, wyszedłszy z prądów wagnerjańskich, zwrócił się do muzyki ludowej jako do źródła natchnienia i jest, po Brücknerze, ostatnim wyrazicielem nowo - niemieckiego romantyzmu. W strukturze i w harmonizacji konserwatywny, walczy energicznie z wyskokami modernizmu, pisząc piorunujące broszury przeciw takim nowatorom jak Bekker, Busoni, Schoenberg i in. Zniechęcony i rozgoryczony, usunął się w końcu z miasta na wieś i żyje samotnie, rzadko kiedy występując publicznie. (wz)

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Nowa wycieczka ameryk. w drodze do Poznania

Dziś rano o godzinie 9 przybyła do portu w Gdyni na pokładzie okrętu „Pennland" z Red-Star Line wycieczka Polskiego Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego w Ameryce w liczbie 703 osób.

Polacy z Ameryki zamierzają wyjechać z Gdyni dziś wieczorem i przybyć do Poznania jutro o godzinie 7,32.

Przemysł chemiczny na P. W. K.

Przed wojną przemysł chemiczny na ziemiach dzisiejszej Polski niepodległej był rozwinięty w bardzo nieznacznym stopniu. Była dzielnica pruska i dzisiejsza Małopolska zaopatrywane były w artykuły przemysłu chemicznego z uprzemysłowionych dzielnic Austrji i Niemiec. Rozwój przemysłu chemicznego jest częściowo uzależniony od potrzeb obrony państwa, lecz ten dział przemysłu nie mógł być tembardziej tolerowany na ziemiach polskich, które leżały na granicach państw zaborczych. Zresztą w interesie tych państw nie leżał normalny rozwój gospodarczy ziem polskich.

Obecnie stan rzeczy zmienił się w tym dziale przemysłu na lepsze. Wymagania obrony państwa i celowa polityka ochrony celnej przyczyniły się do dość znacznego rozwoju przemysłu chemicznego w niepodległej Polsce; podczas tego dziesięciolecia powstały nowe gałęzie w tej dziedzinie i rozwinęły się już istniejące, jak przemysł tłuszczowy, perfumeryjny, barwników organicznych i inne.

Pomimo tego całość naszego przemysłu chemicznego, jak to widzimy na tablicach graficznych, wywieszonych w stoisku Chemicznego Instytutu Badawczego, przedstawia się jeszcze w stosunku do tegoż w innych krajach bardzo skromnie. Przywóz chemikalij do Polski jest znacznie większy, niż wywóz tychże, a ogólny obrót jest również mały w stosunku do innych państw. Z tablic tych widać, że w przemyśle chemicznym pierwsze miejsce na świecie zajmują Niemcy, które miały prawie monopolowe stanowisko w tym dziale produkcji przed wojną. Potrzeby wojny i brak dowozu z Niemiec przyczyniły się do znacznego rozwoju przemysłu chemicznego w Anglji, Stanach Zjednoczonych i innych państwach. Szybki stosunkowo rozwój przemysłu chemicznego w Polsce niepodległej jest dowodem, jakie znaczenie dla życia gospodarczego ma samodzielność państwowa.

Przemysł chemiczny wystawił swoje eksponaty w pawilonie przemysłowym Targów na terenach A i przy ul. Wyspiańskiego na terenach E w pawilonie 56. W dziale pierwszym reprezentowane są gałęzie przemysłu tłuszczowego, perfumeryjnego, materjałów wybuchowych, barwników i farb, lakierów, sztucznego jedwabiu, różnych preparatów chemicznych, produktów destylacji drzewa i węgla i t. p. Ilościowo i jakościowo przemysł ten przedstawia się na wystawie dość okazale.

Na czoło wybijają się duże stoiska międzynarodowego koncernu Solvay, i fabryki sztucznego jedwabiu w Tomaszowie. Tow. Solvay posiada w Polsce dwie fabryki sody, kopalnie węgla, wapna, gipsu, soli i cementownie. Wyrabia dużo chemicznych preparatów sodowych. W stoisku fabryki sztucznego jedwabiu w Tomaszowie oglądamy wytwarzanie nici sztucznego jedwabiu z odpowiedniego związku chemicznego, które są odrazu nakręcane na szpulki; pozatem jest wystawione krosno mechaniczne i różne wzory towarów, otrzymywanych w Polsce z tego nowego bądź co bądź materjału włókienniczego, otrzymywanego dziś kilkoma sposobami w drodze procesu chemicznego.

Przemysł tłuszczowy i mydlany reprezentowany jest przez firmy: Olejarnia w Szamotułach, S. A. Potoka i Synowie w Zagłębiu Dąbrowskiem, Schicht i Ska i Wielkopolska Fabryka Chemiczna „Blask" w Poznaniu.

Przemysł perfumeryjny reprezentowany jest przez liczne firmy głównie warszawskie, jak Akc. Tow. Puls i Dralle, Majola z Warszawy, Stempniewicz, Żak, Falkiewicz z Poznania, Angelus z Starogardu, Elida i inne.

Również przemysł chemiczno-farmaceutyczny obesłany został przeważnie przez Warszawę, którą reprezentują firmy L. Spiess i Syn, Fr. Karpiński, Klawe i Jan Gessner. Z poznańskich firm widzimy stoisko R. Barcikowskiego z Poznania.

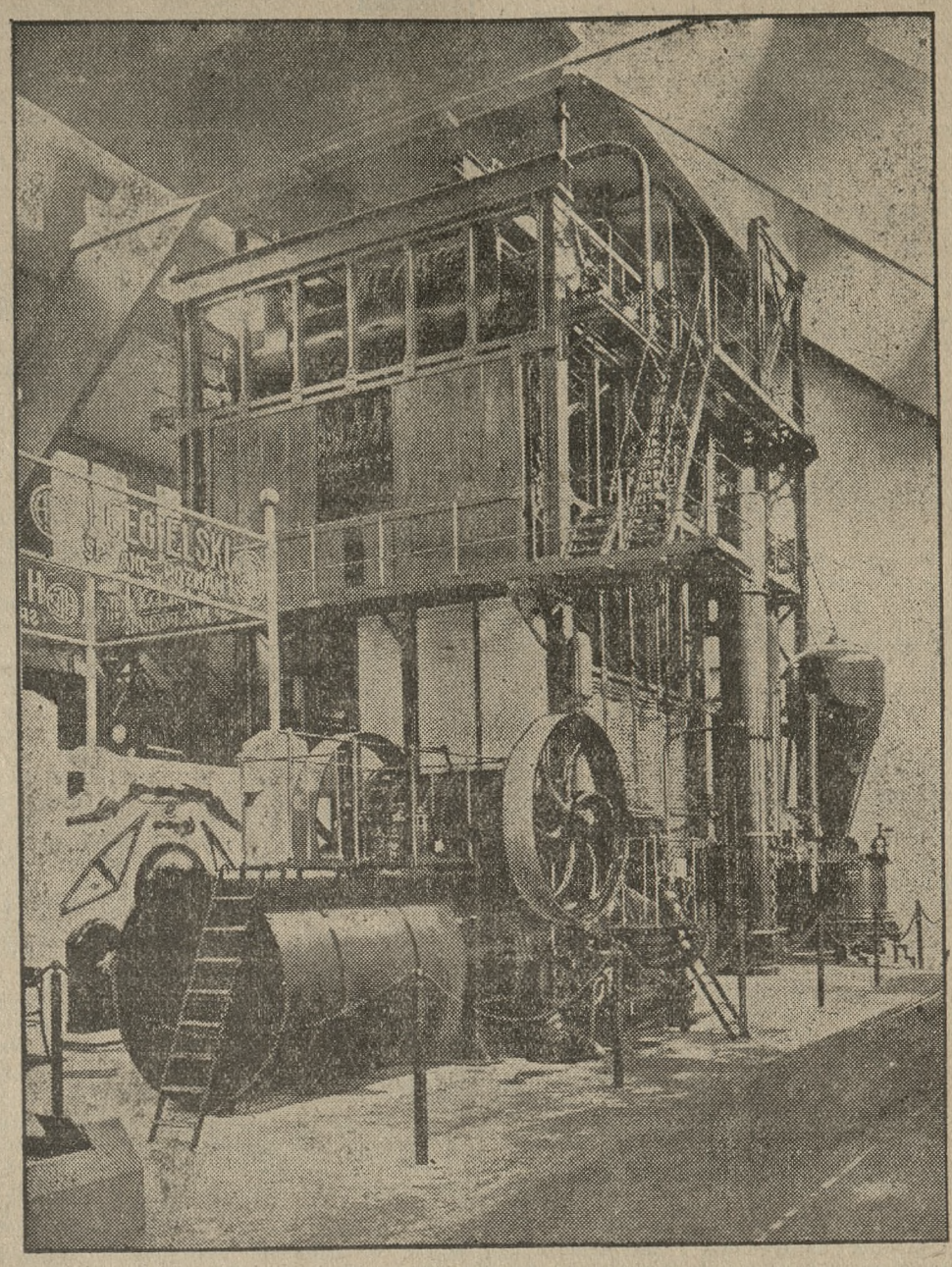

Kocioł wodnorurkowy f-y Cegielski w hali ciękiego przemysłu na P. W. K.

Dział barwników organicznych, farb nieorganicznych i lakierów jest reprezentowany przez firmy większe, „Przem. Chem. w Polsce", Sp. Akc. Boruta w Zgierzu, „Pabianickie Tow. Akc. Przemysłu Chemicznego", gdzie między innemi wystawiono barwniki do fabrykacji skór kolorowych i fabr. Chem. Wola Krzysztoporska w Piotrkowie.

W dziale lakierów, farb olejnych i emalji wystawiają firmy Karpiński i Lepert z Warszawy, Blask z Poznania, J. A. Krause z Warszawy, Edward Lutz z Krakowa, Rosicki, Kawecki i Ska z Łodzi. W dziale farb mineralnych widzimy eksponaty Jana Krausego w Łodzi, St. Dyczkowskiego z Poznania i Częstoch. fabryka farb w Zawodziu.

W dziale wyrobu prochu i innych środków wybuchowych mamy eksponaty trzech dużych zakładów przemysłowych: „Zagaździon" w woj. kieleckiem, czterech fabryk Sp. Akc. Lignozy z Katowic i Sp. Akc. Oswag w Łaziskach Górnych.

Między innemi firma Oswag wystawia środek wybuchowy pod nazwą Bradyt leśny, służący do karczowania pniów w lesie, rozbijania kamieni i innych celów w rolnictwie.

Produkcję destylacji smoły węglowej reprezentuje „Związek Koksowni na Górnym Śląsku", który posiada 5 fabryk i zakłady impregnacyjne. Olbrzymie te zakłady przemysłowe produkują benzol surowy, oleje surowe, kwas węglowy i inne.

Destylację drzewa i wyrobu terpentyny reprezentują firmy: „Terenbenthen" wyrabiająca między innemi terpentyny „Żubr" i Zakłady Chemiczne „Wanda" w Krystynopolu. Pozatem jeszcze zauważyliśmy eksponaty fabryk wyrabiających różne preparaty chemiczne: Akwawitu z Poznania (eter, chloroform, alkohole różne i t. d.), fabr. Strem wyroby z mączki kostnej, Zakłady Chemiczne Grodzisk, mające 6 fabryk, w których w r. 1921 pracowało 206 robotników, a dziś pracuje 595, Radocha w Warszawie i Sp. Akc. Jaworzno „Azot", która wystawiła nowe preparaty chemiczne, używane dla ochrony roślin.

Wkońcu widzimy stoisko Stowarzyszenia „Chem. Instytutu Badawczego", gdzie oglądamy wykresy graficzne i modele fabryk glinu i brykietów, robionych podług nowych metod.

W pawilonie 56 na terenach E mamy dalszy ciąg wystawców przemysłu chemicznego, gdzie największe stoisko zajęły eksponaty Wielkopolskiej Wytwórni „Blask", bardzo dobrze rozmieszczone.

W tym pawilonie oglądamy chemikalja potrzebne dla przemysłu fotograficznego firmy „Argon" we Lwowie, papier i płyty fotograficzne „Stafry" w Poznaniu i „Alfy" w Bydgoszczy.

Asortyment świec wystawiają Fr. Sezemski z Białej Małopolska, Wlkp. Fabryka Świec „Erfeja" w Poznaniu i Henryk Gosek w Częstochowie. Pozatem mamy tam stoiska wielu firm wielkopolskich i innych w zakresie chem. - farmaceutycznym, perfumeryjnym, ziół leczniczych, mydła, farb, lakierów i produktów mineralnych.

X

Opinje dyplomatów zagranicznych

Uznanie przedstawiciela Stan. Zjednoczonych

J. Webb Benton, amerykański chargé d'affaires, który ostatnio zwiedził P W. K., wyraził się wobec przedstawiciela Polskiej Ag. Publ., jak następuje:

Powszechna Wystawa Krajowa jest cennym dowodem postępu ekonomicznego i przemysłowego, poczynionego przez Polskę w ciągu ubiegłych lat dziesięciu Szczególnie szczęśliwy był wybór Poznania, dawnej stolicy Polski, a zarazem jednego z najnowocześniejszych miast kraju, w którem rozwój przemysłowy i handlowy osiągnął najwyższy poziom. Szczere uznanie należy się organizatorom wystawy za sukces, który osiągnęli, gromadząc taki prawdziwie reprezentacyjny zbiór sztuki i przemysłu krajowego. Różnorodne eksponaty, porozmieszczane w nowoczesnych pawilonach i atrakcyjnie przygotowane dla celów wystawowych, niewątpliwie ściągać będą licznych gości, którzy z pewnością chętnie będą zdążali tego lata do Poznania. Między tymi gośćmi znajdzie się wielu cudzoziemców, którzy będą mogli naocznie się przekonać o kulturalnej, ekonomicznej i przemysłowej wielkości Polski.

Czuję się głęboko zaszczycony tem, że zaproszony byłem do wzięcia udziału w uroczystościach inauguracyjnych i korzystam z tej okazji, aby życzyć wystawie powodzenia, które jej się słusznie należy.

Podziw reprezentanta Italji

P. Guglielmo Rulli Cito, pełniący obowiązki przedstawiciela Włoch po odjeździe posła Cezarego Majoni'ego, oświadczył na temat P. W. K.:

Wystawa poznańska jest dowodem niezwykłych zdolności produkcyjnych kraju. Polska przedstawiła na niej owoce dziesięcioletniej pracy w okresie niepodległości. Droga, jaką zdołano przebyć w przeciągu tak krótkiego czasu, jest godna podziwu. Imponujące widowisko, jakie daje przegląd pracy polskiej na P. W. K., stanowi wybitną demonstrację żywotności Polski; pokaz ten jest również horoskopem wspaniałej przyszłości, która Polskę oczekuje.

Genjalna organizacja wystawy czyni z niej jedną z najbardziej ciekawych imprez, jaką w tej dziedzinie ujrzeć można w Europie.

Frekwencja

Jak informuje wydział propagandy P. W. K. liczba osób, które zwiedziły dotychczas wystawę, przekroczyła wczoraj 363,000.

Ulgi kolejowe w Jugosławji

Dyrekcja kolei państwowych Jugosławji przyznała osobom, udającym się pojedyńczo do Poznania celem zwiedzenia P. W. K., 50-proc. zniżkę kolejową, w drodze powrotnej, ale jedynie w czasie od 10 lipca do 1 sierpnia r. b.

Niezależnie jednak od wyżej wymienionej zniżki, wycieczki złożone z najmniej 25 osób, korzystają przez cały czas trwania wystawy z ulg kolejowych od 20 proc. do 40 proc. w obu kierunkach.

Poznań ośrodkiem zjazdów i kongresów

Niema dnia, aby w Poznaniu nie odbywał się jakikolwiek walny zjazd lub kongres, które z racji Powszechnej Wystawy Krajowej zwoływane są do stolicy zachodniej Polski. Wystawa przyczynia się do tego, że zjazdy te są większe w liczbę uczestników, niż zwykle to ma miejsce. Bardzo wiele zjazdów i kongresów ma charakter nietylko wszechpolski, ale międzynarodowy i ściąga do Polski licznych wybitnych gości zagranicznych. I tak w ciągu jednego dnia, 30 maja r. b., odbyły się w Poznaniu 4 wielkie zjazdy, w tem jeden międzynarodowy.

Obradowały wszechpolski zjazd pracowników bankowych, zjazd bibljotekarzy i bibljofilów polskich, zjazd lekarzy polskich oraz międzynarodowy zjazd hodowców nasion, który okazał wielkie zainteresowanie dla specjalnie bogato reprezentowanego na P. W. K. przemysłu nasiennego.

W ubiegłą sobotę odbyły się w Poznaniu 3 zjazdy: zjazd podoficerów rezerwy, około 600 osób, zjazd przemysłowców metalowych, 500 osób, i dalszy ciąg zjazdu bibljofilów i bibljotekarzy.

Następne dni obfitować będą w jeszcze większą ilość zwołanych do Poznania zjazdów i kongresów. f

Tani powrót samolotem z wystawy.

„Linje Lotnicze Lot" udzielają 25 proc. zniżki osobom, które powracają z Poznania po zwiedzeniu Powszechnej Wystawy Krajowej.

Normalna cena przejazdu samolotem wynosi od osoby z Poznania do Bydgoszczy — 28 zł, do Katowic 67, do Krakowa 81, do Lwowa 119, do Warszawy 69 i do Gdańska 60 złotych.

Bilety ulgowe dla powracających z P. W. K. kalkulują się następująco: Bydgoszcz 21, Katowice 51, Kraków 61, Lwów 91, Warszawa 52 i Gdańsk 45 złotych.

Samoloty pasażerskie odlatują z Ławicy w dnie powszechnie:

godz. 8 do Warszawy, godz. 16 — Bydgoszcz—Gdańsk, godz. 16,15 Katowice—Kraków—Lwów i godz. 17 Warszawa.

Bliższych informacyj udziela biuro miejskie Linij Lotniczych Lot w Poznaniu, mieszczące się w gmachu Dyrekcji Kolejowej, tel. 55-16.

Świetne zwycięstwo Polski

Pokonaliśmy Węgrów w spotkaniu o puhar Europy Środkowej

Pomimo niesprzyjającej pogody, bowiem padał drobny przejmujący deszcz, zgromadziły się na boisku „Warty" pokaźne zastępy publiczności. Trybuna była dosłownie nabita, a również na miejscach stojących tłumy widzów ze stoicyzmem znosiły deszcz, śledząc z zapartym oddechem przebieg tego niezwykłego emocjonującego meczu.

Przebieg gry: Zaczynają Węgrzy i podchodzą prawem skrzydłem, strzelając z daleka na aut. Z kolei piłkę przejmują gospodarze, nie wyzyskując rogu, który przestrzeliwuje Wypijewski. Tuż potem wytwarza się niebezpieczna sytuacja pod bramką gospodarzy: Fontowicz wybiega, lecz na szczęście, Dobos nie trafia do pustej siatki. W 5 m. broni Wojciechowski na róg, który przestrzeliwuje na aut Kunos. Nadarza się niebawem okazja dla Polski zdobycia cennnego punktu, wszakże Pazurek chybia. Już w dwie minuty później Fontowicz broni niebezpieczny strzał Dobosa, a tuż potem sędzia dyktuje rzut karny: egzekwuje go Kozok, celując przyziemnie w prawy róg, lecz bramkarz Węgrów zatrzymuje piłkę. Po kilku minutach, w których ujawnia się przewaga gospodarzy, Polska nie wykorzystuje rogu, co też niebawem czynią Węgrzy, przyczem Mysiak przytomnie ratuje główką. W 17 min. Pazurek po kombinacji z Kozokiem przestrzeliwuje w fatalny sposób z 8 metrów. W trzy minuty później Fontowicz broni wolny rzut Węgrów, a niebawem potem śliczny strzał Kozoka z 16 metrów przytomnie łapie bramkarz gości. Po nieudanym rogu dla Węgrów — wyjaśnił tu sytuację Wypijewski, ładnie główkując — otrzymuje piłkę Wojciechowski przenosi ją na pole przeciwnika i strzela z daleka, ostro tuż nad poprzeczką. W trzy minuty później strzał Sperlinga z podania Kozoka ładnie broni Szellar; następnie po niewyzyskanym rogu dla Polski przeprowadzają akcję Węgrzy, zakończoną strzałem nad poprzeczką z podania Majora. Tuż potem po rogu dla gości powstaje zamieszanie przy naszej bramce, lecz piękna serja główek Mysiaka oraz Martyny usuwa szczęśliwie niebezpieczeństwo. Nie na długo wszakże, gdyż w 29 min. powstaje zamieszanie pod bramką Polski, piłkę otrzymuje Kunos, podaje ją Rajnaiowi i ten strzela bramkę dla swoich barw.

Węgrzy prowadzą 1:0.

Zasadniczo Fontowicz mógł obronić, ale był źle ustawiony i ponadto zasłonięty. Po tem niepowodzeniu niezdeprymowana drużyna polska bierze się energicznie do dzieła, atakując zawzięcie bramkę gości z pozytywnym wynikiem: w 31 min. Kozok podprowadza piłkę, oddaje Kałuży, który strzela ostro i nie do obrony, zdobywając tem samem wśród huraganu oklasków wyrównanie.

Polska — Węgry 1:1.

W dalszym ciągu po chwilowej akcji Węgrów szybko zlikwidowanej mamy, zdecydowną przewagę, wszakże strzały Kozoka i Pazurka chybiają celu. Do końca tej części utrzymuje się przewaga Polski, a jedynie w ostatniej minucie goście dochodzą do głosu, wszakże likwiduje niebezpieczeństwo przytomnie Martyna.

Początkowe minuty drugiej połowy przynoszą nieznaczną przewagę Węgrów, przyczem najgroźniejszy wśród nich jest Rajnai, którego strzały bądź wyłapuje Fontowicz, bądź też unieszkodliwia je obrona. Potem dochodzimy do głosu i w 10 min. po epizodzie z rzutem rożnym dla Węgier wytwarza się bardzo groźna sytuacja pod ich bramką, jednak nie wyzyskana przez Kozoka. Minutę później pada najefektowniejsza bodaj bramka dnia: Kałuża strzela ostro, Szellar wybiega, aby bronić, uprzedza go wszakże Pazurek i śliczną główką pakuje piłkę w siatkę, wywołując entuzjazm nie do opisania wśród publiczności.

Prowadzimy 2:1.

Po epizodycznem ataku Węgrów, którzy zaczynają grać ostro i faulują Kałuże sędzia dyktuje rzut wolny z 18 m., niewykorzystany przez Martynę. Z kolei mamy kilka niebezpiecznych sytuacyj pod naszą bramką, które bądź wyjaśnia Fontowicz, bądź też piłka przechodzi bokiem, niecelnie strzelona. W 17 min. Wypijewski centruje precyzyjnie do Kozoka, ten podaje Sperlingowi, który wszakże nie potrafił wyzyskać dogodnej pozycji. Inicjatywa przechodzi na parę minut w ręce Węgrów, nie mogą oni jednak nic zdziałać, bowiem napotykają na nieprzebyty mur naszej obrony, a również doskonale spisuje się Fontowicz. Dopiero w 25 min. podejmuje atak Polski poważniejszą akcję, zakończoną chybieniem z paru metrów przez Kozoka, który równocześnie zderza się z obroną gości i na pewien czas opuszcza boisko. W 2 min. później ostry strzał Rajnaia grzęźnie w naszej siatce, wszakże poprzednio na polu karnem jeden z graczy polskich mimowoli usiłował powstrzymać piłkę ręką, wobec czego sędzia nie uznaje bramki, dyktując rzut karny. Broni go wspaniale Fontowicz, odbijając przytomnie piłkę ręką po robinzonadzie. Wyjaśnia on tuż potem również niebezpieczną sytuację. Na tem jednak kończy się powodzenie Węgrów i odtąd mamy wzrastającą wciąż przewagę.

Trzecia bramka dla Polski

W 30 min. po kombinacji z Pazurkiem uzyskuje ją Kozok i znów wskutek zderzenia się schodzi na chwilę z boiska. Atakując w dalszym ciągu, zmuszamy bramkarza Węgrów do wybicia piłki po strzale Kałuży na róg, który nie zdołaliśmy wyzyskać.

Zdobywamy czwarty punkt.

W 33 min. natomiast również po rogu następuje kombinacja Sperling-Kozok i ten ostatni lokuje piłkę w siatce przeciwnika. Tuż potem Wypijewski przechodzi do pomocy, co jednak nie przeszkadza, że w dalszym ciągu górujemy. Wszakże niebawem i Węgrzy poczynają dochodzić do głosu, wszyskie jednak sytuacje podbramkowe przytomnie wyjaśniają obrońcy lub Fontowicz.

5:1 dla Polski

Równocześnie atak Polski zagraża parokrotnie bramce przeciwnika i w 40 min. ślicznym dalekim strzałem Pazurek ustanawia wynik dnia. Wszelkie wysiłki Węgrów, aby uzyskać drugi punkt, spełzają na niczem.

Ocena drużyn. Zespół węgierski przedstawiał się nieszczególnie, przedewszystkiem pod względem technicznym: jest to dopiero materjał na dobrych graczy, materjał faktycznie obiecujący, bowiem posiadają wytrzymałość, ambicję, żywiołowe parcie na bramkę przeciwnika, oraz dobrą kondycję fizyczną. Na wyróżnienie specjalnie u nich nikt nie zasługuje, chyba jedynie Rajnai. W zespole polskim na czoło wybijała się obrona, zwłaszcza znakomity Martyna, najlepszy bezsprzecznie gracz na boisku, który likwidował cały szereg niebezpiecznych sytuacyj, imponując ofiarnością, szybkością, doskonałym wykopem, oraz dobrą grą głową. Bułanow był gorszy od swego towarzysza, zwłaszcza w pierwszej połowie; w drugiej — poprawił się znacznie. Fontowicz zrazu nie mógł opanować tremy, tracił głowę, źle się ustawiał. Później jednak zdołał okiełznać nerwy, wywiązywał się bez zarzutu i był równorzędny Martynie. W ataku — Kozok stanowczo za powolny; marnował szereg sytuacyj wyłącznie z tego powodu. Kałuża w pierwszej części — słabszy, w drugiej — znakomicie dyrygował atakiem rozdzielając precyzyjnie piłki, jak za swych najlepszych czasów; był to naprawdę popis technika wysokiej klasy. Dotrzymywał mu placu Pazurek, nadrabiając braki techniczne ruchliwością i zaciętością. Ze skrzydłowych lepszy był Wypijewski, który wytrzymał tempo, doskonale centrował, wykazując równocześnie dużą ruchliwość, oraz dobry start, czem górował zdecydowanie nad powolnym Sperlingiem, hołdującemu nadmiernej kombinacji. Najgorszą częścią drużyny była pomoc, grająca wciąż defensywnie. Jeszcze względnie możliwie spisywał się Mysiak, natomiast Zwierz poza ofiarnością i efektownem główkowaniem — nie zaznaczył się niczem. Wojciechowski miał słaby dzień.

Prowadził zawody doskonale ze spokojem, i utrzymując w karbach drużyny p. R. L. van Praag z Antwerpji, prezes belgijskiego kolegjum sędziów.

Po meczu odbyło się skromne przyjęcie w piwnicy ratuszowej. Gości powitał prezes POZPN p. M. Stürmer, wręczając Węgrom artystyczną plakietę, dar P. W. K., a wszystkim graczom pamiątkowe medale. Odpowiedział wiceprezes węgierskiego związku dr. Emil Rosenberg, składając podziękowanie za doznane przyjęcie w Polsce i efektowny upominek. Na zakończenie prezes polskiego kolegjum sędziów, p. Janusz Malow toastował na cześć p. van Praaga, któremu ofiarował pamiątkową plakietę.

Trójmecz bałtycki

Zajęliśmy drugie miejsce o 1½ punkta za Łotwą

W trójmeczu bałtyckim zwyciężyła Łotwa, uzyskując w ogólnej punktacji 114 pkt., przed Polską 112,5 pkt. i Estonją 109 pkt. Po pierwszym dniu zawodów prowadziła Łotwa 63 pkt., przed Estonją 56 pkt. i Polską 49 pkt. Wyniki tego dnia były bardzo słabe z powodu złych warunków atmosferycznych i rozmokłej bieżni, przedstawiając się następująco: 100 m.: 1. Kiwitz (Ł) 12 sek., 2. Rudits (E), 3. Szenajch (P), 5. Sikorski (P). Kula: 1. Heljasz (P) 13,23, 2. Neumann (E), 5. Baran (P). 800 m.: 1. Tiisfeldt (E) 2:08,6, 2. Kostrzewski (P) 2:09,3, 6. Nowakowski (P). Skok w dal: 1. Reim (E) 6,01, 2. Kilitz (Ł), 3. Kinze (Ł), 5. Sikorski (P) 5,73,5, 6. Fryszczyn. Oszczep: 1. Meiner (E) 58,14, 2. Szulc (E) 56,32, 5. Dobrowolski (P), 6. Cejzik (P). 110 m. przez płotki: 1. Trojanowski (P) 15,9, (nowy rekord polski), 2. Rein (E) 16,2, 3. Kostrzewski (P) 16,3. 5 000 m.: 1. Beldzyński (E) 16:06,9, 2. Kusociński (P) 16:15,6, 5. Sarnacki (P). 4×100: 1. Łotwa 44,4, 2. Polska 44,5, 3. Estonja 44,6.

Wyniki drugiego dnia były następujące: 200 m.: 1. Kiwitz (Ł) 22,2, 2. Szenajch (P) o ½ m., 3 Rudits (E). Dysk: 1. Baran (P) 42, 2. Jordans (Ł) 41,64, 3. Miller (E) 40,97. 1500 m.: 1. Kusociński (P) 4:15,6, 2. Mędrzecki 4:20,4, 3. Musics (Ł) 4:21,9. Skok w wyż: 1. Dimse (Ł) 1,70, 2. Fryszczyn (P) 1,65, 3. Sule (E) 1,65, 400 m.: 1. Kostrzewski (P) 50 sek. (nowy rekord polski), 2. Żuber (P) 51, 3. Korol (E). 10 000 m.: 1. Beldzyński (E) 33:14,3, 2. Kusociński (P) 33:41,8, 3. Motmuellers (Ł) 33:55. Skok o tyczce: 1. Adamczak (P) 3,50, 2. Anunan (E) 3,40; 3. Sachs (Ł) 3,40. 4×400 m.: 1. Estonja 3:30,4, 2. Polska 3:33,4, 3. Łotwa 3:34,5.

Hippika

Wyniki wyścigów sobotnich na Ławicy są następujące: 1. Płaska 1 000 zł., 1 600 m. — „Hajdamak", grono of. 19 p. u., 2. Płoty 800 zł, 2 400 m. — „Nabab", gr. ofic. 19 p. u., 3. Przeszkody 600 zł, 3 200 m. — „Leśkowa", por. Wł. Zgorzelskiego, 4. Płoty 800 zł, 2 400 m. — „Zagończyk", L. J. bar. Kronenberga, 5. Przeszkody 1 000 zł, 4 000 m., nagroda honorowa A. B. C. — „Horodenka", grono ofic. 15 p. u., 6. Płaska 800 zł, 1 800 m. i plakieta P. W. K. — „Lawa", Ign. hr. Mielżyńskiego, 7. Przeszkody 1 200 zł, 4 000 m. i nagroda honorowa Bazaru — „Dziuchna", grono ofic. 19 pułku ułanów.

Piąty dzień wyścigów konnych mimo niepewnej pogody i deszczu zgromadził dużo miłośników i stałych bywalców wyścigowych. Duże zaciekawienie wywołała gonitwa włościańska, do której zgłoszono aż 16 koni i wszystkie wzięły udział; zwyciężyła „Lotka" — Ignacego Kurasza, za którą płacono zł 61. Na końcu urządzono dodatkową gonitwę ósmą włościańską, w której zwyciężył „Tirteus". Wyścigi pod przewodnictwem prezesa p. rad. K. Żychlińskiego — zakończyły się przed godz. 19; publiczność dostała się wygodnie specjalnym pociągiem i autobusami, które kursują dobrze, do Poznania. Wynik gonitw był następujący: 1. Przeszkody 800 zł, 3 600 m. — „Dziuchna", gr. ofic. 19 p. uł., 2. Płoty 1 000 zł, 2 400 m. — „Nabab", gr. ofic. 19 p. u., 3. Płaska 800 zł, 1 600 m. — „Geraz", W. Verkay'a, 4. Płoty 600 zł, 2 400 m. — „Karara" Friedmana, 5. Płaska włościańska 800 zł, 1 100 m. — „Lotka", Ignacega Kurasza, 6. Przeszkody 1 200 zł, 4 000 m., premja m. Poznania zł 2 000 dla właściciela konia zwycięzcy — „Tuhaj Bej", L. J. bar. Kronenbrega, 7. Płaska 600 zł, 1 300 m. — „Arpad", W. Verkay'a, 8. Dodatkowa płaska włościańska 200 zł, 1 100 m. — „Tirteus" Jana Piechockiego.

Następne wyścigi — we wtorek. Rozegra się 7 gonitw, w tem dwie płaskie, dwie z płotami i trzy z przeszkodami. Nagrody honorowe ofiarowały: P. W. K. (plakieta) i firma Austro Daimler.

W Derby w Warszawie zwyciężył niespodziewanie „Madryt" Mroczkowskiego w czasie 2:36,5 przed „Faustem" Szwejcera (jednym z faworytów) o 6 długości i „Szeryfem"; totalizator zareagował na to poważną wypłatą 127 zł. W zwyczajnym biegu o nagrodę Prezydenta Rzplitej pierwszy był faworyt, doskonały „Forward", Grzybowskiego, 2. „Fergana", 3. „Herkules". (Tel. wł.) T. S.

Kolarstwo

Bieg szosowy o mistrzostwo W. T. C. na trasie 100 klm. wygrał Kalinowski w czasie 3.31:4 przed Wasilewskim i Karlem. Bieg młodzików na 25 klm. wygrał Masłowski w czasie 49:53. (Tel. wł.) T. S.

Lekka atletyka

Zawody międzyklubowe Sokół Poznań Sokół Leszno, rozegrane na boisku Sokoła, przyniosły nieznaczne zwycięstwo drużynie gospodarzy w stosunku 95:90. Wyniki osiągnięte są naogół dobre pomimo fatalnych warunków atmosferycznych. Zawody obejmowały wszystkie nieomal konkurencje męskie i kobiece; prowadził je jako sędzia główny p. Z. Łukaczyński. Wyniki techniczne są następujące: panowie: 100 m. — Sobala Jan (Poznań) 11,8 sek., 200 m. — Garncarz Stan. (P) 25,6 sek., 1 500 m. — Jakubowski Jan (P) 4:34,8 min., sztafeta 4×100 m. — Poznań 49 sek., sztafeta olimpijska — Leszno 4:1,8 min., skok w wyż — Snarski Karol (L) 1,55, skok w dal — Gancarz Stan 5,80; dysk — Tilgner Zb. (P) 30,20, 2. Snarski (L) 27,81 (rek. sokol. okręg. Leszno), kula — Tilgner Zb. (P) 12,12 (rek. sok. okręg. pozn.), 3. Snarski (L) 10,45 (rek. sokol. okręg. Leszno); oszczep — Snarski Karol (L) 39,49 (rek. sokol. okręg. Leszno). Panie: 60 m. — Szulczykówna Józefa (L) 9 sek., 100 m. — Szwarcówna (L) 15 sek., sztafeta 4×75 — Leszno 45,2 sek. (rek. sokol. okręg. Leszno), dysk — Szkudlarska (P) 25,92 m., kula — Szkudlarska (P) 7,31 m., oszczep — Szkudlarska (P) 24,98 m., skok w dal — Szkudlarska (P) 4,25, skok w wyż — Szulczykówna (L) 1,30.

Na zawodach K. S. „Wawel" w Krakowie uzyskano niezłe wyniki. 100 m. Dobrakowski (Wawel) 11,7, poza konkursem Nowosielski (Cr.) 11,2, — 200 m.: Lubaczewski (Cr.) 25,4, — 400 m.: Irwitt (Cr.) 25,4; — 800 m.: Gożeński (Wisła) 2:14,4; — 1 500 m.: Gożeński 4:28; — 5 000 m.: Czubak (Wawel) 17:22,6; — 110 m. przez płotki: Nowosielski 16,4; — 400 m. przez pł. Drozdowski (Cr.) 59,1; — 4×100 „Cracovia" 48,2; — sztafeta olimp.: Cracovia (Drozdowski, Irwitt, Lubaczewski, Hetfer) 3:41,6 — nowy rekord okręgowy); skok w dal: Nowosielski 6,92,5; — skok w wyż: Chmiel 1,65; — tyczka: Hetfer 2,84; — oszczepem: Wróż (Cr.) 47,08; — dyskiem: Wróż 37,27 — rekord okręgowy; — kulą: Chmiel 10,62. (Tel. wł.) K. S.

Wyniki zagraniczne: Nowy rekord francuski w skoku o tyczce ustanowił na zawodach armji Ramadier wynikiem 3,96 m. W Wiedniu uzyskano następujące rezultaty: 400 m.: Barsi (Węgry) 49,6; 800 m.: Kas (Czech) 1:57,6 4×100 BTE-Budapeszt 43,8; skok w wyż: Mrynek (Czech.) 1,85; o tyczce: Korejs (Cz.) 3,50; dysk: Vanousek (Cz.) 42,21. (Radjo)

Piłka nożna

Wyniki A-klasy. Śląsk. „K. S. 06" Kat. — „Policyjny K. S." Kat. 3:0. „Pogoń"—„Diana" 3:2, „Naprzód" Zał. — „K. S. 06" Mysł. 3:1, „Kresy" — „Z. P. S." 2:0, „Iskra" — „Śląsk" Święt. 4:4, „Naprzód" Lip. — „Pogoń" Nowy Bytom 3:0. (Tel. wł.) F. G.

Kraków. „Cracovia" — „Podgórze" 0:1, „Sparta" — „Wisła" 2:4. (Tel. wł.) K. S.

Warszawa. „Polonja" 1 b — „Legja" 1 b 0:0, „Gwiazda" — „Pocisk" 5:4.

Spotkania towarzyskie w stolicy. „Polonja" — „Legja" 2:1 (2:0), „Warszawianka" komb. — „Varsovia" 9:2 (5:1). (Tel. wł.) T. S.

Warszawa — Łódź w Łodzi 4:2 (3:0). Warszawa wystąpiła z graczami A-klasy, zasilona z ligowych Kellerem, Nowikowem, Terleckim i Jungiem. Łódź natomiast poza Herbstreichem — z zawodnikami ligowymi. Wynik odpowiada w zupełności przebiegowi gry, gdyż Warszawianie zaimponowali techniką i ambicją. U Łodzian znać przemęczenie oraz spadek formy. Bramki strzelili: dla gości Taczanowski 2, Materski 1 i Ogrodziński 1. Dla gospodarzy — Moskal i Krol. (Tel. wł.) W. K.

Spotkanie Łódź—Lwów we Lwowie 3:2 (1:1). Zasłużone zwycięstwo Łodzian, którzy mimo tego że grali w drugim składzie, górowali ambicją i wytrzymałością. Bramki dla nich uzyskali: Klimczak, Strzelczyk i Królewicki; dla gospodarzy — Słonecki i Kuchar. (Tel. wł.).

„Posnania" — „Warta" I b. Spotkanie to przed meczem Polska — Węgry zakończyło się wynikiem 2:1 (2:1). Bramki strzelili dla zwycięzców Gabrysiak i Różycki, dla gospodarzy — Szuhmacher. Sędziował p. Niziński.

Tennis

O mistrzostwo Warszawy. Wyniki były następujące: w grach podw.: Graig i Kozeluh — Marszewski i Loth 6:4. 6:1; Granholm i Grotenfeld — Br. Stolarowowie 6:3, 6:4; finał Graig i Kozeluh — Granholm i Grotenfeld 6:2, 6:4. W finale gry mieszanej para Brougnon i Grotenfeld pokonała parę Raciborska i Kozeluh 4:6, 10:8, 6:2. Pojedyńcza panów, półfinały: Greig—Kinzl 1:6, 6:1, 6:4. Ponieważ Kozeluh musiał opuścić Warszawę, zatem do finału doszedł M. Stolarow. Greig — M. Stolarow 6:3, 6:3, 5:7, 6:8, 7:5. W półfin. gier poj. pań: Jędrzejowska — Rozenblatt 6:3, 1:6, 6:0; w finale; Jędrzejowska — Brougnon 6:3, 1:6, 6:1. (Tel. wł.) T. S.

Polska — Finlandja. Spotkanie to rozpoczyna się w Warszawie we wtorek; polska drużyna wystąpi w następującym składzie: pojedyńcze: M. Stalarow i Marszewski; podwójne: M. Stolarow i Loth; mieszana: Jędrzejewska i Loth.

O mistrzostwo Francji. W półfinale poj. panów po wyeliminowaniu poprzednio Huntera i Brugnona, spotkali się Borotra i Cochet. Zwyciężył pierwszy po uporczywej walce 6:3, 5:7, 7:5, 5:7, 6:4. W drugim półfinale Lacoste pokonał Tildena 6:1, 6:0, 5:7, 6:3. W finale gier poj. pań: Helen Wills — Mathieu 6:3, 6:4. (radjo)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Kazimierz Hoffmann, murarz, 21 l. Ludwik Nowak, robotnik, 32 l. Magdalena Tylkowska, robotnica, 15 l. Leszek Marcin Jóźwiak, 3 mies 4 dni. Stefan Białkowski, 6 l. Jan Lenart, kowal, 50 l. Helena Lepczyńska, krawcowa, 51 l. Antoni Nagodziński, kowal, 23 l. Róża Frenkel, z domu Rochstein, 39 l. Stefan Zegalski, kupiec, 36 l. Helena Rogalewska, z domu Domachowska, 39 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Ozdowska z Pawłowic jako dziękczynienie 25 zł. — Majewska 5 zł. — Szaroleta Franciszek, Al. Marcinkowskiego 18, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 721,20 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: Ozdowska z Pawłowic jako dziękczynienie 25 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 739,60 złotych.

Luna Park
Poznańska 66. Telef. 66-86.
Najweselsze ustronie Poznania.
Najnowsze atrakcje, orkiestra, restauracja. Fajerwerk.
Otwarte do 12-tej w nocy.
Pw 10 101/2-21.277/282

Mydło Mixa
najlepsze
najtańsze
aw 10672

W niedzielę, 2 czerwca 1929 r. rano, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach moja najdroższa córka, nasza najukochańsza siostra, szwagierka i cioteczka, ś. p.

Matka Cecylja Urszulanka

Teodozja Marcinkowska

w Tarnowie, przeżywszy lat 40 a powołania 13.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 4 czerwca r. b. po południu w Tarnowie, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

ojciec i rodzeństwo.

Poznań, Luboń, Tarnów, Bydgoszcz, Berlin. zw 16689

Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła" (z marką „Kogut") są stosowane przy chorobach: **żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych.**

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"

są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje **organów trawienia** i działającym przeciwko **nadmiernej otyłości.** nw 8658

Biegłej

siły biurowej

dokładnie obeznanej z podwójną książkowością oraz korespondencją w polskim i niemieckim, piszącej biegle na maszynie, **poszukuje poważne przedsiębiorstwo** na wieś blisko Poznania. Posada stała. Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji i z odpisem świadectw uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16 686

W piątek, 31 maja r. b. wieczorem, po długich, ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 37 roku życia, zasnęła w Bogu nasza najdroższa żona, matka, córka, siostra ciocia i szwagierka, ś. p.

z Nowakowskich

Bronisława Zielińska

Eksportacja z domu żałoby na cmentarz w wtorek, 4 czerwca o godz. 4 po południu, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

mąż, dzieci i rodzina.

Ostrów, 1 czerwca 1929 r. zw 16688

W sobotę, dnia 1 czerwca 1929 r., zabrał Pan Bóg do grona Swych aniołków, naszą najukochańszą córeczkę i siostrzyczkę nw 10 686

Marysieńkę

w 4 wiośnie życia. Nabożeństwo odbędzie się w Gnieźnie, w kościele OO. Franciszkanów, w środę, 5 b. m., o godz. 8 rano. Pogrzeb na cmentarzu Świętokrzyskim o godz., 10 przed południem, o czem donoszą Krewnym i Znajomym

ciężko strapieni

rodzice Kazimierzowie Wiewiórowscy z synkiem.

Mościsko, pow. Wyrzysk.

Konwie do mleka

Inż. H. Jan Markowski
Poznań
Mielżyńskiego 28
Tel. 52-43.

Pw 10 095-20,305

Dnia 2 b. m., zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, nasza najukochańsza córka, siostra, siostrzenica i kuzynka, ś. p. zw 16 702

Stelka Kazimiera

uczen. gimn. Król. Jadwigi

w 15 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 b. m., o godz. 4 po poł. na cmentarz jeżycki, z domu żałoby przy ul. Szamarzewskiego 26a.

W ciężkim smutku pogrążony

Dominik Czyżewski z żoną, synami i rodzina.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal". ul. Towarowa 25, telefon 31-80.

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie mej żony, ś. p. zw 16 695

Józefy Teichmannowej

oraz za okazane współczucie, składam serdeczne

Bóg zapłać!

Roman Teichmann
z dziećmi.

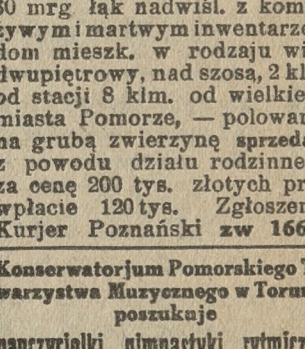

Radjo Greif

Pasaż Apollo
Poznań

Całkowita wyprzedaż zniżka do 50%.

Pw 11011-28,6

W niedzielę, dnia 2 czerwca 1929 r., zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa, kochana żona i matka, ś. p. zw 16 700

Stanisława Plucińska

z domu **Kaniewska**

w 45 roku życia. Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby Piotra Wawrzyniaka 43, w środę, 5 czerwca, o godz. 5 po południu.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Kilimy

K. Kużaj
27 Grudnia 9

K. K. P.

Zalety najdroższego mydła zagranicznego jak: świetne mydlenie się, oszczędność w użyciu, przepiękny zapach, absolutna nieszkodliwość dla skóry, jednoczy w sobie mydło toaletowe

UNIWERSALNE po 1.25,— zł

z f-mą DROGERJA UNIVERSUM, POZNAŃ ul. Fr. Ratajczaka 38.

Do nabycia tylko w powyższej drogerji. Każdy nabywca z entuzjazmem poleca je drugiemu!

Pw 9804-18,824

Na raty
miesięcznie
18 zł.
pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 3650

Na sprzedaż 2 kioski

położone bardzo korzystnie na terenach zachodnich P. W. K. Bliższych informacyj udziela **KAŹMIERSKA, ul. Dąbrowskiego 89** — Telefon 62-28. zw 16 621

Letnisko

w miejscowości uroczo położonej, w pobliżu łąk i jeziora, w powiecie szamotulskim, jest piękny sad otoczony groblą. Osoby, pragnące w czasie miesięcy letnich odłączyć się od gwaru miejskiego, znajdą tam upragniony spokój. Celem zobaczenia miejscowości i porozumienia się z właścicielem, przybycie na miejsce konieczne. Adres eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 683

Młyn wodny

do tego 460 mrg. ziemi, w tem 60 mrg łąk nadwiśl. z kompl. żywym i martwym inwentarzem dom mieszk. w rodzaju willi dwupiętrowy, nad szosą, 2 klm. od stacji 8 klm. od wielkiego miasta Pomorze, — polowanie na grubą zwierzynę sprzedam z powodu działu rodzinnego za cenę 200 tys. złotych przy wpłacie 120 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański **zw 16691**

Konserwatorjum Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego w Toruniu poszukuje

nauczycielki gimnastyki rytmicznej i fortepianu

(kurs przygotowawczy i niższy) od 1-go września r. b. Wymagane studja fachowe z dyplomem. Wynagrodzenie wedle umowy. Zgłoszenia do 15-tego czerwca r. b. do **Dyrekcji Konserwatorjum Muzycznego w Toruniu,** przy dołączeniu życiorysu i odpisów świadectw. Nieuwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi.

Pw 11006-64,206

Majątki

różnej wielkości wprost zbadane, poleca **Biuro Pośrednicze Dobrzyński i Grobelski, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 25. Telefon 321.** zw 16636

POKOJE

dwu i jednołóżkowe, słoneczne, z całodziennem utrzymaniem, po przystępnej cenie tuż przy Zakładzie Przyrodo-leczniczym Miłowody, ma do **oddania**

Antoni Kołodziejczyk — Miłowody, p. Oborniki.
zw 16 628

2 pokoje

przy ul. Nowej wystawcom tanio oddam. Adres wskaże Kurjer **zw 16699**

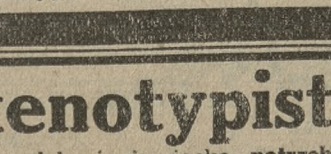

W niedzielę, dnia 2 b. m., o godz. 7,30 rano, zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, mój najukochańszy mąż i ojciec, nasz najdroższy brat i szwagier, ś. p.

Józef Kaczanowski

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 b. m., o godz. 5 po południu, z domu żałoby, ul. Matejki 39, na cmentarz parafjalny, o czem donoszą

zw16 703 strapieni

żona z synem i rodziną.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal". Poznan. ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

PASY BIODROWE

tanio, bo własnego wyrobu poleca

K. PRZYBYLSKI,
Stary Rynek 56
Półwiejska 24.

Pw 10674-31,282

Umywalki

wielki wybór **bardzo tanio** poleca zw 16655

JAN ANDERSZ
ul. Wrocławska 14.

Stenotypistka

ze stenografją polską i niemiecką, **potrzebna zaraz.** Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „PAR", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 23,7 Pw 11 014-23,7

Parcele

budowlane w różnych częściach miasta Poznania o dobrem położeniu na dogodnych warunkach spłaty poleca

SPÓŁKA OSADNICZA w Poznaniu, Sp. Akc.

ulica Gwarna 18, I. p. bpw 3730

Instytucja upoważniona przez Ministra Reform Rolnych do przeprowadzania parcelacji majątków ziemskich.

Spółka Osadnicza w Poznaniu

Sp. Akc.

dawn. **Bank Osadniczy, Sp. Akc. Poznań**

zawiadamia PP. akcjonarjuszów, że

1) w myśl uchwały Walnego Zebrania z dnia 29 grudnia 1928 roku zamieniono firmę na: **„Spółka Osadnicza w Poznaniu, Sp. Akc.“,**

podwyższono kapitał akcyjny do wysokości 300 000,— zł z tem, że każdy akcjonarjusz otrzyma bezpłatnie na każde dotychczasowe dwie akcje 100 złotowe, jedną nową akcję II. emisji nom. wartości zł 100,—. Nowe akcje partycypować będą w zyskach od stycznia 1928 r.

2) w myśl uchwały Walnego Zebrania Spółki z dnia 22 marca 1929 r. przyznano PP. akcjonarjuszom dywidendę i superdywidendę za r. 1928 w łącznej wysokości 15% czyli **15,— zł,** od każdej 100-złotowej akcji I. i II. emisji.

Wypłatę dywidendy za zwrotem właściwych kuponów oraz wydawanie nowej emisji akcyj za przedłożeniem akcyj I. emisji uskutecznia **Spółka Osadnicza w Poznaniu, Sp. Akc., ul. Gwarna 18** począwszy od dnia 10 czerwca 1929 r.

Poznań, dnia 1 czerwca 1929 r.

ZARZĄD.

bpw 3729

NADSZEDŁ TRANSPORT NAJWYTWORNIEJSZEGO

KONIAKU JULES ROBIN

importowanego w butelkach oryginalnych i gorąco go polecam Szan. P.P. Odbiorcom Pw 10850-22,118

A. GLABISZ

Hurtownia Win POZNAN, Stary Rynek 50.

KSIĄŻKOWY-BILANSISTA

siła rutynowana, **potrzebny do większej instytucji handlowej w Poznaniu,** posiadającej liczne oddziały w kraju. Tylko panowie z kwalifikacjami na kierownika rozległego działu książkowego zechcą nadesłać swe zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pensji do Biura Ogłoszeń **„Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 23,8** Pw 11015-23,8

KORESPONDENTKI

maszynistki, biegłej, z kilkoletnią praktyką, możliwie ze znajomością stenografji i języka niemieckiego, **poszukuje się.** Wyczerpujące oferty z odpisami świadectw, podaniem wymaganego wynagrodzenia, uprasza się nadsyłać Pw 11008-22,159

„Materjał Budowlany“ Sp. Akc., Poznań, Sew. Mielżyńskiego 23

Wyciąć Schować

Pochód zwycięzki

mego nowego sposobu prania posuwa się **w niezmienionym tempie** dalej. Jak ogień rozszerza się wieść od domu do domu, że trudy i znoje dużego prania należą nieodwołalnie do przeszłości. Gospodynie posługujące się moim sposobem mówią **„Niema już żadnego prania“.**

Gospodynie! Baczność!

Aparat mój, który jest patentowany i posiada również polską ochronę znaków fabrycznych składa się z dwóch kloszów metalowych z nierdzewiejącego metalu, ma 5-letnią gwarancję i nie jest pociągany materjałem. Przed kupnem każda gospodyni winna sobie obejrzeć moją demonstrację prania, która odbywać się będzie tylko **w Domu Ewangelickim, Wjazdowa 8, wejście Skośna 8 w środę, 5, czwartek, 6, piątek, 7, sobotę, 8.** Pierwsza demonstracja o godz. 3 po poł., druga o godz. 5 po poł.

Wejście wolne! Bez przymusu kupna! Uprasza się przynieść brudną bieliznę, która otrzyma się po 5 minutach czysto wyprana z powrotem.

Tak wygląda patentowy aparat kompresowy **5 lat gwarancji!**

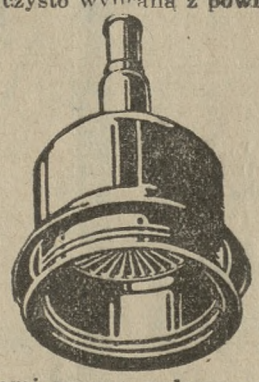

Będziecie świadkami wprost **cudownego prania** w Poznaniu.

Jest to sobie mały, nowo wynaleziony opatentowany aparat, który w dwóch godzinach wypierze czysto więcej bielizny, niż niektóre praczki w dwóch dniach i to z największą ochroną bielizny, bez gotowania, bez deseczki, bez szczotki i tylko połową dotychczas zużywanego mydła i sody. Nie potrzeba wstawiać do kotła żadnego leja ani aparatu. Niema już więcej codziennych męczarń. Wielkie prania, które trwają zwykle całemi dniami, są **w dwóch godzinach gotowe do powieszenia.** Mały ten aparat nie jest tylko aparatem do prania, lecz równocześnie niezrównanym aparatem **do płukania bielizny.**

Co można aparatem tym prać? — Wszystko!

Białą i kolorową bieliznę! Rzeczy wełniane! Rzeczy jedwabne! A więc: firany, najdelikatniejszą i najgrubszą bieliznę, wełniane koce i pończochy, ubrania i płaszcze męskie, płaszcze damskie, granatowe ubrania ślusarskie i monterskie, ciężkie impregnowane jednolite ubrania motocyklistów i t. d. i t. d.

Każdy aparat po demonstracji można zaraz kupić i zabrać. zw 16 675

Wyciąć Schować

Schować Wyciąć Wyciąć Schować

Do składu żelaza narzędzi i sprzętów kuchennych **poszukuje się**

pomocnika

dobrego fachowca, z znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia z odp. świadectw i podaniem pensji do Kurj. Pozn. pod **zw 16694**

Poszukuję stałej posady

tłomacza

lub korespondenta

polsko-francusko-niemieckiego. Oferty z podaniem warunków proszę złożyć w ekspedycji Kurjera Poznańskiego **zw 16685**

Chłopiec do posyłek

zaraz poszukiwany.

Adwokat Grzegorzewski, pl. Wolności 17.

nw 10680

Elewa (ki)

z ukończoną szkołą handlową **poszukuje poważna Sp. Akc.** w/m. Oferty pod zw 16 627 do ekspedycji Kurjera Pozn.

Zaprowadzony i świetnie prosperujący handel

radjoodbiorników

i części sprzeda, z wyłączeniem lokalu samego, przedsiębiorstwo na Pom. w mieście powiat. w którem niema konkurencji. Poważni reflektanci, tylko fachowcy, zechcą zgłosić się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **dw 6241**

Piekarnia

z składem kolonjalnym w pełnym biegu, 1.500 zł. w tem koń i wóz, sprzedam. Zgłoszenia Orędownik zd 94 708

Dla Panów Szoferów

ubrania kortowe, gabardynowe i tak zwane lodenowe wszystkie kolory — kurtki i spodnie skórzane — kurtki ceratowe 25 zł, płaszcze ceratowe 35 zł.

EDMUND RYCHTER - POZNAN

Fr. Ratajczaka 2, Wrocławska 14 i 15, Pw 9742-18,217 **gdzie proszę zważać na firmę.**

P 10 17-21.371

Tutejsza Kasa Oszczędności przyjmie dzielnego

funkcjonarjusza bankowego

dobrze obeznanego z pracami bankowemi. Pensja według umowy. Posada do objęcia zaraz. Zgłoszenia z życiorysem, odpisem świadectw i podaniem referencyj, przesłać należy do tut. Kasy.

Zarząd Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Starogardu

dw 6338 (—) K. Sutarski, Naczelnik Zarządu.

FIRANKI ADAMASZKI DYWANY

B. Głowacki

POZNAN, Stary Rynek 97.

Pw 6484

Handlowiec

młody, zdolny, wyrobiony w wieloletniej pracy w kraju i zagranicą, francuski, angielski, rosyjski, **poszukuje posady.** Zgłoszenia do **„PAR“, Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 54,492 Pw 10 852-54,432

Detektywne

Biuro Greif

Poznań

Pasaż Apollo

Tel. 26-16.

Wywiady, Obserwacje, Śledzenie

Pw 10112-23,5 **w Poznaniu od lat 18.**

Dyrektryzy

poszukuje zaraz przedsiębiorstwo przemysłowe. Zgłoszenia, inteligentnych, energicznych pań, uprasza się z fotogr., podaniem wieku, pretensyj i dotychcz. zatrudnienia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 16 629**

Młynek lakierniczy

używany lecz dobrze utrzymany **kupię.** Oferty z podaniem ceny i adresu Kurjer zw 16625

Belki kantówkę, łaty, szalówkę, deski stolarskie

wszelkiego rodzaju oraz **podłogę heblowaną i szpuntowaną,** zakupuje się **najkorzystniej** w tartakach firmy

Roman Nitsche

Nowy Tomyśl, telefon 54. zw 16697

2 samochody

jeden otwarty, marki „Buick", model z roku 1925, o sile KM 75, w bardzo dobrym stanie, gotowy do jazdy i jeden marki „Studebacker - President", prawie nowy, limuzyna, o KM 90, sprzeda: dw 6320

„UNIA"

Zjednoczone Fabryki Maszyn dawn. A. Ventzki, Sp. Akc. w Grudziądzu.

Gazownia Miejska w Żninie

poleca **większą ilość** **SMOŁY.** dw 6337

Poszukujemy zaraz

młodszego(ej) książkowego(ej)

bilansisty (ki). Dołączyć życiorys, odpis świadectw, fotografję i podać referencje

Bank Ludowy, Spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną **w Lipuszu** (Pomorze).

dw 6339

Poważna firma poszukuje kilka inteligentnych

pań oraz panów

(także emerytowanych urzędników) dla przyjemnej podróży na bezkonkurencyjny i dla każdego człowieka życiowo ważny artykuł. Przy zdolnościach stała posada i awans. Poważne zgłoszenia osobiste wraz z oryginalnemi dokumentami, w środę, 5. 6. **Poznań,** ul. W. Garbary 55, parter, od godziny 9 — 13 i od 15 — 18. zw 16690

Magistrat miasta Poznania przyjmie

TECHNIKA

specjalistę w instalacji i konserwacji centralnego ogrzewania, tudzież w instalacji do i odpływowej.

Wymagane: ukończony wydział mechaniczny państwowej szkoły budowy maszyn lub równorzędnej oraz dłuższa praktyka zawodowa. nw 10685

Płaca grupy V lub IV uposażeń służbowych dla pracowników miasta Poznania, która wynosi dla samotnego 300,75 zł, lub 357,12 zł, dla żonatego dochodzi dodatek ekonomiczny wynoszący na każdego członka rodziny 27,39 zł.

Zgłoszenia ubiegających się z dołączeniem świadectwa urodzenia, życiorysu i odpisów świadectw szkolnych i dotychczasowej działalności przyjmuje **Magistrat** do 15 czerwca 1929 r.

Młodsza, inteligentna

ekspedjentka

najchętniej z branży obuwia

ucznią i uczenicę

z ukończoną szkołą handlową, mogą się zgłosić z podaniem referencyj. dw 6332

DOM SPORTOWY — ŚW. MARCIN 14.

Poważna firma poszukuje celem rozszerzenia się

odpowiednich udziałowców.

Gwarancja zapewniona. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16673**

Poszukujemy na stałą posadę, pierwszorzędnych

tokarzy

narzędziowych i do prac precyzyjnych, mogących się wykazać dobremi świadectwami. Wiadomość w firmie **„LECH", Pierwsza w Polsce Fabryka Motocykli, Opalenica** (Wielkopolska). rw 5084

Poszukujemy na stałą posadę

pierwszorzędnej siły

do biura technicznego, samodzielnie **wykonywującej rysunki z szkiców.** Wiadomość w firmie rw 5083

„Lech", Pierwsza w Polsce Fabryka Motocyklów

Opalenica (Wlkp.)

Handlowiec

energiczny, ustosunkowany do samodzielnego prowadzenia działu przemysłowo-handlowego, **potrzebny.** Pierwszeństwo dla kandydatów z branży chemiczno-farmaceutycznej. Oferty pod **„Kierownik"** do **Tow. Reklamy Międzynarodowej, Warszawa,** Marszałkowska 124. Tw 2676

Magistrat st. miasta Poznania ogłasza konkurs na posadę

kierownika(czki)

Szkolnej Opieki Dentystycznej.

Pobory według VI klasy uposażenia urzędników państwowych wraz z 15% dodatkiem komunalnym.

Reflektuje się tylko na lekarzy (rki) dentystów uprawnionych do wykonywania praktyki lekarsko - dentystycznej, z conajmniej trzyletnią praktyką lekarsko - dentystyczną.

Zgłoszenia należy nadesłać do dnia 20 czerwca 1929 r., do **Wydziału III Magistratu stoł. miasta Poznania.**

nw 10683/4

Plenipotencję

wystawioną przez nas na nazwisko **Tadeusza Nowaka,** inkasenta naszej firmy, niniejszem takową, z powodu kradzieży unieważniamy. zw 16692

JÓZEF KUJAWA — POZNAŃ, ul. św. Marcin 63

Fabryka wódek i likierów — Hurtownia win.

Ostrzeżenie!

Skradzione z naszego posiadania dwa blankiety wekslowe akceptowane przez firmę **„Hadroga" Sp. Akc. w Bydgoszczy,** z datą płatności 4. 10. 1929 r. na złotych 400,— i na zł 368,62. Ostrzegamy przed nabyciem tych weksli.

UKO

Fabryka Chemiczno - Farmaceutyczna

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

zw 16678 Poznań, Plac Sapieżyński 3.

Konkurs.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem konkurs na sporządzenie planu regulacyjnego wraz z parcelacją **maj. Łagiewniki** lit. A., o powierzchni około 360 ha. dw 6336

Wyznacza się:

I	nagrodę	zł 7 000,—
II	„	„ 5 000,—
III	„	„ 3 000,—
oraz 2 zakupy po		„ 1 500,—

Termin składania prac — 5 września 1929 r.

Warunki konkursu wraz z planem warstwicowym maj. Łagiewniki otrzymać można **w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi** — Plac Wolności 14, lub **w Towarzystwie Urbanistów Polskich w Warszawie** — ul. Koszykowa 55, za opłatą zł 25,—

Magistrat m. Łodzi.

Magistrat miasta Leszna (Woj. Pozn.), ogłasza niniejszem

KONKURS

na wakujące w Miejskich Zakładach Światła, Siły i Wodociągów stanowisko energicznego dw 6319

TECHNIKA-MECHANIKA

dobrego rysownika, z ukończoną średnią szkołą techniczną, obeznanego z pracami w ruchu, na sieci i w dziale instalacyjnym. Do posady przywiązane jest wynagrodzenie IX lub X grupy uposażeń, zależnie od kwalifikacyj. Czas próby 3 miesiące. Ubiegający się o powyższe stanowisko winni złożyć swe podania z dołączeniem życiorysu, świadectwa moralności i odpisem świadectw do dnia 15 czerwca r. b. **w Magistracie.**

Leszno, dnia 28 maja 1929 r.

Magistrat: (—) Kowalski, pierwszy burmistrz.

LICYTACJA DOBROWOLNA

We wtorek, 4 czerwca r. b., o godz. 17, sprzedam u spedytora **Stachowskiego,** Małe Garbary 9, na zlecenie i odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającemu za gotówkę: Pw 11013-23,10

samochód 6-osobowy

marki Renault z oświetleniem elektrycznem.

Prócz tego sprzedam w tym dniu u wyżej wymienionego od godz. 10 do 18:

większą ilość obuwia.

Brunon Trzeczak

Zaprzysiężony publ. taksator i licytator na Woj. Poznańskie. Mieszkanie prywatne, Stolarska 2.

OSTRZEZENIE:

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „Kogutkiem" Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnem do naszego opakowaniu. zw 8975

Dla pań korpulentnych

Włóczkowe kostjumy, swetry, pantalony, bieliznę, pasy na biodra, biustonosze i t. p. po znanych nisk. cenach we firmie

S. Kaczmarek

ulica 27 Grudnia nr. 20.

Pw 7497-9,182

OBWIESZCZENIE

Zarząd Kasy Emerytalnej dla robotników Kolei Państwowych w b. dz. pr. zamierza sprzedać w drodze przetargu ofertowego następujące nieruchomości:

1. **Nieruchomość, częściowo zabudowana, położona między ul. Przemysłową a Wierzbięcicami** (Przemysłowa 24/25 — Wierzbięcice 7/9) o powierzchni ca 11 202 m²
2. **Nieruchomość niezabudowana o powierzchni 1,24,79 ha, położona przy ul. Grunwaldzkiej, Marynarskiej i Wyspiańskiego,** w całości lub częściowo parcelami po ca 600 do 1000 m².
3. **Nieruchomość niezabudowana położona przy ul. Łukaszewicza** nr. kat. 1573/105 o powierzchni ca 2676 m²

Oferty z podaniem ceny kupna, wymienieniem objektu, na nabycie którego oferent reflektuje, należy składać lub nadsyłać do biura Zarządu Kasy Emerytalnej w Poznaniu Wierzbięcice 6, w podwójnej kopercie. Na kopercie wewnętrznej należy oznaczyć: **„Oferta na kupno nieruchomości przy ul. ....."**.

Oferty składać należy ad 1. i 2. do 30 czerwca r. b. ad 3. do 15. 6. r. b. dw 6104

Oferenci przez wniesienie ofert zobowiązują się na podtrzymanie oferty niezmienionej ad 1. i 2. do 21. 7., ad 3. do 6 7 r. b. Zarząd Kasy Emerytalnej zastrzega sobie wolny wybór oferentów.

Informacyj co do objektów mających być sprzedanemi udziela się w biurze **Zarządu Kasy Emerytalnej, Poznań,** Wierzbięcice 6, w godzinach służbowych.

Zarząd Kasy Emerytalnej dla robotników Kolei Państwowych w b. dzieln. pruskiej.

Konkurs.

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu

ogłasza konkurs na posadę

inspektora technicznego

w wydziale ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków.

Kandydat winien posiadać:

1) wyższe wykształcenie techniczne,
2) nieprzekroczony 40 rok życia,
3) obywatelstwo polskie.

Dla kandydata przewiduje się pobory według grupy VII ewentl. VI. szczebel b. urzędników państwowych oraz 15% dodatek komunalny. — Posada jest do objęcia od 1 lipca r. b. Zgłoszenia z dołączeniem uwierzytelnionych odpisów świadectw należy skierować do podpisanego Zarządu w terminie do 15 czerwca r. b.

Pw 10824-22,01

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Pokój

umeblowany na 2 osoby na czas wystawy wynajmę. Małeckiej 5, skład. zdw 94 167

Rzadka okazja

dom z kolonjarką 3 pokoje i kuchnia 1 morga warzywnego ogrodu, chlew w kościelnej wiosce sprzedam zaraz Cena 5.800 Zgłoszenia Kurjer zdw 94 547.

2 uczni

potrzebni zaraz. — Centrala Spożywcza, ul. Wroniecka 12, telefon 2743. zdw 94 802

1 SPRZEDAŻE

Skład

obuwia z urządzeniem, dobrze prosperujący, w centrum Poznania, z przyległem 3 pokojowem mieszkaniem, za 20.000 zł sprzeda Neyman i S-ka, Piekary 5. Telefon 39-75. zdw 94 925

Umywalka

jasno-dębowa, bardzo korzystnie na sprzedaż. Chmielewicz, Śniadeckich 11, II. zdw 94 731

Dom

5 pokojowy w ulicy miasteczka, ½ morgi ogrodu, bez hipotek. 5.800 zł. Oferty Kurjer zdw 94 711

Mleczarnia

większy gmach i nowocześnie urządzona zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 94 685.

Willa

10 pokojowa, łazienka, morga ogrodu, cała wolna, 40.000, wpłaty 20.000. Willa 6 pokoi, 2 kuchnie, 5 mórg ślicznego ogrodu, 35.000, wpłaty 15.000, w mieście 7.000 mieszkańców, sprzeda Biuro Handlowe, Romana Szymańskiego 1. zdw 94 826

Parcelę

pod budowę 1.500 kw. mtr. blisko Łazarskiego Rynku sprzedam. Cena 30.000 zł. wpłaty 15.000 zł. Wita, Wyspiańskiego 5 (Łazarz) zw 3136

Wózek

dziecięcy tanio sprzeda Szymczak, Górna Wilda 53, II. zdw 94 740

Wózek

sportowy, duży wózek Brenabor na sprzedaż. Förmański, Rybaki 9. zdw 94 454

2 łóżka

nową kanapę, szyfonierkę, umywalkę sprzeda Kaźmierczyk, Wodna 13, III., front. zdw 94 687

Skład

delikatesów, z towarem i pierwszorzędnem urządzeniem, zbiorem dziennym za 400 zł dowodnie, przyległem 4 pokojowem mieszkaniem przy pryncypalnej ulicy Poznania, za ca 35.000 zł sprzeda Neyman i Spółka, Piekary 5. Telefon 39-75. zdw 94 926

Gdynia

plac do sprzedania 1 400 mtr., w dzielnicy miejskiej, 5 dolarów metr. Wiadomość Warszawa — Opaczewska 46, Felicja Jedraszko. zdw 94 269

Rakietę
sprzedam. Św. Wojciech 2, III., prawo. zdw 94 774

Maszyny
piszące, „Lloyd" z biureczkiem 350 złotych, oraz „Adlera" sprzedam. Towarowa 21, IV. zdw 94 937

Wózek
dziecięcy (Brennabor) na sprzedaż. Strzelecka 3 a, II. piętro, prawo. zdw 94 953

Gospodarstwo
48 morgowe, rentowne, dobra średnia ziemia z żywym i martwym inwentarzem, oraz dużym, nowym domem mieszkalnym sprzedam. Cena podług ugody. Fr. Schäfer, Jaroszewo, pow. Wągrowiec. zdw 95 025

Rzeźnictwo
z domem na Górnym Śląsku, dobrze prosperujące, maszynerja całkowita, skład wykładany kaflem i marmurem korzystnie za raz na sprzedaż. Egzystencja zapewniona. Cena podług ugody. Zgłoszenia przyjmuje Ziółkowski, Tarnowskie Góry, Lubliniecka 6. zdw 95 026

Radjo
detektorowy tanio na sprzedaż. Reformat, ul. Gen. Chłapowskiego 3. zdw 94 655

„Rekord"
łamacz do kuchu, prasę do drenów 12 cal. Młynek do mielenia na mąkę, kości korzeni słomy itd. Aparat do destylowania dwu płaszczowy na parę lub glicerynę. Dwa „Ideal" strugargi i płyczki do kartofli, marchwi itd. do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dp 6328.

Samochód
podwozie 14/35 nadające się na półciężarowy, marki „Austro-Daimler" po gruntownym remoncie bardzo korzystnie do oddania. Zgłoszenia Piotrowski, św. Czesława 12. zdw 92 359

Willa
15 pokoi park, ogród, 4.000 mtr., wpłaty 100.000 i willa 10 pokojowa garaż, ogród, wpłaty 70.000, całe wolne przy parku Wilsona zaraz sprzedam. Kudliński. Niegolewskich 10a, tel. 60-39.

Rower
nowy N. S. U. sprzedam korzystnie ul. Mostowa 5 a, III., lewo. zdw 95 018

Wózek
dziecięcy, korzystnie sprzedam. Algemissel, Zagórze 1, II. piętro zdw 95 004

Dorożka
samochodowa, elegancka, 6 osobowa, z koncesją i własnym zegarem, sprzedam zaraz z powodu ciężkiej choroby tylko za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 734

Gdynia
Okazja! Plac narożny w centrum miasta 880 m. kw. do nabycia. Wiadomości Hel, Willa Muszelka. dw 6335

Herbarz
Niesieckiego, komplet, 6 roczników Złotej Księgi Żychlińskiego i komplet leksykonu Brockhausa okazyjnie na sprzedaż. Oglądać można w księgarni Arcta, plac Wolności 7. zdw 95 003

Skład
obuwia z urządzeniem, przyległem 2 pokojowem mieszkaniem, przy bardzo ruchliwej ulicy Poznania, korzystnie sprzeda Neyman i S-ka, Piekary 5. — Telefon 39-75. zdw 94 924

Pianino
czarne, koncertowe. — Skryta 8, III., lewo. zdw 94 922

Radjoamatorzy
kupują tylko w firmie „Elektrovex", Poznań, Półwiejska 39, telefon 58-30, naprzeciw Kwiatowej. zdw 94 919

Skład
z towarem w śródmieściu, cena 5.000, sprzedam. — Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja. zdw 94 918

Odstąpię
skład, 2 pokoje i kuchnię w powiecie grodziskim. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 94 969

Samochód
Ford, kryty, 2 drzwiowy, rocznik 27., krótko używany, sprzedam za 3.000 złotych. Stanisław Północniczak, Koźmin, ul. Pleszewska 27. zdw 94 970

Resztówka
na Pomorzu, obszar ca 450 mórg, w tem roli ca 280, łąk ca 70, reszta las. Inwentarz żywy i martwy, oraz zasiewy. Wpłata 65.000 zł. Pośrednictwo nie wykluczone. Informacyj udziela K. Rouba, Grudziądz, Młyńska 19, telefon 669. zdw 94 972

Z powodu
choroby jest mój długoletni interes szklarsko-obraźnicki, towary dewocyjne i galanteryjne w większem mieście powiatowem natychmiast na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 974

Ogrodnictwo
dobrze zaprowadzone, w mieście powiatowem Wlkp., 4½ morgi, 2 duże oranżerje, przytem 3 ubikacje na mieszkania, okna inspekt. i t. d. korzystnie lecz zaraz na sprzedaż. Wpłaty 20.000. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 94 995

Skrzydło
krótkie zagran., dobre tanio sprzedam od 4—8. Kanałowa 14, III., lewo zdw 94 867

Skład
bławatów, konfekcji i towarów krótkich, z mieszkaniem, istnieje 100 lat, bez poważniejszej konkurencji; dogodne warunki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 94 993

Dom
10 ubikacyj. Krotoszyn, Klonowicza 7, Balicki. zdw 94 994

Dorożka samochodowa
nowy wóz, limuzyna marki Citroen z zegarem i koncesją, bardzo tanio z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania zaraz. — Oferty Kurjer zdw 94 958

4 kury
i kogut minorki do sprzedania. — Dąbrowskiego 73. zdw 94 951

Skład
bławatów konfekcja zaprow. od 30 lat z dwupiętrowem domem 6 pokojami, komfort z powodu choroby do sprzedania. Do objęcia 30.000 zł. Oferty Kurjer zdw 94 852

Sprzedam
drogerję w ruchliwym miejscu Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 845

Sprzedam
skład z towarem w centralnym punkcie Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 846.

Parcele
na Winiarach ul. Obornicka 1.125 mkwdrt. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 809.

Bardzo
elegancką suknię wizytową, nową z czarnej crepe de chine, wys. fig. 44 sprzedam. Hoffmann, św. Marcin 5, IV. ptr. zdw 94 805

2 konie
robocze, wóz handlarski tanio na sprzedaż. Górecki, Górna Wilda nr. 25. zdw 84 7[illegible]

Piekarnia
(cukiernicza) w Poznaniu 4 ubikacje do nabycia. Cena 3.500 zł albo zamiana na 3—4 pokojowe mieszkanie w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 94 782

Rower
damski, jak nowy, i buciki beżowe sprzedam. Mostowa 17, I., prawo. zdw 94 943

Damskie płaszcze sportowe
gabardynowe, rypsowe angielskie najnowsze fasony, desenie gotowe, miarowe sprzedaje najtaniej ul. Wielka 14, I. piętro. zdwp 89 914

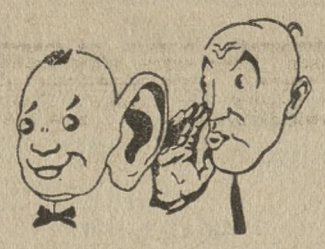

..... do golenia, bierz tylko mydło Miloderma po 1.50 zł i kup je w drogerji Universum, ul. Fr. Ratajczaka 38. Nigdy już zagranicznego kupować nie będziesz. Pw 10 093-18.616

Motocykle Rex Akme
angielskie, najsolidniejsze. Koszczyński, Pasaż Apollo. zdw 94 906

Sypialnia
nowa czeczotowa stylowa (barok) okazyjnie 6 000 zł do nabycia. Zgł. Kurjer zdw 94 992

Z Ameryki
mam kupców, którzy posiadają 135.000 dolarów, 90.000 dolarów, 55000 dol. 18.000 dol., 7000 dol. dla nich poszukuje natychmiast majątków ziemskich, kamienic, gospodarstw Dom Handlowy Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 94 986

Bardzo tanio
Sypialka na sprzedaż, Żupańskiego 7, I., piętro, prawo. zdw 94 854

Gospodarstwa
od 15 do 300 mórg ziemi tylko buraczanej, dogodne warunki spłaty, wielkim wyborze polecam Strabel, Poznań, Wierzbięcice 43. zdw 92 517

Skład
kolonjalny, centrum Poznania, mieszkaniem, urządzeniem — maglem, dzienny zbiór 250 złotych. Cena 55 000 złotych. — „Wielkopolska Centrala", Ślusarska 2. zdw 94 902

Wózek
dziecięcy, duży, granatowy, na sprzedaż. Mielcarek, Pocztowa nr. 27. zdw 94 901

Blachę welbowaną
używaną, mam tanio na sprzedaż, Hugo Chodan, dawn. Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23, tel. 24-86. dw 6290

Majątek
3.000 mórg na południe Poznania, w tem 500 mórg łąk, 750 żyta, 200 pszenicy, 800 owsa, 100 hurtaków cukrowych, 300 ziemniaków itd., pałac w 20 morgowym parku 16 pokoi, budynki gospodarcze w średnim stanie murowane, 150 bydła, 50 koni, martwy kompletny, cena 1.400.000 złotych, wpłaty 400.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17. Pw 10 842-22,104

Gospodarstwo
85 mórg sprzedam. Fr. Dreger, Prądy, p. Bydgoszcz 4. dw 6 306

Skład
zegarmistrzowski zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 94 357

Gościniec
w Grotnikach pow. Leszno, stacja kol. Włoszakowice przy dużem letnisku, w tem 31 mórg ziemi, skład rzeźnicki skład kolonjalny, zabudowanie masywne, dom mieszkalny, 7 pokoi i kuchnia natychmiast na sprzedaż z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa Cena według ugody. Zgłoszenia przyjmuje Józef Szady, Grotniki, poczta Włoszakowice, pow. Leszno zdw 91 767

Młyn
sprzedam młyn parowy, przemiał 150 ctr. Okolica dobra. Warunki do umowy Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 94 205

Gościniec
do tego kuźnia (wieś kościelna i szkoła) około 12 mórg dobrej ziemi natychmiast do sprzedania. Cena 29 tysięcy. A. Zawidzki, Ostrów, Wlkp., ul. Raszkowska 16. zdw 93 631

Austro-Daimler
17/60, osobowy 6 siedzeniowy z wszelkim komfortem w najlepszym stanie, prawie nowy o 6 oponach z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. Do obejrzenia i bliższych informacyj udziela Dakla Automobile. Poznań, św. Marcin 54. zdw 92 838

Robótki
pończochy, fartuchy, bieliznę paski, biustonosze, piłki polecają po niskich cenach Siostry Dranigoszówne. Aleje Marcinkowskiego 3, naprzeciw głównej poczty zdw 92 168

Dom składowy
w centrum Gdańska, z 3 wolnemi od prawa ochrony lokatorów mieszkaniami i garażami, w najlepszym stanie, korzystnie na sprzedaż. Oferty pod dw 6315 do Kurjera.

Mająteczek
ślicznie położony do tego młyn, ziemi pszenno-żytniej 210 mórg, budynki nadzwyczajne, inwentarz nadkompletny wprost od właściciela do nabycia. Oferty Kurjer zdw 94 543

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 2311

Narzędzia
kowalskie komplet, w bardzo dobrym stanie na sprzedaż. Zgłoszenia Gniezno, Św. Wawrzyńca 14. nw 10 655

Sprzedam
różne lampy gazowe mało używane. Poznańska 52, II. p., lewo, od 3 do 7. jw 1 893

Samochód
Protos 10/30 używany lecz w dobrym stanie gotów do jazdy sprzedam. W. Narożny. Poznań, ul. Ogrodowa 15, tel. 26-58. zdw 94 370

Lemona
wyśmienity napój orzeźwiający w kostkach. zdp 93 692

Anglomint
tabletki miętowe o silnym smaku dla znawców. zdp 93 693

Gościniec
skład kolonjalny rzeźnictwo, wymiana i zakup zboża duża wieś, kościół, szkoła w miejscu z powodu nagłego wyjazdu na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 677

Tanio
się ubierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym św Marcin 78a Pw 8928

Piekarń
wielki wybór na prowincji poleca tanio „Agentura", Poznań, Strzelecka 3 a. zdw 94 869/70

Stolarskie
warsztaty (ławki) tanio rozsprzedajemy. Przewodnik. Skład żelaza, św. Marcin 30. zdw 94 250/51

Regina
skład kapeluszy damskich św. Marcin 78 poleca kapelusze wielkim wyborze i po najtańszych cenach. Kw 2 150-51

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz. Wielka 13. Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 10 144/5-0.4762

Obrączki
ślubne, zegarki najtaniej Matysiak św Marcin 9 bpw 1159

Do kwiatów
postumenty biało lakierowane, wanna kąpielowa cynkowa, stara szafka do rzeczy. Ul. Mickiewicza 28 ptr. zdw 94 67

KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek nw 9525

Planino
czarne kupię za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdpw 93 649.

Ogród
lub grunt kupię lub wydzierżawię. Oferty Kurjer zdp 94 721.

Willę
w obrębie miasta kupię przy wypłacie 40—50,000 gotówka. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 921

Domek
z obszernym ogrodem lub ziemią kupię z większą gotówką. Okolica podmiejska. Zgłoszenia zdw 94 920

Taksówkę
samochód konsensem kupię. Podać cenę, markę. Oferty Kurjer zdw 94 978

Pianino
kupię. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 94 892

Kolonjalkę
z mieszkaniem kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 980

6 KAMIENICE

Kamienicę
Śródmieście Poznania dochód roczny 11.986. Cena 120.000 wpłata 40.000, reszta za dziesięć lat po 8% sprzeda Dutkiewicz Chwaliszewo 70, front. zdp 94 18

Kamienicę
masywną II. piętrową i ogród frontowy tanio sprzedam. Agenci wykluczeni. Leon Tomczak, Poznań, Górczyn, ul. Sielska 46. zdw 95 021

Kamienicę
nowoczesną, osiemnaście okien frontu, rozkład mieszkań 3—6 pokoi, wszystkie z łazienkami. Cena 180.000 sprzeda Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70 front. zdw 94 810

Place
budowlane przy Sienkiewicza tanio do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 990

7 PIENIĄDZ

Tysiąc dolarów
umieszczę w dobrze prosperującem przedsiębiorstwie. Pisać: Kurjer zdw 92 502.

10—15.000 zł
poszukuję I. hipoteka na wille w okolicy Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdp 94 735.

2—5.000 dolarów
dam po 15% na hipotekę kamienicy. Oferty Kurjer zdw 94 180/1

Baczność!
Poszukuję kupca lub wspólnika z większem kapitałem dla swego wynalazku. Bliższe informacje ul. Małeckiego 24, II., lewo. zdw 94 65[illegible]

50 tys. zł
poszukuję na 2 lata dobra lokata, majątek ziemski Łaskawe oferty do niniejszego pisma zdw 94 651

Udzielamy
pożyczki krótkoterminowe kupcom, przemysłowcom za zabezpieczeniem zastawem ruchomym lub hipotecznym. Finansujemy zakup towarów, surowców. Bank TKM, Piekary 1. zdw 94 695

7.000 zł
poszukuję na 6 miesięcy pod zastaw złota i brylantów, procent według umowy. Oferty Kurjer zdw 94 976

4.000 zł
poszukuję na I miejsce hip. nieruchomości przy Poznaniu, wartości 40.000 zł. Dobry procent. Oferty do Kurjera zdw 94 879.

Poszukuję
3—5.000 złotych, dam 3% miesięcznie i pewną gwarancje. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 847.

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkania
4 pokoje komfort ewtl. umeblowane 3 pokoje manzardowe, w nowej willi przy szosie okrężnej Dębiec — Dębina wydzierżawię od 15 czerwca rb. za dwuletnią dzierżawą 6.600, wzgl. 4.200 zł zgóry. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje właściciel Grzegorzewski, Półwiejska 9. Telefon 20-92. zdpw 94 709

2 trzypokojowe
mieszkania z ogródkami, nowowybudowane, do wynajęcia od 1. 8. lub 1. 9. 29. od gospodarza. — Dzierżawa 2 lata zgóry. Zgłoszenia: Poznań-Wilda, Wybickiego 2, parter, prawo. zdw 94 838/9

Skład
przyległe 3 pokoje, kuchnia przy Rynku w mieście powiatowem korzystnie odda „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 94 849

Mieszkania
wolne, dwa razy 2 pokoje i kuchnia do wynajęcia. Mosina, ulica Garbarska. Dobrowolski. zdw 94 730

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnię zaraz odstąpię. Adres wskaże Kurjer zdw 94 885

Dla pp. Ziemian
przebywających z rodziną często w Poznaniu, do wynajęcia 2 pokoje, salonik i sypialnia lub 2 sypialnie blisko pl. Wolności (telefon). Zgłoszenia do „Par". Aleje Marcinkowskiego 11, pod 22,154 Pw 11 009-22,154

Urządzenie
dobre, kompletne, 5 pokojowe, kuchnia, pokój służącej, w górnej części miasta, słoneczna strona I. piętro., 16 tysięcy, mieszkanie można objąć. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 998

Pokój
kuchnia, 1.200, rok dzierżawa; pokój, kuchnia 800, rok dzierżawa; 4 pokoje, kuchnia 2.500, od gospodarzy. „Centrum". Żydowska 5. rw 5173/4

Puszczykowo
2 pokoje kuchnia przy dworcu zaraz wolne odda „Columbia", Woźna 11, I. piętro. zdw 95 016

Mieszkanie
3 pokoje kuchnia, kwartalny czynsz, 2 pokoje roczny czynsz. Widziński, Małeckiego 15, podwórze parter. zdw 94 [illegible]1

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią przy Placu Wolności zaraz wolne. „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 94 851

Mieszkanie
1, 2, 3 pokojowe wprost od gospodarza odda Jackowiak, Wroniecka 21, od 9—3. zdw 94 975

9 SZUKA MIESZK.

Szukam
mieszkania 3—4 pokojowego. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 94 125, albo telefonem 38-47.

Mieszkania
2—3 pokojowego, frontowego, poszukuje właścicielka realności wprost od gospodarza. Zgł. Kurjer zdw 95 008

Na
wsi lub mniejszem mieście blisko Poznania szukam na stałe zaraz lub od 1 lipca 4 pokojowego mieszkania z kuchnią i ogrodem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 95 022

Szukam
mieszkanie wprost od gospodarza za rok zgóry dzierżawa Szwajcarska 16, Bura. zdw 94 981

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pokój i kuchnię na św. Marcinie na takie same albo większe na Wildzie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 94 760

Zamienię
dwa pokoje portjerstwem na takowe bez portjerstwa. Oferty Kurjer zdw 94 811.

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
duży, słoneczny dla dwóch osób wynajmę zaraz. Mickiewicza 7, III. lewo. zdw 94 329

Przyjmę
panów na pokój. Umińskiego 9, III. wejście. zdw 99 917

Pensjonat dla przyjezdnych
Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 94 584

Do wynajęcia
pokój z całkowitem utrzymaniem tylko dla lepszego pana. Wożna 18, II. prawo. zdw 94 342

Pokój
frontowy, duży, słoneczny, dla 1—2 inteligentnych osób zaraz do wynajęcia. Łąkowa 7, III. lewo, 1 wejście. zdpw 94 483

Miesięcznie
pokoje wystawcom odnajmie. Hotel Francuski. zdp 94 274

Pokój
umeblowany w śródmieściu zaraz wynajmę 1—2 panom. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 93 613

Umeblowany
pokój do wynajęcia dla 2 panów Małeckiego 33, I., prawo. zdw 94 658

Pokój
wspólny do wynajęcia. Marszałka Focha 97, III., lewo. zdw 94 654

Pokój
dla 2 panów zaraz. Józefczak, Strusia 6. zdw 94 642

Pokoje
frontowe do wynajęcia dla 2 lub 1 pana inteligentnego. Wierzbięcice 18, lewy parter, front. zdw 94 637

2 pokoje
elegancko umeblowane, męski i sypialny lub oddzielnie elektryczne oświetlenie, niekrępujące wejście korzystnie oddam zaraz. Skarbowa 20, III., lewo. zdw 94 853

Dwa
pokoje umeblowane piękne z telefonem wysoki parter, centrum, od 15. 6. do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 94 600

Elegancki
pokój (dwa łóżka) do wynajęcia. Małeckiego 27, II. zdw 94 6[illegible]

Plac Nowomiejski 5
III. wejście ptr. l. pokój umeblowany dla 2 panów zaraz do wynajęcia. zdw 94 668

Pokój
umeblowany bardzo solidnemu panu. Św. Józefa 9 a, parter, prawo. zdw 94 726

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów zaraz do wynajęcia. Ul. Łukaszewicza 48, II., Piasecki zdw 94 827

Pokój
ładny duży z osobnem wejściem 30 zł wynajmę dwom panom. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 666.

Sołacz
frontowy pokój, słoneczny oddam 1—2 panom, także mały. Małopolska 7, II. zdw 94 875

Pokój
frontowy umeblowany panu (także wystawcom) zaraz wynajmę. Wielkie Garbary 18, III., lewo. zdw 94 871

Pokój
dla 2 panów wynajmę. Szamarzewskiego 29, Piechowiak. jw 1918

Pokoju
z kuchnią możliwie w śródmieściu poszukuję. Oferty Kurjer zdw 94 749

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Ul. Śniadeckich 11, III., lewo. zdw 94 791

Słoneczny
pokój dwom paniom lepszem stanowiskiem. Wożna 13 b, II., prawo. zdw 94 761

Pokój
frontowy do wynajęcia zaraz. Pościel pożądana. Ul. św. Czesława 11, II., lewo. zdw 94 865

Mały
pokój niekrępujący do wynajęcia. Nowak, ul. Młyńska 3, IV. p. zdw 94 866

Pokój
skromnej inteligentnej panience. Marcinkowska Zielona 3. zdw 94 808

Pokój
skromny dla 3 rzemieślników. Józefa 9, parter lewo. zdw 94 785

Elegancki
pokój wynajmę panu. Plac Sapieżyński 5 III. prawo. zdw 94 783

Informacja
św. Marcin 11 poleca pokoje 20 złotych miesięcznie. zdw 94 780

Pokój
wspólny panom z utrzymaniem. Wrocławska 13, 4 ptr. prawo, front. zdw 94 8[illegible]

Pokój
skromnie umeblowany dla małżeństwa lub pań. Łąkowa 8, II prawo. zdw 94 763

Pokój
dwuosobowy zaraz wynajmę. Nowak, Szkolna 6. zdw 94 756

2 panienki
na wspólny pokój. Za Bramką 10. Karpińska. zdw 94 754

Wspólny
pokój dla panienki. Śniadeckich 4 4 ptr. zdw 94 886

Pokój
elegancki wynajmę. — Kraszewskiego 4. II., prawo. zdw 94 947

Panu
lepszemu wynajmę elegancki pokój, ewentualnie z utrzymaniem. Focha 73, II., prawo. zdw 94 942

Pokój
niekrępujący. Wierzbięcice 43, I., dom ogrodowy. Maćkowiakowa. zdw 94 907

Pokój
dla przyjezdnych pań. Słowackiego 34, I., lewo. zdw 94 991

Pokój
dobrze umeblowany, światło elektryczne wynajmie solidnemu panu zaraz. Stachowiak, Grunwaldzka 25, III. zdw 94 989

Pokój
umeblowany Sew. Mielżyńskiego nr. 28, parter, lewo. zdw 94 984

Pokój
zaraz lub od 15. do wynajęcia Wierzbięcice 37 a., ogrodowy I., prawo. zdw 94 979

Skromny
pokoik solidnej osobie zaraz tanio wynajmę. Poznańska 57, II., prawo. zdw 94 855

Pokój
dla pań z własną pościelą do wynajęcia 35 zł. Kopernika 2, parter, lewo. zdw 94 857

Do
wynajęcia jeden lub dwa pokoje umeblowane, frontowe, słoneczne, czyste ul. Strzelecka 18, wchód Łąkowej, II. piętro, prawo. zdw 94 859

Pokój
elegancko umeblowany lepszemu, panu wynajmę zaraz. Rynek Jeżycki 3, II. p., lewo zdw 94 893

Pokój
dobrze umeblowany tanio Majchrowicz, Masztalarska 8. zdw 94 890

Małżeństwu
oddam pokój umeblowany. Grunwaldzka 5, front, parter. zdw 94 891

Pokój
umeblowany dla lepszego pana do wynajęcia. Mielcarek, Pocztowa 27. zdw 94 899

Pokój
dla dwóch panów lub pań. Łąkowa 4 a, II. piętro, lewo. zdw 94 801

2 pokoje
umeblowane. Św. Marcin 5, I. piętro, u p. Smoczyńskiej. zdw 94 799

Pokój
dla 2 panienek. Wielkie Garbary 2, III., lewo. zdw 94 797

Pokoje
dwa lub jeden wynajmę. Światło elektryczne. Spokojna 29, wejście główna brama, parter, front. zdw 94 794

Pokój
umeblowany wynajmę dla lepszego pana. Przemysłowa 30, II., lewo. zdw 94 792

Pokój
duży 1—2 osobom z utrzymaniem lub bez wynajmę. Stasińska, Kręta 6, wysoki parter, prawo. zdw 94 793

1
lub 2 pokoje umeblowane, używanie kuchni, odstąpi bezdzietne małżeństwo inteligentnym osobom ewent. małżeństwu, dzierżawa umiarkowana pół roku zgóry lub pożyczka, okolica Wierzbięcice. Adres Kurjer zdw 94 840

Pokój
ładny na dwie osoby wynajmę. Dąbrowskiego 90, parter, prawo. zdw 94 777

Małżeństwu
odnajmę pokój z używalnością kuchni zaraz. Dąbrowskiego 98, III. piętro. zdw 94 773

Pokoje
1—3 osób utrzymaniem (bez) Półwiejska 2, III., prawo. zdw 94 772

Pokój
wspólny panu. Ogrodowa 15, podwórze lewo, I. zdw 94 771

Wspólny
pokój dla panów tanio. Kopernika 2, I., lewo. zdw 94 768

Pokój
z utrzymaniem lub bez, wejście z klatki schodowej zaraz do wynajęcia. Św. Wojciech 21, I. piętro, prawo. zdw 94 509

Pokój
wspólny dla panów zaraz, Wierzbięcice 39 a. zdw 94 814

Pokój
umeblowany wynajmę od 15. — Borzeszkowska, Niegolewskich 4, tylny dom. zdw 94 939

Pokój
dwom panom, sypialnie, światło elektryczne, zaraz wynajmę. — Składowa 1, II. wejście, IV. piętro, Karczewski. zdw 94 936

Nobliwy
pokój zaraz do wynajęcia. Wały Jagiełły 18, lewy, parter. zdw 94 816

Pokój
skromnie umeblowany, 5 minut od Wystawy, osobne wejście, tanio wydzierżawię. Oferty Kurjer zdw 95 028

Pokoik
skromny z całem utrzymaniem zaraz. Wyspiańskiego 5. I., prawo. zdw 94 898

Wspólny
pokój dla pana. Różana 21, III., prawo. zdw 94 911

Kwatera
3—5 zł dobą dla 20 osób. Dąbrowskiego 52, I., prawo. zdp 95 023

Pokój
umeblowany wynajmę. Długa 10, II., lewo. zdw 94 848

Pokój
balkonowy 2 osoby wynajmę zaraz. Wielkie Garbary 5, III., prawo. rw 5177

Chcesz
dobrze stale i tanio mieszkać. Adres w Kurjerze zdw 94 842.

Pokój
umeblowany dla 1—2 panów. Staszica 5a, II. zdw 94 825

Pokój
ładnie umeblowany zaraz do wynajęcia. Chmielewska, Krasińskiego 4, III. zdw 94 807

Pokój
umeblowany światło elektr. od 15 czerwca do wynajęcia. Poznań, ul. Strusia 9, II., pr. zdw 95 006

Wspólny
pokój dla panów. Polna 9, Szymańska. zdw 95 001

Pokój
umeblowany utrzymaniem, centrum, do wynajęcia. Tafelska, Ratajczaka 33, III., lewo. zdw 95 013

Pokój
umeblowany 1—2 osobom zaraz wynajmę, wejście niekrępujące. Kwiatowa 13, parter, prawo. zdw 94 977

Pokój
umeblowany dla 2 panów do wynajęcia. Ogrodowa 6, III. wejście, II. piętro. zdw 94 967

Pokój
frontowy, dwuosobowy, porządnie umeblowany wynajmę. Zielona 7, IV. piętro. zdw 94 963

Pokój
frontowy, bez pościeli, wolny. — Rybaki 7, II., prawo. zdw 94 957

Pokój
do wynajęcia umeblowany, wejście osobno. Janowski, Kręta 6. zdw 94 860

Przyjmę
zaraz 2 panienki na stancję Jeżycka 34, II., Głowacki. jw 1920

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję
się dużego, na pół umeblowanego, lub próżnego pokoju. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 766

Poszukujemy
pokoi umeblowanych. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 94 837

Panienka
poszukuje skromnie umeblowanego pokoiku w cenie 20 zł. — Oferty Kurjer zdw 94 779

Pokoju
próżnego, osobne wejście, poszukuję. Oferty Kurjer zdw 94 938

Panienka
poszukuje fryżjera lub fryzjerki, by nauczyć się fryzjerstwa. Oferty Kurjer zdw 95 119.

Stały lokator
poszukuje 2 pokoi normalnej ceny, niekrępujących, łazienką gazową, elektrycznością, telefonem. Umeblowanie niekonieczne. Pobliżu dyrekcji PWK. Oferty z dokładnemi warunkami do Kurjera zdw 94 960

Bez
pościeli i bielizny poszukuję ładnie umebl. pokoju jak najbliżej ul. Gwarnej — na stałe. Zgłoszenia L. Leski u pp. Br. Dawidowskich, ul. Gwarna 17. zdw 94 861

2 pokoje
ewentualnie 1 duży poszukuje krawczyni. Oferty Kurjer zdw 94 850

Poszukuje
się pokoju z niekrępującem wejściem dla solidnego pana w centrum, nie wyżej II piętra. Oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 94 764

Małżeństwo
bezdzietne, cały dzień poza domem, poszukuje pokoju próżnego lub umeblowanego. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 94 944

13 LOKALE

Poszukuję
ubikacji 200—300 kwm. zaraz na przemysł blaszany. W. Stachowiak, Małe Garbary 8. zdw 94 296

Skład
od gospodarza, mieszkanie zaraz do wynajęcia. Wiadomość „Informator", Ratajczaka 15. zdw 94 833

Lokal
nadający się na każdą branżę, przy Rynku Wildeckim, zaraz do wynajęcia. Nowak, Przemysłowa 1. zdw 94 950

14 DZIERŻAWY

Dla Doktora
mam do wynajęcia willę, czystą i słoneczną wprost od gospodarza składającą się z 7 pokoi, łazienki i garaż., niedaleko jeziora. 7 klm. do miasta Poznania Komunikacja bardzo dogodna. Tylko dla poważniejszych reflektantów. Oferty do Kurjera zdw 93 752

Wydzierżawię
na czas Wystawy jeden pokój umeblowany z telefonem przy placu Wolności, dom frontowy na mieszkanie albo biuro. Wejście niekrępujące. Zgłoszenia Kurjer zdpw 94 674.

Wydzierżawię
zaraz ewtl. sprzedam z powodu stosunków rodzinnych dobrze prosperujący warsztat maszyn rolniczych za cenę przystępną. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 682

Skład
z przyległym pokojem, przy ruchliwej ulicy do wydzierżawienia od gospodarza. Adres wskaże Kurjer zdw 94 750

Skład
2 pokoje i kuchnia wydzierżawię zaraz. Dura, Lubasz. pow. Czarnków. zdw 95 017

Dzierżawy
370 mórg, objęcie 30.000, — 650 mórg objęcie 65.000., — 250 mórg objęcie 20.000 wskaże Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 94 985

15 LETNISKA

Gdynia
Kamienna Góra „Dom Zdrojowy" — Hotel nad samą plażą z wykwintną restauracją, salami tanecznemi klubowemi, bilardy, ping-pong, garaże tennis. Centralne ogrzewanie, woda gorąca w każdym pokoju. Otwarty cały rok. Przy Hotelu zakład kąpielowy z gorącemi morskiemi, solankowemi, gazowemi i t. p. kąpielami. Fryzjer, masaż. — Zamówienia na pokoje: Paweł Mench. Gdynia, telefon 243. nw 10 274

Gdynia
pensjonat Tusia tuż przy pomoście poleca na czerwiec pokoje z cał. utrzymaniem już od 10 złotych dziennie. zdw 94 245

Zakopane
„Januszek", ul. Chałubińskiego, pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Najzdrowsze położenie, rozległy park świerkowy, pokój ładny z utrzymaniem czerwiec 8,50 zł. lipiec 10 do 12,50 złot. zdw 92 [illegible]7

Letnisko Puszczykowo
pokoje zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 667

Zakopane
willa „Gordona" do Białego poleca pokoje z utrzymaniem na czerwiec po 8 zł. zdw 92 18

Pensjonat-Letnisko
18 klm. od Poznania w majątku park, jezioro las, tennis, łódki, komunikacja autobusowa z ul. Dąbrowskiego 58. Adres Batorowo, p. Tarnowo-Podgórne „Willa Bosfor". zdw 91[illegible]

Letniska
2 pokoje kuchnią lub utrzymaniem okolicy jeziora Ludwikowskiego poszukuję. Oferty proszę Poznań, skrzynka pocztowa 45. zdpw 94 670

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera" bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, łazienki, salon do beaute, place tennisowe, sale dancingowe, wykwintna kuchnia warszawska, pierwszorzędny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane. Telefon 16. Zgłoszenia pod: Polska Riviera, Gdynia nw 9366

Przyjmę
na letnisko. Winter, Polskawieś, Pobiedziska, 10 minut od dworca. zdw 94 648

Studentka
filolog. pragnie spędzić wakacje wśród rodziny niemieckiej w celu nauczenia się języka niemieckiego w zamian za konwersację polską lub pomoc dzieciom w nauce. Zgłoszenia Jarocin, drukarnia „Papier". zdw 94 707

Zakopane
Willa Maryśka ul. do Białego, do 15 czerwca, ceny zniżone 9 zł., z całkowitem utrzymaniem. — Przyjmuje jeszcze zamówienia na sezon letni. Zarząd. Pw 11.007-63,528

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera" — bezpośrednio przy plaży morskiej, 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną. Łazienki, salon de beautą, place tennisowe, sale dancingowe, wykwintna kuchnia warszawska, pierwszorzędny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane — tel. 10-16. Zgłoszenia pod Polska Riviera-Gdynia. nw 10 674

Puszczykowo
2 pokoje kuchnia przy dworcu na letniska odda „Columbia" Woźna 11, I. piętro. zdw 95 015

Krynica-Zdrój
pensjonat Michaliny Kryszyłowicz „Brzozowianka", Aleja Lipowa, blisko nowych łazienek, poleca pokoje, pierwszorzędne utrzymanie, bez. Ceny przystępne. zdw 94 997

Uczenica
państwowego konserwatorjum pragnie spędzić wakacje na wsi wzamian za udzielenie lekcji gry na fortepianie, ze znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 968

Mam
solidne pokoje do oddania 1. 6. 29. dla letników z całodziennem utrzymaniem po cenach przystępnych, las, woda, piękna i zdrowa okolica, kuchnia wyborowa. Zgłoszenia przyjmuje J. Muszak, pensjonat i letnisko Kowanówko, p. Oborniki. zdw 94 973

Na letnisko
wyjedzie na 5 tygodni małżeństwo. Pożądane lasy, połów ryb wędką. Zgłoszenia: Duszyńska, Poznań. Łąkowa 9. zdw 94 961

Letnisko
przy Poznaniu przyjmie jeszcze 3 osoby dając bardzo dobre, sute utrzymanie. Las, woda, góry. Mechowo, p. Kobylnica. zdw 94 758

Przy jeziorze Góreckiem,
obok lasu, 2 klm. od stacji, 2 umeblowane pokoje z kuchnią zaraz. Zgłoszenia: Szkoła Trzebaw, Stęszew. zdw 94 949

Na
czas wakacji chcę umieścić moich dwóch synów, uczni niższych klas gimnazjalnych na majątku względnie leśniczówce. Pożądana dobra opieka, sucha miejscowość, blisko Poznania. Łaskawe oferty z podaniem miejscowości warunków i ceny proszę nadesłać Raczkowski, Poznań, Mickiewicza 13. zdw 95 000

16 OSOBISTE

Kapelusze
przerabia według najnowszych modeli „Regina", św Marcin 78 Kw 2259/60

Odmianę
kwiatka trudno rozpoznać. Proszę nadesłać więcej wzorów. Cymbański. zdw 94 863

2A ZGUBY

Zgubiłem
książkę wojskową na nazwisko Jakób Cisowski, Winiary, Błonie 14. zdpw 94 786

Zagniął pies
dobermann „Negr", w obrębie cytadeli Tama Garbarska. Upraszą się o zwrot. Grochowe Łąki 5, Kunze. rw 5168

Dowód
osobisty wystawiony przez Starostwo Tarnopolskie unieważniam. Mirosław Ostrowski. zdw 95 011

Zgubiony
dnia 29. 5. 29. portfel z ważnemi papierami i dyplom szoferski nazwisko W. Mytko, Przemysłowa 40, unieważniam. Zwrot za wynagrodzeniem. zdw 94 959

Chart
suka, maści jasno-żółtej, „Aza", uciekł z domu 1 czerwca r. b. — Uczciwy znalazca zechce zgłosić za wynagrodzeniem: Jan Pluta, Poznań, Niegolewskich 10. Przed kupnem ostrzegam. zdw 94 948

W niedzielę
wieczorem pomiędzy godz. 6—7 na Strzeleckiej zgubiono kołnierz damski futrz. Uczciwego znalazcę proszę o oddanie zguby za wynagrodzeniem. Wład. Koczorowska, Wolnica 7, II. zdw 94 858

Zgubioną
książeczkę wojskową na nazwisko Bolesław Szeller, unieważniam, Mickiewicza 7. zdw 94 156

22 ROZMAITE

Robótki ręczne
monogramy rysuję. Jankowska. Stary Rynek 48. II bpw 3646

Kto
z naszych gości amerykańskich zechce mi domódz do eksperymentalnego leczenia gruźlicy. — własną metodą w którem z tamtejszych Sanatorjum? Adresować: Ekspedycja Kurjera Poznańskiego zdw 93 438

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedzielę i święta. bpw 3667

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F Tarkowska plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 1726-052.96

Batika „Teleki"
Mój nowy, sensacyjny wynalazek, eleganckie chustki, szaliki, apaczki i in. Robota wytworna i niekosztowna. Metoda bajeczna, lecz zwracam uwagę, że nikt nie będzie upoważniony udzielać lekcyj mojego pomysłu. Zdenia Tolli, Gwarna 17, Pensjonat Rowecka. Przyjmuję 12—2 i 7—8. zdw 94 085

Uwaga!
Farbuję obuwie, torebki, teczki, walizki itp. Pocztowa 16. „Pejka". zdw 94 626

Obiady
smaczne, tanio. Gwarna 8, III. zdw 94 434

Obiady
smaczne 90—1.00. Gwarna 8, III. piętro. zdw 89 494

Obiady tanio a zdrowo!
od zł: 1.20, 1.50, 2, 2.50 do 3 zł. Stołownia Szkoły Gospodarczej, ul. św. Marcina 69, oraz w „Kuchni Zdrowia" Aleje Marcinkowskiego nr. 1. — Uczenice do nauki gotowania przyjmuje się. np 10 49

Wykonuję
elegancką garderobę damską podług najnowszych żurnali po cenach przystępnych mistrzyni. — Wilda, Kilińskiego 12, parter, prawo. zdw 94 742/3

Rzeźnik
może założyć skład w dobrej okolicy. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 076

Obiadów
jarskich, nieobfitych, jednozłotowych poszukuje skromny starszy pan. Łaskawe oferty Kurjer zdw 94 680

Kołdry
puchowe, watowane przyjmuje do pracy Sulewski, Fiebichowa, Stary Rynek 60, wchód Wrocławskiej. zdw 94 828

Pani
w średnim wieku, wykształcona, muzykalna, władająca płynnie językiem francuskim, angielskim, niemieckim i dostatecznie polskim, przyjmie stanowisko do towarzystwa oraz podróży na czas latowy. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 94 999

Telefon 15-60
Posłańcy Miejscy wykonują wszelkie zlecenia oraz odkurzanie elektroluxem i czyszczenie parkietów. Biuro, ul. Woźna 11. Kw 2315

Obiady
smaczne, treściwe wydaję. Półwiejska 8, III., prawo. dw 6312

Krawcowa
przyjmuje w dom płace tanio i szybko. Zgłoszenia Wielkie Garbary 53, w podwórzu u p. Matuszak. zdw 94 878

Parasole
wszelkie reperacje przyjmuje. Białkowski, Kręta 6. zdw 94 757

Sufity
odnawiam bez uszkodzenia tapety, czysto, tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 967

Na Helu
wydzierżawię kiosk z mieszkaniem, nadający się dla każdej branży. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 988

23 OŻENKI

Kawaler
lat 28, kupiec samodzielny, zamieszkały na prowincji, przystojny, zamożny, dla braku znajomości, poszukuje tą drogą towarzyszki życia, panny tylko inteligentnej, przystojnej z dobrej rodziny. Listy nieanonimowe możliwie z fotografją proszę łaskawie do Kurjera dw 6 307. Dyskrecja zapewniona.

Kawaler
lat 30, kupiec przystojny, ciemnoblondyn, posiadający nowy młyn parowy, wartość 200.000 zł, pozna pannę z dobrej rodziny, celem ożenku. Majątek dla powiększenia przedsiębiorstwa i odpłaty maszyn pożądany. Zgłoszenia możliwie z fotografją do Kurjera zdw 94 545.

Kawaler
lat 24 szatyn średniego wzrostu (urzędnik) na stałej posadzie, bez nałogów, posiadający własnych oszczędności 6.000 złotych, pragnie tą drogą poznać pannę poważnie myślącą, gospodarną i religijną, z wyprawą i gotówką względnie nieruchomością celem ożenku. Może być z prowincji. Łaskawe zgłoszenia możliwie z fotografją, którą się zwróci do Kurjera zdw 94 647.

Wdowa
z 5 pokojowem mieszkaniem pragnie wyjść za mąż, szuka pożyczki 300—500 zł na krótki czas za proc. oddaję 1—2 pokoje eleg. umeblowane. Oferty Kurjer zdw 94 672.

Kawaler
lat 35, rzemieślnik, poszukuje dla braku znajomości panny lub wdówki z własnem mieszkaniem. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 822

Młoda
panienka pozna przystojnego kulturalnego gentlemana. Cel małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 94 864

24 NAUKA

Kto
udzieli osobie dorosłej lekcji konwersacji i korespondencji niemieckiej. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Pozn. zdw 94 377

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro bpw 3593

Kursy
stenografji, pisania na maszynach, księgowości rozpoczynam 3 czerwca. Tyran-Zaworska, ul. Strzelecka 33, narożnik Placu Świętokrzyskiego. bpw 3632

Maturzystka
udzieli kondycyj w czasie wakacyj, najchętniej na wsi. Specjalność: matematyka i łacina. Oferty Kurjer zdw 94 715

Studentka
poszukuje kondycyj na wsi względnie korepetycyj w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 702

Nauczycielka
udzieli lekcyj w zakresie niższych klas gimnazj., wydziałowych albo przygotowawczych do gimnazjów. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 94 701.

Korepetycyj
w zakresie sześciu klas gimn. udzielam. Oferty Kurjer zdw 94 700

25 MUZYKA

Kwartet
lub kwintet jazzbandowy, koncertowy dobrze zgrany wolny zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 598

Orkiestry
dobrze zgrane, dęte i smyczkowe dostarczam. Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28, tel. 39-22. bpw 37-22

Nawet starcy
nauczą się w 1 dniu 5 pięknych sztuczek grać na fortepianie pod gwarancją według mojej własnej metody za 25 zł. Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28. bpw 3723

Gry
skrzypcowej i fortepianowej udziela każdego czasu Kamieniczny, Długa 11. zdw 94 765

Udzielam
lekcyj gry na skrzypcach, gitarze i mandolinie. Ul. Śniadeckich 11. III., lewo. zdw 94 790

Wiolonczelista
zarazem gra jazzband, wolny zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 795

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Fryzjerka
poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 212.

Inteligentne
panienki lat 19 i 25 przystojne, zgrabne, z dobrej rodziny, poszukują zajęcia podczas wystawy w Poznaniu. Oferty pod zdw 94 048

Emerytowany
wyższy urzędnik w sile wieku poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 94 088.

Kucharka
znająca wykwintna kuchnię, zaprawianie konserw, pieczenie ciast szuka posady w restauracji lub w pensjonacie. Zgłoszenia Fr. Grądzielewska, Strzałowa 7, parter, w podwórzu u p. Walczak. zdw 94 096

Biurowa
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 080.

Uczeń
syn uczciwych rodz. poszukuje nauki za cukiernika na prowincji. Oferty Kurjer zdw 94 141.

Robotnik
trzeźwy i sumienny poszukuje pracy do rozwożenia piwa lub innych towarów. Oferty Kurjer zdw 94 159.

Młynarz
kawaler poszukuje posady jako kierownik lub samodzielny, znający się na maszynach młyńskich i świetle elektrycznem również wykonuje małe reparacje. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 351

Techniczka
dentystyczna dla operacji i techniki poszukuje posady od 15. 6. 29. Oferty Kurjer zdw 94 485

Panienka
inteligentna z ukończonym kursem szkoły handlowej poszukuje posady elewki na majątek. Łaskawe zgłoszenia Kurjer pod zdw 93 673

Młynarz
lat 24, obznajmiony z wszelkiemi maszynami, wykonuje mniejsze remonty przy motorach itd. poszukuje posady. — Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 94 043

Student
III. r. ekonomista - prawnik przyjmie posadę w banku lub innym urzędzie czasowo, ewentualnie stałe. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 192

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 555

Służąca
z dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. 6. 29. Zgłosz. Kurjer zdw 94 580

Nauczycielka
rok w Paryżu, znajaca język niemiecki, muzykę, przygotowuje do 3 kl gimn., poszukuje zaraz zajęcia. Ofetry Kurjer zdw 94 318

Szofer
z dłuższą praktyką, trzeźwy, sumienny, szuka posady prywatnej zaraz. Oferty Kurjer zdw 94 317

Posady
poszukuję, kaucja 1 500 złotych, podanie warunków. Oferty Kurjer zdw 94 309

Posługaczka
z dobrem poleceniem przyjmie posługę w godz popołudniowych. Łask. zgłoszenia Kurjer zdw 94 298

Posługi
całodziennej poszukuję. Oferty Kurjer zdw 94 295

Pokojowa
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 291

Były
pracownik państwowy poszukuję posady biurowej lub podobnej za kaucją lub wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 624.

Biuralistka
początkująca z ukończoną szkołą handlową ze znajomością książkowości, stenografji i pisania na maszynach poszukuje posady. Kurjer zdw 94 202.

Gospodyni
kucharka samodzielna, zna dobrze gotowanie, prasowanie sztywnej bielizny i zaprawy, szuka posady lepszym domu, gdzie jest pokojowa. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 510

Szwaczka
bieliźniarka poszukuje posady w dom i na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 94 500

Uczeń (sierota)
z V. klasy szkoły wydziałowej poszukuje na czas wakacji odpowiedniego zatrudnienia. Oferty Kurjer zdw 94 528

Drogerzysta
z 5 letnią praktyką, który pracował w aptece z dobremi referencjami poszukuje posady w aptece lub drogerji od 1. 7. lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 333

Wdowa
lat 33, poszukuje posady jako gospodyni z dobremi świadectwami do 1—2 osób. Oferty Kurjer zdw 92 475

Panna
z dobrej rodziny znająca się na prasowaniu sztywnej bielizny, gotowaniu i szyciu szuka posady do samotnego pana od 15. 6. 29. Oferty Kurjer zdw 94 349

Na
czas Wystawy Krajowej przyjmę posadę stróża, lub podobne, na żądanie dam 1.000 zł kaucji. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 222

Zaprowadzony i świetnie prosperujący handel

radjoodbiorników

i części, sprzeda z wyłączeniem lokalu samego, przedsiębiorstwo na Pom. w mieście powiat, w którem niema konkurencji. Poważni reflektanci tylko fachowcy, zechcą zgłosić się do Kurjera pod **dw 6241**

Poszukuję
zaraz miejsca jako wolontarjusz w większem przedsiębiorstwie stolarskiem. Uprasza się o podanie warunków. Oferty Kurjer zdw 94 242

Kancelarję adwokacką
poprowadzi przez lipiec aplikant sądowy. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 94 049

Kelner
znający książkowość hotelową, włada poprawnie polsko-niemieckim i rosyjskim językiem 28 lat poszukuje posady. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54,491 Pw 10 857-54,491

Praktykant
biurowy lat 19, pisze na maszynie, prowadzi registraturę poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 211.

Cukiernik
starszy samodzielny poszukuje pracy w cukierni lub piekarni. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 720

Panienka
wyuczona szycia poszukuje posady do dzieci lub jakiejkolwiek innej, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdp 94 719.

W godzinach
popołudniowych poszukuję zarobku rutynowany księgowy. Oferty pod zdw 94 214

Syn
kupieckiej rodziny poszukuje posady w branży żelaznej jako uczeń o ile możności na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdpw 94 663

Słuchacz
Bud. Maszyn szuka zajęcia najchętniej po południu lub w dom. Łaskawe zgłoszenia proszę Kurjer zdp 94 716.

Maszynistka
i kasjerka poszukuje posady, wymagania 160 złotych miesięcznie. Oferty Kurjer zdp 94 717.

230 zł
kaucji stawiam jako kasjerka lub biurowa. Oferty Kurjer zdw 95 009

Młodszy pomocnik
z branży żelaza, sprzętów kuchennych, materjałów budowlanych i kursami handlowemi, poszukuje posady zaraz lub od 1. 6. r. b. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 94 971

Panienka
inteligentna od 9 do 4 zajmie się dziećmi lub jako ekspedjentka do piekarni lub mleczarni. Oferty Kurjer zdw 94 962

Student
III. roku Wyższej Szkoły Handlowej poszukuje posady w przemyśle, handlu lub banku. Wojskowość wysłużona. Oferty Kurjer zdw 94 955

Bufetowa
dzielna poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 94 956

Na P. W. K.
poszukuje posady student Wyższej Szkoły Handlowej. Oferty do Kurjera zdw 94 954

Dziewczyna
poszukuje posady jako praczka lub posługi. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 862.

Prasowaczka
z roczną praktyką szuka posady. Oferty Kurjer zdw 94 784.

Panna
sumienna, pracowita poszukuje posady w biurze. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdpw 94 720.

Osoba
lat 28 poszukuje posady propagandzistki ewtl. jako gosposia. Zgłoszenia Kurjer zdpw 94 693.

Panienka
inteligentna z ukończonym kursem szkoły handlowej poszukuje posady elewki na majątek. Łaskawe zgłoszenia Kurjer pod zdpw 94 643

Biegła
maszynistka w języku polskim i niemieckim poszukuje jakiegokolwiekbądź zajęcia. Oferty Kurjer zdw 94 456

Rzeźnik
szofer, lub tylko szofer szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Stary Rynek rw 5139

Szofer
kawaler, z dłuższą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 95 002

Ogrodnik
w starszym wieku poszukuje portjerstwa w willi lub innej pracy zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 661.

Pielęgniarka
niemowląt szuka posady. Oferty Kurjer zdw 94 653.

Technolog
kawaler lat 28, mogący włożyć w pewne przedsiębiorstwo około 40.000 zł, zajmujący do tego czasu samodzielne stanowisko poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 94 644

Ogłoszenie
sanitarjusz kawaler z dłuższą praktyką poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 681.

Nauczyciel
młody, zdolny poszukuje posady wobec niemożności utrzymania się, przy P. W. K lub innej, czy też jako radjomonter. Posiada cośkolwiek kaucji. Oferty skierować do Kurjera zdw 94 679

Nauczyciel
z powodu braku środków utrzymania poszukuję posady na czas wakacji lub dłużej, jako korepetytor albo nauczyciel domowy. Częściowa znajomość języków: francuskiego, łacińskiego, greckiego. Oferty Kurjer zdw 94 678

Stenotypistka
polsko-niemiecka z długoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 94 671.

Młodszy książkowy-bilansista
bardzo dzielny, z dłuższą samodzielną praktyką, władający językiem polskim i niemieckim, piszący biegle na maszynie, poszukuje posady zaraz lub później. — Łaskawe oferty uprasza do Kurjera zdw 94 727

Panienka
poszukuje miejsca elewki do kuchni, najchętniej we dworze. od 1. 7. Łaskawe oferty Kurjer zdw 94 741

Panienka
inteligentna, z znajomością haftu, przyjmie posadę do dzieci od 15. 6. na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 94 713

Posługaczka
poszukuje posługi na cały dzień. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 7a5

Książkowa
początkująca z kursem handlowym, znajomością stenografji oraz pisze na maszynie poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 752

Praczka
przyjmie w dom pranie W. Garbary 43 u p. Małolepszej. zdw 94 887

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego z skromnem gotowaniem zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 94 882

Pokojowa
znającą obsługę i umiejącą szyć poszukuje posady od zaraz lub od 15-go. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 883

Biuralistka
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 884

Szofer
nowoczesny fordzista poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Stary Rynek rw 5138

Kucharka
Małopolanka, zajmie się całym domem zamożniejszych państwa, samodzielna, pracowita, lat 34, zmieni posadę od 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 905

Posługaczka
sierota, młoda, uczciwa szuka posługi na przed południem od zaraz. Oferty Kurjer zdw 94 856

Służąca
znająca gotowanie i wszelkie prace domowe, z dobremi świadectwami przyjmie posadę zaraz lub 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 888

Posługi
przedpołudniowej poszukuję. Of. Kurjer zdw 94 880

Cukiernik
lat 22, wolny od wojska, samodzielny, przyjmie zaraz lub później posadę ew. na prowincji. — Zgłoszenia E. Kasprzak, Leszno, ul. Wolności 12. nw 10 679

Kuchmistrz
cukiernik, z kilkoletnią praktyką, przyjmie posadę na wyjazd (uzdrowiska) lub też weźmie kuchnię na rachunek. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 94 917

Szofer
stangret z praktyką poszukuje posady od 15. 6. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do agencji Kurjera w Gostyniu. nw 10677

Starsza
osoba poszukuje posady do samotnych państwa lub pana. — Zgłoszenia Kurjer zdw 94 964/5

Murarz
samodzielny, żonaty, bezdzietny, lat 40, władający polskim i niemieckim, znający wszelkie prace w zakres budownictwa wchodzące, poszukuje pracy na większy folwark na cały rok. Jan Dudek, Chylonja, naprzeciw elektrowni Gródek pow. Morski. nw 10 681

Mamka
do karmienia dzieci poszukuje posady na większym folwarku lub w mieście. Zgłoszenia Kobylnica. Franciszka Kominówna rw 5165

Lekarz
dentystka, pierwszorz. siła poszukuje asystentury. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 819

Inteligentna
z lepszem wykształceniem wzorowo wychowana panienka poszukuje posady w charakterze frebl anki do starszych dzieci. Oferty Kurjer zdw 94 900.

Bona wychowawczyni
z kilkoletnią praktyką, znająca szycie i robótki szuka posady zaraz lub 15. 6., także na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 95 020.

Panienka
z ukończonym kursem szkoły handlowej i wykształceniem 7 klas gimn., przyjmie posadę biurową lub na wieś do nauczania dzieci. Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera zdw 94 697

Maszynistka
biegła, znająca prace biurowe, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 698

Samodzielna
gospodyni szuka posady w dobrym domu, u samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 94 767

Młody
czeladnik rzeźnicki z półroczną praktyką, poszukuje pracy w Poznaniu lub na prowincji. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 94 874

Praczka
uczciwa poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 762

Korespondentka
polsko-niemiecka, biegła, poszukuje zajęcia wieczorem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 94 800

Technik
dentystyczny poszukuje posady. Posiada pracownię. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 821

Panienka
z lepszej rodziny z gotowaniem, szyciem przyjmie posadę zaraz. Oferty Kurjer zdw 94 778

Krawcowa
poleca się w dom i poza dom. — Oferty Kurjer jw 1919 jw 1919

Pranie
i prasowanie przyjmuję w dom, piorę czysto i tanio. Adres Kurjer zdw 94 935

Służąca
z gotowaniem, z dobremi świadectwami, ostatnia posada 8 lat, poszukuje od 15. lub później posady. Oferty Kurjer zdw 94 933

Panienka
inteligentna, z lepszej rodziny szuka posady, ewtl. do starszych dzieci, zna pierwszorzędną krawiecczyznę, prasowanie sztywnej bielizny, różne robótki ręczne, od 1 lipca. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 817

Panienka
inteligentna, która ukończyła kurs gotowania, zna książkowość, krawięczyznę i robótki ręczne szuka posady jako kasjerka wyręczycielka pani domu lub do starszych dzieci, miejscowość obojętna od 1. III. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 818

Szofer
Małopolanin, ślusarz-mechanik, lat 35, trzeźwy, pracowity, inteligentny, dobre świadectwo, przyjmie posadę, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 94 904

Panna
poszukuje posady do prowadzenia gospodarstwa samodzielnie u samotnej osoby zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 894

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia Wielkie Garbary 49, I. lewo. d 6 304

2 szoferów
pierwszorzędnych na nową dorożkę może się zaraz zgłosić. Przemysł Dziemiany, Fredry 5. Zgłoszenia od godz. 9—15. zdw 14 161

Dziewczyna
czysta, uczciwa potrzebna. Dąbrowskiego 63. III., lewo. zdw 94 107

Chłopiec
do lekkich posyłek potrzebny. Malinowski, Wały Zygm Aug. 10. zdw 94 1[illegible]

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna zaraz. Podrzycka, Ratajczaka 13, skład. zdw 94 660

Na P. W. K.
może się kilkadziesiąt osób usamodzielnić przy dziennym zarobku 35 złotych na co dajemy gwarancję. Praca piśmienna 2—3 godzin wieczorem, zarobek wpłynie natychmiast. Fachowe wiadomości nie wymagane. Informacje i wzory tylko po nadesłaniu zł 5. Firma „Carbon", Gdynia. zdw 94 101

Poszukuje
się na pow. Leszno. Gostyń i Rawicz dzielnych agentów na sprzedaż maszyn do szycia na raty. Zgłoszenia uprasza się nadesłać Singer Sewing Mach. Comp., Leszno, Dworcowa 18. nw 10 653

Poszukuję
dzielnego czeladnika blacharskiego. Zgłoszenia G Knopf mistrz blacharski, Gniezno. Bednarski Rynek 1. np 10 5

Posługaczka
na przedpołudnie potrzebna. Przemysłowa 29 II p., prawo. zdw 93 665

Aptekarza
dyplom. lub pomocnika (Wielkop.) poszukuje zaraz lub później. Apteka p. Oriem, Fr. Nowak, Mogilno. zdw 94 231

Pomocników malarskich
i strycharzy przyjmę zaraz. S. Torzecki, Kośmin, Klasztorna 52. dw 6314

Kowal
samodzielny na lepsze prace powozowe szuka pracy. Ruciński, Wągrowiec, nad Jeziorem 1. zdw 94 413

Maszynistka
za skromnem wynagrodzeniem może się zgłosić na czas przejściowy. Oferty Kurjer zdpw 94 261

Cukiernik
dobry fachowiec potrzebny zaraz. Oferty z wymaganą pensją do Wybrański, piekarnia cukiernia, Inowrocław. zdp 94 748

Poszukujemy
20 domokrążnych propagandzistek na artykuły spożywcze. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dp 6329

Kucharka
ewtl. młody kucharz do lat 25, pierwszorzędna siła, potrzebna od zaraz do pierwszorzędnej restauracji w Bydgoszczy. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia i świadectwami do restauracji „Gastronomja", — Bydgoszcz. Dworcowa 87. Pp 11 062-68,527

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. Majkowski, Biedrusko. zdw 94 091/2

Młynarz
samodzielny, blisko Poznania, wolne mieszkanie, kaucja 1.000, objęcie zaraz. „Centrum". Żydowska 5. rw 5175/6

Szofer
uczciwy i sumienny z kaucją do przedsiębiorstwa fabrycznego, potrzebny natychmiast Adres wskaże Kurjer zdw 94 662.

Panienka
do 2 małych dzieci, starsza, zaufana, inteligentna, potrzebna zaraz. Wymagane dobre świadectwa, dłuższa praktyka, cośkolwiek szycia. Janiszewska — Wielka 15, III. zdw 94 896

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz potrzebna. Roemer, Szewska 12. zdw 94 889

Uczenica
do składu rzeźnickiego — biegła w liczeniu potrzebna. Kordylewski, ul. Piotra Wawrzyniaka 15. zd w94 897

Skład
na kolonjalkę, 2 pokoje i kuchnia, od 1 lipca r. b. wprost od gospodarza do wynajęcia. Andrzej Włoszyński, Grodzisk, Kolejowa 16/17. zdw 94 733

Chłopiec
do posyłek potrzebny zaraz. Zgłoszenia od 9—1 i 15—18 w Kole Prawników i Ekonomistów Tow. Stud., Zamek, pokój 10. zdw 95 012

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego na wyjazd do Pusczykowa. Matejki 58, parter, lewo. zdw 94 675

Biegła
ekspedjentka na stoiska na P.W. K. i młodsza panienka zaraz potrzebna. Zgłoszenia Dąbrowskiego 82 od 5—7, III. prawo. zdw 94 820

Panienka
zdrowa, silna i grzeczna, z dobrem szyciem, potrzebna do starszych dzieci i pomocy pokojowej. Zgłoszenia Dom. Gałązki Małe, poczta Sobótka, Pleszew. dw 6327

Służąca
do wszystkiego od zaraz potrzebna. Znajomość gotowania konieczna. Zgłoszenia Bukowska 46, I. p. w podw., Dankowska. zdw 94 703

Uczeń i uczenica
może się zgłosić do zakładu fryzjerskiego, Szewska 19. zdw 94 841

Szofer
młodszy na reklamówkę Chevrolet potrzebny zaraz. Zgłoszenia: Krzymański, Patr. Jackowskiego 17. zdw 94 932

Służąca
uczciwa potrzebna zaraz. Maleckiego 15, rzeźnictwo. zdw 94 916

Wiejska
skromna, uczciwa dziewczyna do wszystkiego zaraz. Zgłoszenia: godz. 5—7 wieczorem, Andersz, Górna Wilda 54. zdw 94 915

Chłopiec
malarski, silny, który już w malarstwie pracował, potrzebny. — Mikołajski, Sew. Mielżyńskiego 8. zdw 94 831

Malarz
specj. na godła może się zgłosić. Zakład malarski św. Marcin 20. zdw 94 876

Fryzjerski
pomocnik dzielny w zawodzie potrzebny zaraz. Feliks Ostrowski, Swarzędz. zdw 94 877.

Dziewczyna
zaraz potrzebna do wszelkich prac domowych. Dąbrowskiego 96, parter prawo. zdw 94 753

Potrzebuję
inteligentnej panienki do wyręczenia Pani. Oferty Kurjer zdw 94 885

2 podróżujących
potrzebujemy zaraz do hurtowni czekolady na miasto Poznań. — Zgłoszenia Kurjer zdw 94 945

Krawcowa
w dom potrzebna zaraz. Zgłoszenia Chwaliszewo 68, I. piętro, prawo. zdw 94 946

Panna
inteligentna, względnie bona II. kl. do 3 dzieci potrzebna. Pisemne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 94 491

Fryzjer
pomocnik potrzebny. Wrocławska, Kotliński. zdw 94 908

Kucharka
samodzielna może się zaraz zgłosić. Restauracja, Dąbrowskiego 5, mieszkanie na miejscu. zdw 94 903

Posługaczka
z praniem i gotowaniem na cały dzień, ewentualnie od 7.30—15 potrzebna. Kwiatowa 5, podw. prawo. I. ptr., lewo. zdw 94 982

Służąca
potrzebna zaraz. Półwiejska 38 a, restauracja. zdw 94 830

Dziewczyna
potrzebna Salon Fryzjerski, Matejki 7, śródma. zdw 93 660

Służąca
do wszelkich prac domowych z gotowaniem potrzebna Ul. Wielka 21, skład kolonjalny. zdw 94 657

Uczeń
syn uczciwych rodziców na 3-letnią praktykę, zaraz potrzebny. Fabryka konfekcji damskiej, H. Wildowa i Syn, ul. Wodna 2. Pw 11 004-22,151

Szwaczka
biegła na bieliznę potrzebna, posada stałe. Zgłoszenia podaniem pensji wieku, przy wolnem utrzymaniu, odpis świadectwami do Kurjera zdw 94 601.

Ekspedjentka
ewentualnie marszantka potrzebna. Zgłoszenia natychmiast. Guzik, Wodna 23. zdw 94 789

Szwajcerdegena
jako wspólnika poszukuje Drukarnia Poznańska. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 787.

Dziewczyna
do lekkich prac domowych bez spania może się zgłosić. Reformat, Gen. Chłapowskiego 3. zdw 94 656

Bona
z dobremi świadectwami, znajomością języka francuskiego, niemieckiego do chłopczyka 7-letniego i dziewczynki 4-letniej zechce się zgłosić. Dr. Naworol, Poznań, Chełmońskiego 9. zdw 94 683

Posługaczka
może się zgłosić. Dąbrowskiego 28, I., prawo. zdw 94 798

Poszukuje
się zaraz książkowej, niemieckim, piszącej na maszynie. Oferty Kurjer zdw 94 796

Panienka
do składu złotniczego jako uczenica z lepszą szkołą i kursem handlowym potrzebna. — Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 94 836

Szofer
z czerwonym dyplomem, znający miasto i okolice, na taksówkę może się zgłosić. Skarbowa 2, parter, lewo. zdw 94 834

Rzeźbiarz
młodszy do maszyny potrzebny Wytwórnia Przyborów Dekoracyjnych. Jeżycka 25. zdw 94 770

Malarz-rysownik
do stałych czynności reklamowo-dekoracyjnych potrzebny. Wytwórnia przyborów dekoracyjnych. Jeżycka 25. zdw 94 769

Biegłe
hafciarki oraz maszyniarki przyjmą zaraz. Wiza i Maluszek, ul. Nowa 6. Pw 11.010-22,141

Służąca
cośkolwiek z gotowaniem i do wszelkich praw domowych potrzebna zaraz. St. Nowicki, Wielkie Garbary 23. zdw 94 815

Kierownika (czki)
posadę dam za pożyczkę 2.000—4.000 zł. Oferty szczegółowe z życiorysem Kurjer zdw 94 940

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Sew. Mielżyńskiego 5, skład. zdw 94 934

Wysoce
inteligentna pani poszukiwana do prowadzenia gospodarstwa domowego, oraz opieki dla starszej dziewczynki. Zgłoszenia pod „Reprezentantka domu" do biura ogłoszeń „Promień", Łódź, Piotrkowska 81. nw 10 682

Ekspedjentka
z kilkoletnią praktyką w rzeźnictwie może się zgłosić. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 94 931

Służąca
młodsza, z dobremi poleceniami, do wszystkiego, bez gotowania zaraz. Zgłoszenia Za Bramką 5 a, I. piętro. zdw 94 832

Dzielna
ekspedjentka-bufetowa wraz kucharka potrzebna. Cukiernia Słowiańska, ul. Marszałka Focha 70 zdw 94 914

Służąca
młodsza zaraz, 3 osoby. Bergmannowa, Solacz, Śląska 20. zdw 94 912

Pierwszorzędną
bieliźniarkę w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 94 823.

Potrzebny
uczeń do magazynu bielizny. St. Koźlicki, plac Wolności 3. zdw 94 806

Dentysta
poszukuje samodzielnie pracującego technika w złocie, kauczuku i operatywie, ewent. na pół dnia. Oferty Kurjer zdw 95 005

Buchalter-bilansista
potrzebny na majątek intensywnie prowadzony od 1. lub 15. czerwca rb. Reflektuje się na siłę rzeczywiście dzielną, znającą swój zawód dokładnie. Młodsi, samotni, panowie zechcą się zgłosić z równoczesnem podaniem dokładnego, wyczerpującego życiorysu oraz odpisu świadectw, których się nie zwraca. Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. Zgłoszenia skierować należy do ekspedycji pisma niniejszego pod dw 6340

Kasyno
ofic. 7 Sam. B. Łączności potrzebuje kobiety z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 94 103

Ekspedjentka
z branży obuwia potrzebna. Walczak, Pocztowa 3. rw 5170/1

Humor zagraniczny

— Gdy się z tobą ożeniłem, nigdy nie przypuszczałem, że byłaś taka głupia!

— A jednak — sam fakt, że zgodziłam się wyjść za ciebie, powinien był ci usunąć wszelkie — co do tego — wątpliwości! (London Opinion) S. F.

Przedpłata na czerwiec 1929 r. za oba wydania łącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska": w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej, 25 gr, na stronie 4-łamowej 50 gr, na stronie otwarte, 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 12,30, w nagłych wypadkach do godz. 12 u stróża: do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowne zapisowe (tłusto) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zastawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524 — P. K. O. Poznań nr. 200 149.